

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 8122, 8123, 8124,
8125, 8126.
Inseratni oddelček: Ljubljana, Seles-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.342, Praga čisto
78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Judenburg in Praga

Te dni slavimo dve obletnici, ki imata vsaka za sebe poseben pomen v naši narodni zgodovini. V maju mesecu 1918 so se uprli slovenski vojniki v Judenburgu. Njihovi voditelji so bili obsojeni na smrt ter res tudi ustreljeni. Ravno tiste dni je bila v Pragi svečana proslava 50-letnice češkega narodnega gledališča K. proslavi so prihiteli v Prago zastopniki vseh po habsburškem cesarstvu zatiranih narodov in tako je ta kulturna prireditev češkega naroda postala okvir političnega dogodka izrednega pomena. V tistih majskih dneh je Praga spregovorila v imenu vseh, ki so stremeli za osvoboditvijo in zedinjenjem.

V Judenburgu je punt slovenskih vojakov bil manifestacija uporne sile zatiranih, v Pragi so velike slavnosti razodevale vsemu svetu, da so duševne verige suženjstva zlomljene in da se zatirani narodi zavedajo, da je njihovo osvobodjenje samo še vprašanje časa. Na mrko smrtonosno povpelje iz Judenburga je na praških ulicah narod, obdajajoč v nepopisnem navdušenju svoje voditelje ter predstavnike Jugoslovenov in Poljakov, zastopnike Rumunov in Italijanov, odgovorjal: »Živel Masaryk! Živela srbska vojska! Živela antanta! Živele češke legije! Dol s tirani! Živela svoboda!«

V teh manifestacijah je bilo toliko sile in toliko odločnosti, da so avstrijske oblasti v prvih dneh konsternirano in brezmočno gledale na dogodek. Pred Husovim spomenikom se je odposlanstvo Jugoslovenov poklonilo ideji velikega preroka češkega naroda in tam je naš Oton Zupanič klical Husovega duha, da razvname tudi naše duše za ljubeznijo do vsega svojega, da bo naše delo trdno, vztrajno in nesebično. Pri klicu je vizijo »ljubljene, tako zažele Jugoslavije, da bi bila dobra, krepka in ponosna«. Stjepan Radić je z balkona pri »Zlati husi« napovedoval smrt avstrijskim tiranom in proslavljal bodočo zajednico svobodnih in neodvisnih slovanskih narodov. Slovenski politiki in javni delavci so na posebnem zborovanju sprejeli plameteči protest proti stoletnemu podjarmljenju in izrekli svojo trdno vero v zmago svetovne demokracije, narodne samoodločbe in bodočega bratskega sožitja osvobodjenih narodov v enakopravnosti in svobodi. Jugoslovanski in poljski novinarji so skupaj s svojimi češkoslovanskimi tovariši položili svečano prisego zvestobe do ideje narodne samoodločbe in slovanske solidarnosti ter prisego svoje odločnosti, da »vse svoje zmožnosti žrtvujejo za dosego državne enotnosti češkoslovanskega naroda, državne enotnosti jugoslovanskega naroda in državne enotnosti poljskega naroda.« Slovanske žene so se zbrale na kongres, ki so ga zaključile z navdušeno resolucijo za požrtvovalno sodelovanje v borbi za svobodo in pravičnost, za bratstvo in za državno neodvisnost.

Dočim je val navdušenja preplaval zlat Prago in se odvijal od vseh pragov slovanskega sveta, dočim je manifestacija sledila manifestaciji, kongres kongresu, zborovanje zborovanju, so se na hradčanskem brdu v domu dr. Kramarja zbrali k važnim strogo zaupnim posvetovanjem izbrani voditelji osvobodilnega pokreta med Češkoslovaki, Jugoslovani in Poljaki, da se dogovorijo o politiki in taktiki narodnega boja v prihajajočih usodopolnih odločitvah. Tam je nastala vseslovanska eksekutiva, ki je razmišljala tudi o dolžnostih slovanskih narodov po doseženi svobodi. Kako drugače bi se bili morda dogodki v zadnjih 20 letih razvijali, ako bi bilo to, kar se je takrat v Pragi snovalo, res postalo program vseh slovanskih narodov!

Pomembno praško delo je bilo opravljeno, preden je avstrijska vlada prišla k zavesti. Šele 18. maja so pričele preseljati: prepoved narodnih znakov, izgon jugoslovanskih gostov iz Prage, pretenje z nasilji, zatrtje vsake narodne manifestacije. Toda vse je bilo prepozno. Tudi pri nas v Jugoslaviji. Že je v Zagrebu pri izvedbi »Prodane neveste« poleg češke in naše himne zaorila tudi buntovniška »Onam, onamo...«. Že se je bližala prva obletnica deklaracijske gibanja. Nemški »Volksrat« je v soboto 25. maja še aranžiral na Dunaju avdienco avstrofilskih in renegatskih elementov iz naših krajev, ki je šla do cesarja protestirat proti jugoslovanski ideji. Toda takoj je sledil odgovor. Vse tri slovanske stranke so odgovorile s skupno resolucijo, v kateri »slovesno izjavljajo zahtevo po zedinjenju Slovencev, Hrvatov in Srbov v lastni državi. Ta zahteva je prešla vsem slojem našega naroda v meso in kri. Tisoč in tisoč tistih, ki so doma, in onih, ki so z doma, so prisegli na njo. Uresničenje te zahteve je edina možnost, da rešimo vsaj golo narodno življenje, ko smo dali vse drugo. Samomora naš narod noče storiti. Opri na naravno pravo, katerega ne more nihče kršiti brez kazni, vztrajamo pri svoji zahtevi in pozivamo Narodni svet, da organizira

MUSSOLINI O POLOŽAJU ITALIJE Prijateljstvo z Nemčijo in Veliko Britanijo v isti vrsti — Previdnost glede sporazuma s Francijo

Genova, 14. maja. c. Min. predsednik Mussolini je davi prisel v Genovo, kjer je imel ob 11. na Trgu zmage z velikim zanimanjem pričakovani govor, ki so ga prenašale vse italijanske radijske postaje. Izjavil je med drugim:

Dne 11. marca se je Italija znašla še enkrat na razpotju in se je morala nemudno odločiti. Od njeen odločitve bi bila lahko odvisna mir in vojna v Evropi, vendar pa dogodki niso nastopili nepričakovano. Bil so posledica logičnega razvoja in Italija je nanje reagirala takoj s povsem jasnim: Ne! Italija ni mogla intervenirati in vsak diplomatski korak bi bil v tem konkretnem primeru morda mnogo bolj škodljiv kakor v kakršnemkoli drugem. Sovražniki Italije bi radi videli spopad med obema avtoritarnima državama in vse mogoče zapletljaje, ne izvemši vojne, predvsem pa, da bi se na široko odprla vrata boljševizmu v Evropi. Onim onstran gor, ki se v svoji melanholičnosti spominjajo, kaj smo storili 1. 1934., moramo še enkrat reči: Od takrat pa do marca 1938 je steklo mnogo vode pod mostovi Tibere, Dunava, Spree, Temze in tudi Seine. Italija se je v tem času posvetila gigantskemu delu in prav zaradi tega so se sprožile proti njej sankcije, ki jih še nismo pozabili. Vse, kar se je na diplomatskem in političnem področju med tem zgodilo in čemur se lahko da skupno ime Stresa, je propadlo in zaradi nas tudi ni treba, da bi

moralo znova oživeti. Italija si tudi ni mogla dovoliti razkošja, da bi po pičlih štirih letih znova mobilizirala svoje sile, zgolj za to, da bi preprečila fatalni epilog neke nacionalne revolucije. So pa še večji razlogi, ki so nas pripravili do našega stališča glede na priključitev Avstrije k Nemčiji. Fašistična Italija ni mogla sprejeti osovražene in nekoristne naloge stare Avstrije, Habsburžanov in Metternicha, da bi nasprotovala stremljenju narodov po njihovem edinstvu. Naša zavest, čast in lojalno prijateljstvo nasproti Nemčiji, so bili povod za to, kar smo storili.

Sedaj sta dva svetova, nemški in rimski, neposredna meja. Njuno prijateljstvo je trajno. Sodelovanje med obema revolucijama, ki jima je sojeno karakterizirati to stoletje, ne more biti drugačno kakor plodno. Italijanski narod je na to sodelovanje tudi zavestno pristal. Besede, ki so bile izrečene v noči 7. maja v Beneški palači, sta oba naroda sprejela z resničnim navdušenjem. Te besede niso pomenile nikake diplomatske ali politične izjave, nego nekaj svečanega, nekaj zgodovinsko definitivnega.

Os, ki ji bomo ostali zvesti, pa nas ne ovira, da se ne bi sporazumeli tudi z onimi, ki si takega sporazuma iskreno žele. Tako smo v marcu preteklega leta dosegli sporazum z Jugoslavijo in odleje vlada suvereno mir na obalah Jadrana.

Tako smo pred kratkim ustanovili tudi

sporazum z Veliko Britanijo. V nasprotstvih, ki so že resno ogrožala odnose med obema državama, je bilo mnogo nesporazumljenja in recimo tudi nevednosti. Za premnogo države je bila Italija dežela po dnevni literaturi slabo in napačno naslikana. Čas, še skrajni čas je, spoznati italijanski narod, ki je v 20 letih podal silne dokaze svoje moči, ki so dosegli vrhunec tedaj, ko smo si ustvarili imperij. Zadnji govor angleškega ministrskega predsednika pomeni poskus priznati zares v vsej njegovi veličini in sili ono, kar predstavlja današnja fašistična Italija. Sporazum med Londonom in Rimom je sporazum dveh imperijev in se nanaša na ozemlje okrog Sredozemskega, Rdečega morja in ob Indijskem oceanu. Naš trden namen je, skrupulozno spoštovati ta sporazum. Ker mislimo, da bodo tudi oni, ki sedaj vladajo v Veliki Britaniji, postopali prav tako, se lahko reče, da je tudi ta sporazum trajen. Odobranje, na katerega je naletel v vseh deželah sveta, pa predstavlja le nov dokaz, da je po svojem notranjem bistvu zgodovinskega pomena.

Kar se tiče razgovorov s Francijo, ki so v teku, naj bom previden. Ne vem, ali bomo dospeli do kakega zaključka, to pa tudi zaradi tega, ker leži po sredi izredno aktualen problem, namreč španska vojna, v kateri si stojimo nasproti. Oni žele, da bi zmagala Barcelona, mi pa hočemo Francovo zmago.

Mehika prekinila odnošaje z Anglijo

Spor med obema državama zaradi razlastitve petrolejskih polj tujih družb

Mexico, 14. maja. d. Ker je angleška vlada vztrajala na tem, da Mehika takoj izplača angleškim petrolejskim družbam odškodnino zaradi razlastitve petrolejskih polj angleških družb v Mehiki, je smatral predsednik mehiške republike Cardenas za potrebno, da odpokliče iz Londona mehiškega poslanca. Arhiv je bil izročen generalnemu konzulu. Britanskemu poslaniku v Mehiki je bila izročena nota, v kateri mehiška vlada poudarja, da se je Anglija vmešavala v mehiške notranje razmere, do česar pa nima pravice, ker tudi od velikih držav ni mogoče zahtevati, da bi naenkrat izplačale vse svoje denarne obveznosti.

Sklep mehiške vlade o prekinitvi diplomatskih odnošajev z Veliko Britanijo so sprejeli v mehiškem poslanstvu v Londonu danes dopoldne. Pričakovati je, da bo tudi Velika Britanija odpoklicala svojega poslanca iz Mehike.

V Ameriki je zaradi nepričakovane prekinitve diplomatskih odnošajev med Mehiko in Veliko Britanijo zavladalo veliko razburjenje, ker se boje, da bo zato otežena tudi ureditev odškodninskih zahtev ameriških državljanzov zaradi razlastitve ameriških petrolejskih polj. Vrednost ameriškega imetja v mehiških petrolejskih družbah cenijo na 150 milijonov dolarjev.

Novi japonski uspehi

Umik kitajskih čet ob lunghajski železnici — Koncentracija japonskega brodogoja ob južni Kitajski

Sanghaj, 14. maja. o. Kakor poroča vojni dopisnik International News Servicea, beležijo Japonci ponovno več manjših uspehov na jugu lunghajske železnice proge ter so skoro na vsej južni strani prisilili kitajske čete k umiku. Na levem krilu južne fronte so Japonci po osvojitvi Mančena vrgli v napad nove čete proti Kvajtehu ob lunghajski železnici ter so po hudem odporu zavzeli Jungčang v bližini Suksiena. Po vseh iz Kitajskih virov se je Kitajcem posrečilo ponovno zavzeti Jungčang.

Po zavzetju Amoja se Japonci sistematsko pripravljajo za izkrcanje čet na južni kitajski obali. Po kitajskih vesteh so Japonci izven pasu Svatova zbrali več svojih dreadnoughtov, križark, rušilcev in podmornic. Otok Nantung pred Svatovom so japonski pomorski strelci že zasedli ter je verjetno, da ga bodo kakor tudi Amoj uporabili za izkrcanje čet za napad proti Kantonu.

Sanghaj, 14. maja. o. Japonsko vrhovno poveljstvo objavlja, da je pričakovati v kratkem padca Hsičova. Japonske divizije prodirajo naglo napram temu važnemu železniškemu križišču. Kitajske čete se umikajo proti zapadu.

Japonska letala so izvršila danes napad na Hsičov, da je pregnala Kitajce iz kolodvora in mesta. Letala so odvrkla 100 ton bomb najtežjega kalibra. Ob tej priliki je bilo ubitih veliko število meščanzov in vojakov.

Z japonske strani se razširjajo vesti, da je nastal med maršalom Čangkajskom in generalom Linghenom, vrhovnim poveljnikom kitajskih čet na fronti pri Hsičovu, nesporazum in da je maršal Čangkajsk omenjenega generala odpoklical, ker je kriv, da so Japonci prebili kitajske čete. Kakor kaže, so na fronto poslali iz Hankova drugega generala, da prevzame poveljstvo nad kitajskimi vojskami ter jih organizira za nov odpor proti Japoncem.

Izkrcanje japonskih čet pri Fučovu

Hongkong, 14. maja. AA. Pod varstvom hudega bombardiranja z morja in zraka so se japonske čete izkrcale v Leuhansuju, 16 km južno od Fučova.

odpor vseh poštenih elementov našega naroda proti proglašenemu preganjanju Jugoslovenov.

V resnici, tiste majske dni je bila jugoslovanska revolucija, kakor je dejal zastopnik slovenskih renegatov cesarju Karlu, že na zmagovitem pohodu. V tragičnem nezamurjevanju pravega položaja in v prevzaru sebe samega in drugih, je tedaj cesar Karel govornikom južnih Nemcev in renegatov še obljubljal, da ne bo dal »ogroziti zgodovinskih posebnosti svojih dežel«, ne »omejevati pravic nemškega naroda« in da je »večji del težavnega pota k zmagovitemu koncu že storjen«. Te besede so bile govorjene baš v trenutku, ko je Evropa preživljala senzacijo največjega političnega škandala svetovne vojne, tako zvane Sikstove afere in Karlovih tajnih mirovnih pogajanz in ko se je na zapadu razbila zadnja nemška ofenziva ob strahovito naraščajoči sili antantnih vojsk...

Judenburški in praški majske dogodki pred 20 leti so bili kakor dva mogočna kresova za splošno pobuno potlačenih narodov v Avstriji. Povezali so še bolj Čeha in Jugoslovane in razbili so zadnje vezi, ki bi bile mogle še vezati zatirane narode z avstrijsko monarhijo. Od maja

se dviga revolucionarni val v neprestanem vzponu. Judenburgu slede Admont, Murau, Radgona in Codroipo ter resni dogodki med slovanskim vojaštvom na frontah. Za Prago slovanski narodi vedno krepkejšo in vse bolj brezobzirno ponavljajo: Dol s tirani! Živela svoboda! Ves češkoslovanski narod odkrito prisega zvestobo Masaryku, oči jugoslovanskega ljudstva se iskreno upirajo na zmagonosne zastave srbske vojske in naših junaških dobrovoljcev ter gledajo v daljavi lik mladega heroja, kraljeviča Aleksandra, ki prihaja vedno bliže in bliže kot simbol narodne svobode in narodnega edinstva. Na vseh poljih se spopolnjuje organizacija Narodnega sveta in Narodnega veča in ves narodni pokret postaja deroča reka, ki narašča od ure do ure, podira in ruši vse jezove in se mogočno in nevzdržno bliža svojemu cilju.

V današnjih dneh je dobro vzbujati spomine na one dni pred 20 leti, ko je narod tako rekoč golih rok reševal svoje življenje. Takrat se je pokazalo, kakšna neodoljiva sila in moč je v veri v veliko nacionalno idejo, ki je edina zaščitnica v vseh težkočah narodnega življenja in proti vsem nevarnostim, ki narodu grozijo.

Močna roka v Pešti

Novi ministrski predsednik Imredy je včeraj v zbornici razvil program svoje vlade

Budimpešta, 14. maja. h. Nova vlada pod predsedstvom dr. Imredyja je danes položila prisego pred regentom Horthyjem. Takoj po prisegi je odšel ministrski predsednik Imredy v poslaniško zbornico, kjer je podal deklaracijo svoje vlade. Njegova izjava so pričakovali v parlamentarnih krogih z največjo napetostjo in zbornica že leta sem ni bila tako zasedena, kakor danes.

V začetku se je Imredy bavil z zunanjo politiko in je naglasil, da mora v sedanjih okoliščinah vsaka vestna vlada stremeti po ohranitvi in okrepitevi miru. V tem pogledu pa obstojajo še mnoge difference med posameznimi vladam. Madžarska zunanja politika se zaradi najnovejših zunanje političnih dogodkov ni v nobenem pogledu spremenila. Tudi v bodoče bo Madžarska vodila aktivno politiko miru, ki ima za cilj poglobitev obstoječih prijateljskih in dobrih odnošajev in izboljšanje odnošajev z vsemi onimi državami, s katero Madžarsko do sedaj ni vezalo posebno prijateljstvo.

Odnošaji Madžarske do evropskih držav

Govorec o odnošajih do posameznih držav, je najprvo omenil Italijo, o kateri je izjavil, da je kot prva priznala važnost madžarskega v mednarodni politiki. Iz trojne rimskega pakta je s priključitvijo Avstrije k Nemčiji Avstrija sicer izpadla, toda med Italijo in Madžarsko obstojajo še nadalje nespremenjeno tesni prijateljski odnošaji. Z Nemčijo veže Madžarsko politično gospodarsko in kulturno sodelovanje, ki se bo tudi v spremenjenih razmerah nadaljevalo in razvijalo. S Poljsko veže Madžarsko intimno prijateljstvo, ki slo ni na stoletnih tradicijah. Tudi Anglija kaže v novem času večje razumevanje za vsa vprašanja, ki se nanašajo na ureditev bodoče usode Srednje Evrope. Enako Francija. Z Jugoslavijo, Češkoslovasko in Rumunijo so se že lanske leto pričela pogajanja. Glavni cilj teh pogajanz je izboljšanje položaja madžarskih narodnih manjšin na področju držav Male antante. Madžarska vlada upa, da se ji bo z vztrajnim delom posrečilo ustvariti v Podunavju take razmere, ki bodo olajšale sodelovanje vseh na tem področju živčnih narodov.

Govor predsednika vlade je bil večkrat prekinjen z vihkami pritrdjevanjem, ob koncu pa mu je zbornica z izjemo skrajne levice priredila dolgotrajne ovacije.

Proti komunistom in desničarskim ekstremistom

Dr. Imredy je nato prešel na notranjo politiko in naglasil, da v pogledu notranje politike v celoti prevzema program prejšnje vlade. Jedro notranje politike njegove vlade bo organizacija sodobne armade. Tudi najnovejša zakonske predloge prejšnje vlade prevzema v celoti. S posebnim poudarkom je dr. Imredy naglasil, da je njegova vlada trdno odločena napraviti konec podzemskemu rovarjenju proti obstoječemu redu. Nastopila bo z najenergičnejšimi sredstvi ne samo proti komunistom, temveč tudi proti vsem onim zmotnim idejam, ki prihajajo od desnice, ki pod legalnim ščitom propagira razne škodljive ideje. Razne skupine zahtevajo od svojih članov celo tajne prisage. Na Madžarskem je samo ena oseba, kateri se prisega, in ta je regent Horthy. Vlada bo predložila parlamentu poseben zakon, ki bo napravil konec podzemskemu protidržavnemu rovarjenju.

V okviru notranjih reform je Imredy napovedal med drugim uvedbo obvezne delovne službe, postopno izgraditev korporacij in stanovskih organizacij. V svojih nadaljnjih izjavah se je kot strokovnjak bavil z raznimi finančno-političnimi vpra-

Današnja številka ima 22 strani.

Peti izrecek za sestavljenko in peto nagradno nalogo dobite danes na 7. strani. Izrezniki del sestavljenke in rešitve naloge skrbno shranite!

Na 4. strani današnje številke prinašamo prvo objavo o novem nagradnem tekmovalstvu »Jutra«.

To pot razpisujemo
sto nagrad za naše dijake.

Opozarjamo že na današnjo objavo, podrobnosti pa bomo prinesli med tednom.

Smernice naše politike so jasne. Mi hočemo mir z vsemi. Lahko vam rečem, da si tudi nemški narodni socializem nič manj vneto ne želi evropskega miru. Toda mir si je lahko zagotoviti le z orožjem. Prav zaradi tega sem hotel, da se tu v Genovi zbere skoraj vse naše brodogojce, da pokažemo vsem Italijanom, ki žive v skrajnih dveh zapadnih deželah Italije, v Piemontu in Lombardiji, kakšne so naše pomorske sile v resnici. Mi hočemo mir, toda biti moramo pripravljeni z vsemi našimi silami braniti mir tudi tedaj, ko se z one strani Oceana čujejo govori (ameriški vojni minister Woodring), v katerih se naglašja, da se vse tako zvane velike demokracije pripravljajo na vojno doktrino. Vsekakor je dobro, da to vemo. V takem primeru bodo totalitarne države takoj ustvarile svoj blok in bodo marširale do kraja.

Mussolinijev govor je ljudstvo sprejelo z velikim odobravanjem. Zvečer je Mussolini v genovskih ladjedelnicah svečano otvoril gradnjo nove velike vojne ladje, 35.000-tonskega dreadnoughta »Imperar«.

Dva zakona za zaščito miru in reda v državi

Takoj nato je dr. Imredy predložil poslanski zbornici dva zakonska načrta za zaščito miru in reda v državi. Oba sta bila takoj izročena posebnemu odboru, da ju prouči in čim prej predloži svoje poročilo. Prvi predvideva ukrepe proti zlorabi državne svobode, drugi pa je naperjen proti protidržavnemu rovarjenju in kršenju javnega reda in miru. S tem zakonom so za branijene vse tajne organizacije. Zakon predvideva zelo stroge kazni. Pred posebno sodišče pridejo vsi, ki bi zagrešili veleizdajo ali žalili državnega poglavarja. Prav tako pride pred posebno sodišče vsakdo, pri katerem bi našli brez oblastvenega dovoljenja orožje ali eksplozivna. Zakon predvideva tudi postopno kontrolo nad vsemi organizacijami.

Ostavka angleškega letalskega ministra

London, 14. maja. o. »Daily Mail« in »Daily Herald« poročata, da je javna kritika letalskega oboroževanja dovela do tega, da je letalski minister Swinson predložil Chamberlainu ostavko. Njegova prošnja doslej ni bila sprejeta ter pričakujejo, da bo odločitev padla v nedeljo. Chamberlain je imel daljši razgovor z njim in ministrom Hoarejem, ki se je izjavil pripravljenega, da prevzame letalsko ministrstvo. Čeprav še ni nisoesar pozitivnega znanega, menijo, da namerava Chamberlain razen letalskega ministrstva izročiti še nekatero druge resore novim ljudem, predvsem kolonialno ministrstvo. »Daily Mail« meni, da bo kriza v letalskem ministrstvu imela hujše posledice, kakor jih je imel Edenov odstop.

V ponedeljek seja francoske vlade

Pariz, 14. maja. h. Ministrski svet bo imel v ponedeljek dopoldne sejo pod predsedstvom predsednika republike Lebruna. Na njej bodo sklepali o drugi skupini dekretov, ki se nanašajo na socialna in finančna vprašanja in ki naj služijo oživljenju gospodarstva. Zunanji minister Bonnet bo pri tej priliki tudi poročal o zasedanju sveta Društva narodov.

Princ Ksaver izgnan od Franca

Pariz, 14. maja. h. Iz Bayonna poročajo, da je princ Ksaver Burbonsko-Parmski prejel od Francovih oblasti ukaz o takojšnji odstranitvi z ozemlja nacionalistične španije. Ukaz velja za 10 let. Princ velja za pretendent na španski prestol kot kandidat tako zvanih karlistov ter proti Alfonzu XIII., katerega pristaši so rojalisti.

Vrednost oglasov v dnevniki najbolj presodite po številu malih oglasov. — Današnje »Jutra« ima

470

malih oglasov. Enkratni poizkus z malim oglasom v »Jutru« Vas pouči, da ima oglas dvojno vrednost, če se javi dvojno število interesentov.

Švici priznana popolna nevtralnost

**Svet Društva narodov je včeraj končal 101. zasedanje
Simpatije do Kitajske — Možnost izstopa Čila iz DN**

Zeneva, 14. maja. h. Svet Društva narodov je danes popoldne na svoji zadnji javni seji izbral dnevi red in končal svoje 101. zasedanje. Sprejet je bil angleški predlog, po katerem se delokrog komisarija za nemške begunce razširi tudi na begunce iz Avstrije. Čeravno je končna odločitev pridržana plenarni skupščini Društva narodov, je svet DN na zahtovo bolivijskega delegata sprejel ta načelni sklep. Tozadevna resolucija bo službeno sporočena Zedinjenim državam in Braziliji, ki se posebno zanimata za izseljeniška vprašanja.

Največjo pozornost vseh zenevskih krogov je zbudilo obvestilo o popolnem sporazumu med velesilami in ostalimi v svetu DN zastopanimi državami o predlogu resolucije za priznanje popolne švicarske nevtralnosti v smislu švicarskega predloga, kar pomeni, da se švica za bodoče oposti vseh obveznosti po čl. 16 pakta DN, ki se nanašajo ne le na izvajanje vojaških, temveč tudi gospodarskih in finančnih sankcij. Švedski zunanji minister Sandler je kot referent o tem vprašanju sestavljal po daljših razgovorih z vsemi diplomatskimi delegacijami, ki so se udeležile sedanjega zasedanja sveta DN, predlog resolucije, na katerega je pristal tudi zastopnik Nove Zelandije, ki se je doslej najbolj protivil priznanju take nevtralnosti kakor jo zahteva švica. Resolucija določa med drugim:

1. Svet DN poudarja in podčrtava posebno značaj problema švicarske nevtralnosti na eni ter posebni značaj same švicarske

nevtralnosti na drugi strani. 2. Svet DN odzveje švico od vseh obveznosti v pogledu sankcij, bodisi vojaških ali finančnih in gospodarskih. 3. Švica ponavlja zagotovila svoje zvestobe Društvu narodov in njegovim načelom ter prevzema obvezo glede svobodnega delovanja Društva narodov na švicarskih tleh.

Resolucija je napram švicarstvu predlogu samo v toliko kompromisna, ker je iz prve točke črtan kot neprimeren izraz o »svojevrsnem« značaju švicarske nevtralnosti ter je namesto te besede rabljena beseda »poseben«. V zadnji točki pa je izločena obveza, da bi morala švica za jamčiti svobodno poslovanje DN na švicarskih tleh »v vsakem primeru«, kar je bilo v prvotnem načrtu vneseno zaradi posebnih okoliščin, ki bi mogle nastati za primer kake vojne.

V načelu je bil na dopoldanski tajni seji sprejet tudi načrt resolucije, ki izraža simpatije Kitajski v njeni borbi za svobodo in neodvisnost ter obsoja postopanje Japoncev, zlasti pa uporabo strupenih plinov.

Edini predlog, ki se povzroča težave, je predlog Čila, ki zahteva, naj Društvo narodov obnovi sodelovanje s totalitarnimi državami. Zastopnik Čila pa je pristal na to, da se podrobna razprava o tem predlogu odgodi pod pogojem, da ga svet Društva narodov v načelu odobri. Proti temu so nastopili nekateri delegati, med njimi zlasti Litvinov, tako da je možnost izstopa Čila iz Društva narodov zelo verjetna.

Razočarani Henlein

V Londonu so mu svetovali zmernost v zahtevah in miren sporazum

London, 14. maja. h. Konrad Henlein je danes dopoldne obiskal češkoslovaško poslanstvo in je imel s poslanikom dr. Masarykom skoraj polurno uro trajajoč razgovor. Pri tej priliki je izjavil, da se bo že danes popoldne vrnil v Prago. Če so točna prva poročila o vstupu, ki so jih napravili Henleinovi razgovori z angleškimi poslanci v parlamentarnih krogih, potem se lahko reče da je imel ta obisk zelo pozitivne rezultate, ker si je sudskega-nemške stranke s svojimi voditelji sedaj popolnoma na jasnem, kako gleda Anglija na problem nemške manjšine v ČSR z narodnega in mednarodnega stališča. Izkazalo se je namreč, da Henlein in njegovi svetovalci o stališču angleške javnosti in angleških parlamentarnih krogov glede nemškega problema na Češkoslovaškem niso bili dobro informirani. Privatni sestanki, ki ga je dosegel Henlein z diplomatskim svetovalcem angleške vlade, sirom Robertom Vansittartom, je mnogo pripomogel k temu, da je postal vodja sudskega-nemške stranke sedaj drugačnega mnenja. Uradni krogi v Londonu slej ko prej vztrajajo pri tem, da je Henleinov obisk v Londonu njegova čisto zasebna zadeva. Londonški parlamentarni krogi so sicer z zanimanjem poslušali izjave Henleina o politiki sudskega-nemške stranke in ugotavljajo sedaj, da predstavlja karlovski govor Henleina prej maksimálni, kakor pa definitivni program sudskega-nemške stranke. Henlein je iz razgovorov z angleškimi parlamentarci tudi spoznal, kako slab vtis je napravil njegov nastop v Karlovi Varah in kako pozorno je vplivala načelna odklonitev pobud češkoslovaške vlade, za katero so zvedeli šele sedaj.

V Londonu so tudi že zvedeli, da je na-

rodnostni statut, ki ga je sestavila češkoslovaška vlada, že gotov in da gre v koncesijah narodnim manjšinam do skrajne meje, ki jo dopušča ustava ter varnost češkoslovaške republike. Zato so Henleinu nujno nasvetovali, naj bo v svojih zahtevah zmiren in naj se mirno sporazume s češkoslovaško vlado.

Londonski krogi sedaj z zanimanjem čakajo, kako bodo potekala pogajanja v Pragi.

Pariz, 14. maja. h. »Paris Soir« ugotavlja, da se vrača Henlein v Prago zelo razočaran. Sedaj je spoznal stališče angleške javnosti in angleške vlade, ki pa je dokaj drugačno od onega, ki ga je upal Henlein najti v Londonu. Informirani krogi ne prikrivajo, da se Henlein sedaj mnogo bolj nagiba k zmernosti, kakor pa borbenosti in da se bo skoraj gotovo sporazumel s češkoslovaško vlado, kakor so mu v Londonu nujno nasvetovali.

FS-oddeleni v ČSR

razpuščen

Praga, 14. maja. h. Notranje ministrstvo objavlja, da je organ nemških turnejev »Rundschau« objavil poziv članom FS, v katerem označuje neko osebo za štabnega šefa. Notranje ministrstvo ugotavlja, da so s tem kršena od oblasti odobrena pravila in da je ministrstvo izdalo vse potrebne ukrepe. FS (Freiwiliger deutscher Sicherheitsdienst) je neke vrste SA-oddelek Henleina, ki je tudi njegov predsednik. Izjavljajo, da je organizacija se vidi, da je organizirana popolnoma po tujem vzorcu. Kakor se domneva, je notranje ministrstvo zaradi kršenja pravil odredilo razpust te organizacije.

Katoliška cerkev in rasizem

»Syllabus proti rasizmu«, o katerem so te dni poročali listi, je bil razposlan vsem katoliškim univerzam na svetu. Sestavljen je v obliki pisma, ki ga papež kot vrhovni organ svetih kongregacij seminarjev in vseučilišč pošilja vsem rektorjem teh kongregacij. Pismo poudarja med drugim:

»V sedanjih prilikah priporočajo svete kongregacije vseučiliščem in katoliškim fakultetam, da zastavijo vse svoje sile za obrambo resnice in proti razširjanju zmot. Naj profesorji uporabijo vsa sredstva, ki jim jih nudijo znanstvene discipline, biologija, zgodovina, filozofija, pravni in cerkveni nauki, da izpodbijajo zlasti naslednje zmotne nauke:

1. Da so človeške rase po svojih naravnih in nespremenljivih znakah medsebojno tako različne, da je njih najnižja od najvišje človeške rase bolj oddaljena kakor od najvišje živalske vrste.

2. Da je potrebno z vsemi sredstvi ohraniti in pospeševati moč rase in čistost krvi.

3. Da izvirajo vse razumske in moralne lastnosti človeka iz krvi, središča rasnega značaja, kot iz glavnega izvora.

4. Da je glavni namen vzgoje, gojiti rasni karakter in vzbujati močno ljubezen za lastno raso.

5. Da je tudi vera podrejena zakonu rase in da se mu mora prilagoditi.

6. Da je izvor in najvišja zapoved sleherne pravne ureditve rasni nagon.

7. Da sleherni človek obstoji samo po volji države. Vse pravice, ki se mu priznavajo, izvirajo le iz državne milosti.

Razen teh pa bi lahko navedli še celo vrsto drugih, enako nesmiselnih zmot. Sveti oče je kot predstavnik naših svetih kongregacij prepričan, da boste zapovedi, ki so vam položene na srce v tem pismu, izpolnili v vseh podrobnostih.

Sprememba v vladi

Beograd, 14. maja. a. V imenu Nj. Vel. kralja je z ukazom kr. namestnikov sprejeta ostavka ministra brez portfelja dr. Sefkije Behnena. Dr. Behnen je postavljen na razpoložanje in odklikovan z redom jugoslovenske krone 1. stopnje.

V imenu Nj. Vel. kralja je z ukazom kr. namestnikov imenovan za ministra brez portfelja dr. Džafer Kulenović. Dr. Kulenović je danes ob 5. popoldne prisegel pred predsednikom vlade dr. Milanom Stojadinovićem. Zapisregel ga je beograjski imam Abdulah Hadžić.

Minister dr. Džafer Kulenović je bil rojen 17. februarja 1891 leta v Rajnovcih v Bosni. Gimnazijo je študiral v Mostarju, pravo pa na zagrebški univerzi. Služboval je nato kot sodnik v Tuzli, Bihaču in Cazinu. V začetku 1919 je izstopil iz državne službe ter se prijel advokature. Zdal je odvetnik v Brčkom. Vse do 6. januarja 1929 je bil poslanec takratne Jugoslov. muslimanske stranke. Zopet je kandidiral in bil izvoljen dne 5. maja 1933. Skupno z dr. Spahom se je potem pridružil JRZ.

Kupuj domače blago!

Rotarski kongres v Beogradu

Beograd, 14. maja. p. V Beogradu se je danes pričel kongres 77. (jugoslovenskega) rotarskega distrikta. Zborovanja so v veliki dvorani beograjske borze. Na kongres je prišlo 200 delegatov iz vseh rotarskih klubov v Jugoslaviji, nadalje g. Popescu kot delegat rotarske internacionale, g. Hriz kot zastopnik češkoslovaških in Boskov kot zastopnik bolgarskih rotarcev.

Danes dopoldne ob 11. je bila svečana otvoritvena seja, ki jo je vodil dosedanjí guverner (predsednik) distrikta g. Pavlovič. S konference sta bila poslana vladnostni brzojavki Nj. Vel. kralju in Nj. Vis. knezu Pavlu. Po otvoritvenih pozdravnih govorih se je razvila debata, ki je trajala do poldneva. Popoldne so zborovalci imeli skupno kosilo. Popoldne se je delo konference nadaljevalo v odborih. Jutri bo svečana zaključna seja.

Dar Nj. Vis. kneginje Olge Rdečemu križu

Beograd, 14. maja. Nj. Vis. kneginja Olga je Rdečemu križu prispevala 10.000 din. Postala je s tem podpornica članica društva.

Beležke

Razmere na beograjski univerzi

Službeno glasilo JRZ »Samouprava« to-či zaradi razmer na beograjski univerzi. Dočim so bili svoje dni studentji beograjskega vseučilišča nositelji in prvoboritelji nacionalne misli, so danes v velikem delu usmerjeni levičarsko »Samouprava« razmišlja, kako bi se dala spraviti mladina zopet na pravo pot. Ne navaja še nikalnih predlogov ali načrtov, a zadovoljstvom pa ugotavlja, da se je kljub vsemu našlo še dosti akademikov, ki so člani akademske organizacije JRZ »Slovenski jug«.

Mi smo že ponovno povedali, da vidimo najboljši sredstvo proti opasnosti levičarskih zabod v vzgoji naše srednješolske mladine v pravem in iskrenem jugoslovenskem duhu. Žal se je pri nas, kakor na tolikih drugih poljih, tudi na tem vse preveč grešilo in zamudilo. Ako bi šla n. pr. vsa naša srednješolska mladina skozi sokolske telovadnice in prebila svoja mlada leta v sokolskem naraščanju, bi ji ostalo prihranjenega mnogo beganja in hudih duševnih bojov, prihranjen pa bi bilo tudi mnogo dela oblastvom pri pobijanju komunističnega rovarjenja.

Peter Živković v Tuzli

V četrtek popoldne je dospel iz Beograda v Tuzlo predsednik JNS g. Peter Živković. V Tuzli se je sestal s člani krajevnega in sreskega odbora JNS in imel z njimi daljšo konferenco, na kateri je poročal o političnem položaju. Za njim so govorili še senator Dunjić in drugi.

„Proboj“

Poročali smo že, da bo začel izhajati v Ljubljani nov tednik z imenom »Proboj«. Medtem smo že prejeli v redakcijo prvo številko. Posvečena je spominu na žrtve, ki so pred dvajsetimi leti padle za našo narodno misel v Judenburgu, Radgoni in Murau. Med drugim objavlja govor, ki ga je imel Vladimir Levstik dne 2. junija 1923, ko so ostanke judenburških žrtve prepeljali na ljubljansko pokopališče.

O svojem programu in o svoji nalogi pravi list, ki si je vzel ime v spomin na zgodovinski proboj solunske fronte 1. 1918., da hoče »preskrbeti številnim jugoslovenskim nacionalistom nepristranski, nadstrankarski ter v vsakem pogledu neodvisni list, ki naj nudi čitateljem jasno sliko našega gospodarskega, kulturnega, socialnega in nacionalnega stanja.

Češkoslovaški večer v Beogradu

Na beograjski Kolarčevi ljudski univerzi je bila te dni spominska prireditev v priložnost 20 letnice velikih dogodkov v letu 1918., ko so si Jugoslovenci in Čehoslovaci prisegli medsebojno zvestobo v boju za narodno osvoboditev. Glavni govornik je bil predsednik zveze JC-lig in predsednik narodne skupščine Stevan Cirić, ki je med drugim rekel:

»Današnja svečanost ni samo posvetitev prošlosti, ona je tudi potrditev vzajemnih čustev in za vso bodočnost potrditev moške besede: zvestoba za zvestobo.«

Njegove besede so bile od poslušalcev sprejete z velikim aplavzom.

„Teroristi na delu“

Pod tem naslovom se pritožuje »Glasnik JRZ« za sarkastično banovitost, da skušajo radičevci s silo odvratiti ljudi od udeležbe, kadar je v kakem hrvatskem kraju kak sestanek JRZ. Tako je bilo tudi za nedavni shod JRZ v Ludbregu. »Glasnik« pravi o tem:

»Dr. Pernar je v Poljancu in Martijancu pozival ljudstvo na nekako revolucijo, spremljajoč svoje napade z neslanimi vici. Napisal je skandalozen letak, v katerem je kar križem pretel vsem, ki bi šli na shod v Ludbregu. Pozival je, naj se s strahovanjem in silo onemogoča ljudem udeležba na shodu. Res se je zgodilo, da je bilo mnogim skupinam pristavev JRZ s silo onemogočeno, da bi prišli na shod. V svojem gdem letaku je dr. Pernar s psovskimi obisipal prvake naše stranke v Zagrebu.«

O spremembi imena

Jugoslovenske akademije

Poročali smo že, da je neko društvo »Hrvatski rodoljub« predlagalo odboru Jugoslovenske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu, naj se preimenuje v Hrvatsko akademijo. Kakor poročajo sedaj nekateri zagrebški listi, je o tem predlogu razpravljali na zadnji seji odbor akademije. Baje je bila pobuda za preimenovalje simpatično sprejeta od vseh članov, ki so bili na seji. Zadeva bo predložena prvi prihodnji glavni skupščini, da o njej sklepa. Po mnenju mačkovskih listov je že sedaj gotovo, da bo predlog sprejet.

Zahvala Društva narodov našim zdravnikom

Na eni zadnjih sej sveta DN je poročal novozelandski predstavnik Jordan o delu higienske komisije Društva narodov. Na njegov predlog je bil imenovan odbor strokovnjakov, ki bo pripravil veliko mednarodno konferenco o higieni vasi. V odbor sta imenovana tudi znana jugoslovenska zdravnikar dr. Štampar in dr. Borčić. To priliko je porabil kitajski delegat, da se je prisrčno zahvalil dr. Borčiću, ki je kot šef sanitetne misije DN več časa živel v Kini in storil kitajskemu narodu na zdravstvenem polju neprecenljive usluge. Vsi člani sveta so vzeli to izjavo z odobravanjem na znanje.

Francoska vojna mornarica

Pariski listi objavljajo izjavo francoskega mornariškega ministra o velikih naročilih za gradnjo novih vojnihi ladij. Najprej je minister opozoril, da je vlada stavila v redni proračun le omejene svote za obnovo mornarice, že takrat pa si je pridržala pravico, da zahteva izredne kredite, ako bi se pokazala potreba da se obnova pospeši. To se je res zgodilo. Francija ne more več odlašati z zamenjavo starih bojnih edinic, ker bi jo drugače že v par letih ostale države prekosile.

Skupno s krediti iz rednega proračuna je določenih sedaj za obnovo in okrepitve francoske vojne mornarice 5,7 milijarde frankov (okrog 8 milijard dinarjev). Poleg manjših objektov se začeta letos graditi velika oklopna s 35.000 tonami in modern matična ladja za letala. Sedaj ima francoska mornarica pet starih oklopnih, poleg

Delo in cilji Sokola

**Danes bo v Beogradu letošnja glavna skupščina saveza
SKJ — Ugotovitve in sklepi zbora župnih prosvetarjev**

Beograd, 13. maja. d. Kot priprave za glavno skupščino Sokola kraljevine Jugoslavije, ki bo v nedeljo, se vršijo v Beogradu že par dni seje raznih sokolskih odborov. Včeraj in danes je zasedalo starešinstvo pod predsedništvom prvega podstaršine br. Gangla. Posebno zanimiva je bila konferenca župnih prosvetarjev, ki je razpravljala o raznih programskih sokolskih vprašanjih ter pripravila celo vrsto predlogov za nedeljsko skupščino. Na konferenci župnih prosvetarjev so bila ponovno precizirana glavna sokolska načela in je bilo zavzeto stališče napram raznim napadom, ki se v zadnjem času pojavljajo proti Sokolstvu.

Ob 20-letnici Jugoslavije Sokolstvo znova poudarja idejo edinstva in svobode. Kult svobode je treba skrbno razvijati in negovati. Sokolstvo se zaveda, da je enako težko ali še težje svobodo očuvati, kakor si jo priboriti. Jugoslovenska ideja je vodilna sokolska misel. Narodno edinstvo je treba stalno krepiti in poglobljati. Sokolstvo je nepolitična organizacija in vmešavanje politike v sokolsko delo je strogo prepovedano. Seveda pa ima Sokolstvo svoje odredene poglede na naše važne nacionalne, verske in socialne probleme in pojave. Te poglede Sokolstvo iskreno manifestira. Pri tem je neizbežno, da prihaja v nasprotstvo z drugimi prepričanji in z dru-

gimi ideologijami. Propovedujoč versko strpnost prihaja Sokolstvo v spore z verskimi nestrpnosti. Oznanjujoč jugoslovenstvo prihaja v nasprotstvo s plemenito usmerjenimi krogi in priznavajoč se k slovanski ideji prihaja v spor s protivniki te misli. Vse to pa ne znači, da se Sokolstvo bavi s politikom, temveč samo vztraja pri svoji ideologiji in pri svojih idealih. Ono pozna samo eno politiko: službo narodnemu in državnemu edinstvu ter napredku jugoslovenskega naroda in države.

Zelo zanimiva je bila tudi razprava o prosvetnem delovanju sokolskih društev. Tako se je v preteklem letu v 1057 sokolskih društvih vršilo 11.145 predavanj, ki so imela skoraj pol milijona poslušalcev. Sokolske knjižnice razpolagajo s 190.000 knjigami ter so važne posebno v onih krajih, kjer drugih javnih knjižnic ni. Največ sokolskih knjižnic ima župa Mostar s 31.000 knjigami. Njeje sedita župa Novi Sad in Maribor. Beograjska sokolska društva imajo knjižnice s 15.566 knjigami. Važno so tudi sokolske čitalnice, ki se razvijajo posebno v južnih in vzhodnih krajih. Do sedaj jih je 223, največ v sokolski župi Petrovargrad, ki jih ima 64. Mnogo pozornosti posveča Sokolstvo tudi vzgoji ženskega naraščaja za gospodinjstvo in higieno. Zlasti župe Kragujevac, Sremsko in Skopje razvijajo v tem pogledu sistematično delovanje.

Obširna je bila razprava o obsejnom delovanju našega Sokolstva. Prosvetari in obsejnih krajev so podali zanimive reference in odobrene so bile smernice v tem pogledu. Na dnevnem redu so bila nadalje poročila o uspehih prosvetnega načrta v okviru sokolske Petrove politike, o sokolskih šolah v prirodi za naraščajo, o sokolski taktiki in o pripravah za vesokolski zlet v Pragi. Stori se, da prvi sklepi o vesokolskem zletu, ki bo 1. 1941 v Beogradu.

Občni zbor SKJ

Beograd, 14. maja. p. Savez SKJ bo imel jutri svoj občni zbor. Danes sta prispevala v Beograd zastopnik ČOS in tajnik vesokolske sokolske zveze. Zbrali so se tudi še vsi delegati sokolskih žup iz vse države. Popoldne so imeli župni načelniki daljšo sejo, na kateri so dokončno proučili vaje, ki se pripravljajo za nastop v Pragi.

NE ZAMUDITE!

Prodaja blaga po zelo
nizkih cenah.

Podružnica Stermecki,
prej Určova trgovina,
Celje, Glavni trg 17.

„Koroški Slovenci v novi državi“

Celovec, 12. maja

V nedeljo je imelo slovensko prosvetno društvo »Dobra« na Brnci svoj občni zbor, na katerem so bile v glavnih potezih nakazane smernice za bodoče prosvetno in kulturno delo med koroškimi Slovenci. Ko so bila sprejeta poročila predsednika in drugih odborov ter je bil izvoljen novi odbor, je prosvetni tajnik spregovoril o predmetu »Koroški Slovenci v novi državi«. Najprej je naglasil, da so koroški Slovenci novo državo v polni meri priznali s strinjenim glasovanjem dne 10. aprila za Veliko Nemčijo in njenega vodjo Hitlerja ter s svojim strogo lojalnim zadržanjem v obče. Nato je v splošnih potezih orisal življenje v novi državi. Kakor poroča »Koroški Slovenci«, je med drugim izjavil:

»Vrhovno načelo vsega javnega življenja v narodno-socialistični državi sta čast in blaginja nemške narodne družine; to načelo je temelj državne politike, zakonodaje in sodstva, gospodarstva, socialne in prosvetne politike. Poudarjeno narodni pokret nove države spremljamo koroški Slovenci s simpatijami in ga bomo po svojih močeh podprli v prepričanju, da bosta tudi med našim slovenskim ljudstvom varovani slovenska narodna čast in gospodarska blaginja. Svoje zaupanje v novo državo in njeno pravičnost opiramo na precizne izjave odgovornih voditeljev glede bodoče narodnostne politike Velike Nemčije. V kulturni samopomoči pa bomo čuvali in množili

naše slovenske vrline, ki so nam svota dediščina naših prednikov.

Govornik je nato izrazil željo in voljo, da bo slovensko narodno življenje na Koroškem tudi v bodoče stonelo na kulturnih organizacijah, ki bodo po zagotovilih odgovornih činiteljev ohranile svoj dosednji delokrog. Gospodarsko oporo bodo tudi v naprej nudile slovenske družbe, da homovno vez pa bo predstavljali tednik »Koroški Slovenci«. Govornik je zaključil s pozivom, naj bo koroškimi Slovencem narodni socializem visoka šola za odločno narodno zavest in dejavno narodno ljubezen.

Stedil je referat mladega slovenskega pravnikarja »o dednih kmetijah«, ki bodo še to leto uvedene tudi v bivši Avstriji. Poudaril je, da so mnoge misli zakona o dednih kmetijah med slovenskim ljudstvom v življenju že izvedene in da bodo torej od njega sprejete z umevanjem in simpatijami.

»Koroški Slovenci« dodaja k temu poročilo: »Občni zbor brniškega prosvetnega društva je zaključil ubrana slovenska fantovska pesem. Iz nje kakor iz vsega poteka je zvenela neupogljiva volja, da bočemo koroški Slovenci dajati zvestobo veliki novi državi, a v nič manjši meri ohraniti in čuvati zvestobo slovenskemu narodu. Tako je pomen obnega zbora krajevne kulturne organizacije zrasel preko običajnega okvira in mu zato tudi v listu odkazujemo primerno mesto in pažnjo.«

Seja gospodarskega odbora ministrov

Beograd, 14. maja. AA. Danes dopoldne so je od 10. do 12.30 vršila v kabinetu finančnega ministra Dušana Letice seja gospodarsko-finančnega odbora ministrov. Na seji so razpravljali o tekočih zadevah.

Odlikovanje gledaliških igralcev

Beograd, 14. maja. p. Odlikovani so z redom sv. Save 4. stopnje: višji režiser Osip Seest, režiser Robert Primožič, z redom Jugoslovenske krone 5. stopnje pa Valo Bratina, Josip Plut in Angela Rakar, člani Narodnega gledališča v Ljubljani.

Byronova 150 letnica

Beograd, 14. maja. p. Svoči je bila na univerzi svečana akademija v priložnost 150-letnice rojstva angleškega pesnika Byrona. Vseučiliški profesor Vladimir Popović je predaval o njegovih delih, novinar Aleksander Vidaković o njegovih sodobnikih, novinar Djordje Kostić pa o Byronu v luči današnjosti.

Znižana vozna

Beograd, 14. maja. AA. Prometno ministarstvo je dovolilo polovično vozno na državnih železnikah udeležencem obnega zbora in kongresa zveze nabavljajnih za drug državnih nameščenec v Novem Sadu od 26. do 29. maja. Popust velja od 24. maja do 1. junija.

njih pa dve najmoderniji oklopnici »Dunkerque« in »Strasbourg«, vsaka s 26.000 tonami. Obosta gotovi v septembru. Tri velike oklopne s 35.000 tonami so v gradnji. Ko bo ta načrt izveden, bo francoska vojna mornarica za 50.000 ton večja od italijanske in za 120.000 ton večja od nemške.

Minister je končno še dodal, da so nove vojne ladje najmodernjšega sistema in da so se one, ki so že uvrščene v eskadre, do slej sijajno obnesele. Med drugim je francoska vojna mornarica z njimi dosegla rekord v brzini vojnihi ladij.

Umor v splitski livarni

Split, 14. maja. a. Dopoldne je v livarni železa delavec Ante Roković iz Kastele Starega oddal tri revolverske strele na mestnka livarne 47-letnega Rapelda, ki je po rodu iz Pulja, ter ga hudo ranil. Njega je oddel še dva strele na poslovojdjo Kajetina Hočvarja, po rodu iz Celja in očeta dveh otrok. Hočvar je bil zadet v srce ter je že med prevozom v bolnišnico umrl. Delavec Roković se je sam javil na policiji. Rapeld je izpovedal da mu je bil Roković dolžan 900 din za stanovanje in 2.000 din, ki mu jih je posodil. Roković mu je že prej večkrat grozil. Pred polidrim letom ga je povabil v Split, da bi bil skopil v njegovo službo, in tedaj je prodal Roković svojo mlekaro v Zagrebu. Pred 10 dnevi mu je bila služba odpovedana, ker pa je ob enem prejel še advokatski opomin, naj plača 2.000 din posojila, ga je to tako razburilo, da je posegel po revolverju.

Cramm obsojen

Berlin, 14. maja. AA. Znamenitega nemškega teniskega igralca Cramma so obsodili na 12 mesecev zapora. V kazen se mu vštejeta 2 meseca, ki ju je preedel v preiskovalnem zaporu.

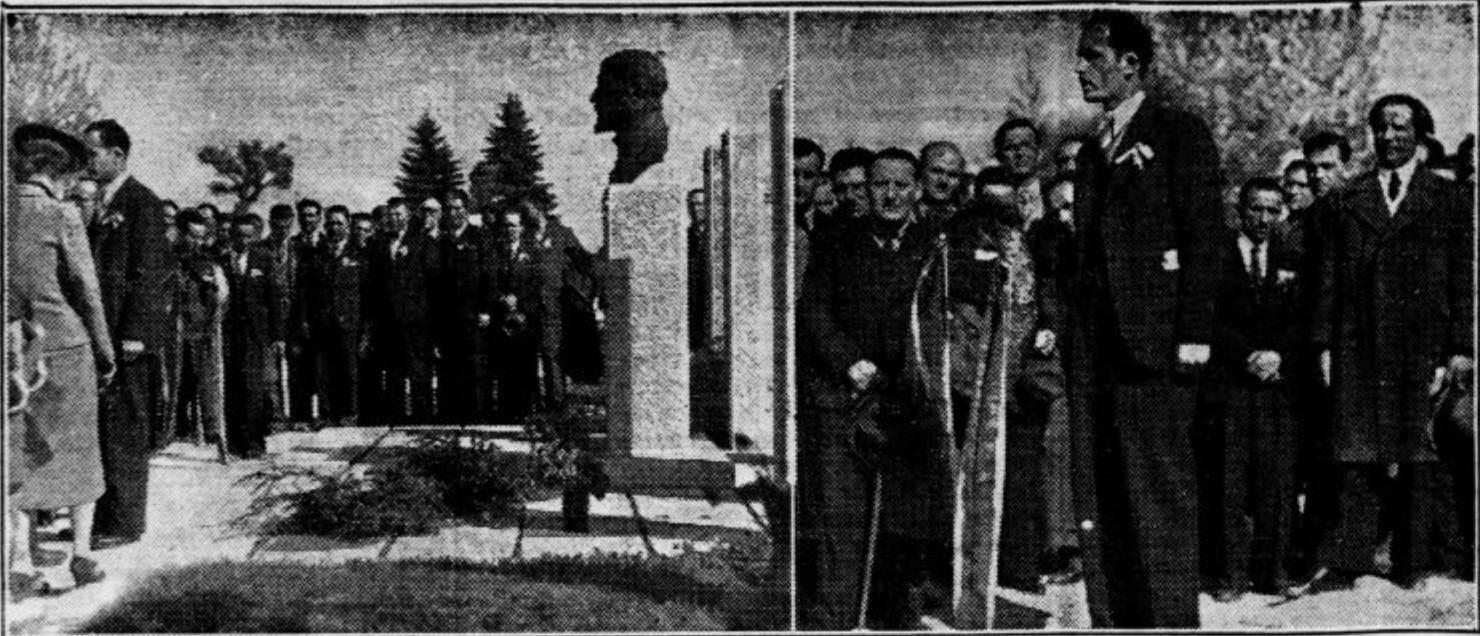
ČSR : Jugoslavija 2 : 1

Praga, 14. maja. h. V teniških tekmah za damski srednjeevropski pokal je bil danes odigran double, v katerem sta Češkoslovakinji Hein-Müllerjeva-Nehrljeva zmagali nad jugoslovensko dvojico Kováč-Florijan v treh setih 6:4, 2:6, 6:4. Stanje je torej po drugem dnevu 2:1 za ČSR. Jutri bosta odigrana še zadnja dva singla med Hein-Müllerjevo in Kováčevro ter Nehrljevo in Florijanovo. Odločitev se nagiba na stran domačih.

Vremenska napoved

Zemunska vremenska napoved: Previdovalo bo jasno in lepo vreme v vsaj državi. Toplota se bo še dvignila. Zagrebška: Bolj toplo in bolj vedro. Dunajska: Jasno, topleje, lahni vetrovi.

Pevec iz Plodivca se po krasno uspeli koncertu zapustil Ljubljano

Bolgarski pevec na grobu slovenskih skladateljev. Na desni (s vencem) je g. Peter Pešev, ko govori svojim tovarišem o pokojnih slovenskih skladateljih. Na desnem in levem robu slike sta pevovodja Ivan Kočetov oziroma g. Peter Pešev, vodja turneje.

Gostovanje bolgarskega Kooperativnega teatra s primadono Mimi Balkansko

Dne 17., 18. in 19. t. m. bo gostoval odlični sofijski Kooperativni teater v dramati in treh operetah in sicer v torek 17. t. m. bodo izvajali opereto Valentinova »Harem-ske skrivnosti«, v sredo 18. t. m. Martos-Sirmajevu opereto »Aleksandra«, v četrtek 19. pa Kalmanovo opereto »Princesa Jutka«.

Vodstvo Kooperativnega teatra, ki deluje že z velikim uspehom 15 let, tvorijo kooperatorji-zadrugetarji, na čelu jim Ivan Stanev, odlični umetnik, ki je že polnih 10 let predsednik Kooperativnega teatra. Administrativni vodja in glavni dirigent je znani kompozitist in glasbenik Ilja Stojanov. Tajnik in finančni vodja je odlični umetnik Nikola Popov. Poleg njih in Mimi Balkanske, ki jo naše občinstvo že pozna kot odlično operetno primadono — so zadrugetarji še priznani umetniki: A. Ruskov, karakterni komik, A. Armjanov — tenor, T. Georgijev, P. Nikov in T. Ribarov. Prva gubreta je tudi dolgoletna članica tega gledališča ga T. Krajeva, ki bo v predvidenih operetah igrala svoje odlične vloge. Ostali ansambel je sestavljen iz prav dobrih operetnih moči: gge. Ruskove, Simeonove, Konstantinove in Koljeve ter Bančevske-

ga, Kolarova, Vercellusa, Vasiljeva in drugih. Drugi dirigent je D. Kostov, pomožni režiser A. Livski.

Naše občinstvo opozarjamo na to velenimivo gostovanje glasovitega sofijskega gledališča, ki nam bo predstavilo umetniški nivo bolgarskega operetnega ansambela. Predprodaja vstopnic za vsa tri gostovanja je pri dnevnih blagajni v operi.

Pomlad je tu in Zvezda vabi

Snažno urejeni kavarniški vrt pričakuje goste

Ljubljana, 14. maja

Letos jih je pa udarilo, vsa tista armada penzionistov, previtkarjev in starih meščanov, ki so bili vajeni že z zgodnjimi pomladjo zasesti številne klopi v Zvezdi. Tokrat so morali počakati, da je minila skoro vsa prva polovica maja, ko so prišli pogledat, bodo li mogli brez skrbi za prehlad posedati nekaj uric pod kostanj. Ni mu ni zaupati, temu muhastemu vremenu! Celo sedaj, ko obeta končno postati toplejša, so se prikradli trije zvitorepi svetniki, ki nosijo v malih mraz, slano in časih celo sneg, same strupe za nežno cvetje, ki mu brstenja ta čas ni mogoče ustavljati.

Zvezda je zaprav nekak barometer in napovedovalka vremena, brez ozira na tisto hiško z instrumenti. Te dni so se pričeli pod kostanji zbirati vsi, ki so abominirali na svoje stalne sejele na klopih. Pomlad je tu, ne tista astronomska, pač pa tista, ki jo spoznavajo in priznavajo vsi penzionisti iz Zvezde, vsi, ki jim deževno in hladno vreme razganja protin in podobne nadloge po udih. Sedaj so dognali, da se je vreme ustalilo, za kar imajo dokaze tudi v kavarni, ki je svoj vrh že pripravila za poset gostov. Beli stoli in mize čakajo

Dva, ki sta potrebna odpočitka in sonca na velike goste pod senčnim hladom, ti pa so še nekoliko nezaupljivi, za početek se rajši stiskajo ob mizicah na pločniku. Kakorkoli: pomlad je tu in toplo vreme tudi! To je naša vremenska napoved, nevarni pa se naj pridejo sami prepuščaj v našo Zvezdo: v drevored in v kavarno.

Pred postavitvijo spomenika radgonskim žrtvam in Maistrovim borcem

Gornja Radgona, v maju Ko so bili maja 1935 na pobudo takratne občinske uprave prepeljani v Gornjo Radgono zemski ostanki radgonskih žrtv in Maistrovih borcev iz bivše avstrijske Radgone in položeni v naročje matere zemlje v lastni domovini, za katero so padli, je bil v okviru takratne občinske uprave osnovan sklad in sestavljen pripravljalni odbor z nalogo čim prej postaviti primeren spomenik. V ta odbor je pozvala občina tudi zastopniki vseh narodnih in kulturnih društev. Ko je zdaj ta sklad dosegel že okrog 30.000 din, je sedanja občinska uprava delovanje tega odbora spet oživila in je upati, da bodo radgonske žrtve ob 20-letnici dobi primeren spomenik, ki naj priča poznim rodovom, da so tu nekdanj daleč od svojih domov pred rojstvom naše lepe domovine Jugoslavije padle od svinčenih avstrijske soldatske, žrtve, ki so šle v smrt, s klicem »Živela Jugoslavija!«

Na seji 10. t. m. je pripravljalni odbor razpravljal o nadaljnjih ukrepih. Ker je izbira prostora, kje naj bi stal spomenik, zaradi neugodne lege dokaj težavna, si je na prošnjo odbora ogledal kraj strokovnjak g. arh. Kregar iz Ljubljane in podal

radgonskega gradu. Proti temu pa so protestirali prav oni, ki so takrat zastopali stališče, da je pokopališče, kjer so pokopani zemski ostanki, edino primerno za take spomenike. Prav ti so zavzeli danes drugo stališče, da lahko stojijo taki spomeniki, ki so vendar zgodovinskega značaja, tudi drugod in ne baš ob grobovih na pokopališču, s čimer seveda soglašamo.

Ta spomenik naj se postavi na lep, vsakomur dostopen prostor v trgu, katerega je izbral g. arh. Kregar — seveda, ko bo procelje cerkve urejeno po zasnovanem načrtu, za kar vse pa bo treba gotovo še najmanj dva ali trikrat toliko, kakor je doslej nabrano. Menimo, pa tudi, da se s takim zgodovinskim spomenikom nikakor ne morejo vezati drugi spomeniki, kakor to namerava izvesti sedanji pripravljalni odbor, ko hoče v ta spomenik poleg imen radgonskih žrtv in Maistrovih borcev vklesati tudi imena vseh v župniji med svetovno vojno padlih vojakov. Spominske plošče s imeni med vojno padlih faranov vzdajajo v raznih krajih običajno v zidove cerkva bodisi znotraj ali zunaj na pročeljih ali pa postavljajo posebne spomenike s takimi ploščami na pokopališčih, ker so pač taki spomeniki le lokalnega pomena in že zaradi tega na takih krajih, kjer so čestokrat obiskani od svojcev. Tako so tudi pri Sv. Juriju ob Ščavnici, kjer bo prihodnje nedeljo odkritje spomenika Viškemu kralju Aleksandru I, nameravali vzdajati vanj spominske plošče med svetovno vojno padlih faranov, kar ni bilo odobreno.

Spomenik radgonskim žrtvam in Maistrovim borcem naj bi stal kot zgodovinski spomenik popolnoma zase na javnem sejniščnem prostoru pred cerkvijo ali pa na drugem za to primernem prostoru, ki bi se morda še ugotovil, preden bi bila zbrana za to potrebna vsota. Morda bodo pred definitivnim sklepom tudi drugi poznavalci tukajšnjih krajevskih razmer izvedenci in strokovnjaki podali pripravljalnemu odboru svoje nasvete.

RADI
PREZIDAVE
PRODAJA SE CENEJŠE
Sternceki

Jugoslovanski javnosti!

Kot najvažnejša posredovalka med kraji in narodi je cesta v vseh časih glavna nosilka gospodarskega blagostanja in kulturnega napredka. Začasno potisnjena od železnice v ozadje, preživlja cesta danes svoj preporod. Mednarodni promet, zlasti osebnosti, se vedno bolj usmerja na ceste. Napredne države tekmujejo med seboj, kako bi boljše in hitreje uredile svoje cestne mreže. Kajti ni težjega davka za narod od slabe ceste, a ni plodonosnejših investicij od cestogradenj.

Izgradnja novih in sodobna obnova obstoječih cest mora postati splošna narodna zahteva, katero mora upoštevati državna gospodarska politika. Življenske potrebe naše države, njenega gospodarskega in kulturnega razvoja in njene obrambe nas postavljajo pred neodločljivo nalogo, da končno pristopimo k sistematskemu reševanju našega cestnega vprašanja v velikopotezni akciji, ki naj vsebuje tako gradbeni kakor tudi finančni plan ureditve cest za nekaj let.

Da bi se vsa navedena vprašanja mogla razpravljati pred vso našo javnostjo v sodelovanju z najmerodajnejšimi faktori državne uprave in predstavniki gospodarskih in prometnih organizacij, priredi Jugoslovansko društvo za ceste 4. in 5. junija 1938. v Ljubljani I. jugoslovanski cestni kongres.

Istovrstno otvori Društvo za ceste v Ljubljani razstavo »Ceste«, ki naj prikaže gospodarski in kulturni pomen dobrih cest, stanje in potrebe cest in cestnega prometa v naši kraljevini.

Nj. kr. Visočanstvo knez namestnik Pavle je blagovolil sprejeti pokroviteljstvo kongresa, da tudi na ta način da izraza svoji Visoki skrb za moderno ureditev naše cestne mreže.

Državna oblastva, kr. banska uprava, občine, ag. senatorji in narodni poslanci, banški svetniki, predstavniki gospodarskih ustanov, prometno-turističnih organizacij in strokovnih združenj

kakor ostala javnost so vabljeni, da se udeležijo kongresa, posebno njegove slavnostne seje dne 5. junija t. l. ob 10. dopoldne v dvorani Trgovskega doma, Gregorčičeva ul. 27, da bi ta prireditelj izpadla kot enodušna manifestacija celokupnega našega javnega mišljenja v korist čim hitreje in pravilnejše rešitve našega cestnega problema.

Prosimo prijave za kongres poslati do 25. maja t. l. kongresnemu odboru Društva za ceste v Ljubljani, Kongresni trg 1/1, pošt. predal 373. Udeleženci se morejo poslužiti 50% popusta na državnih železnicah, kakor velja za Ljubljanski pomladanski velesejem.

Častni odbor:

Predsednik:
Dr. Milan Stojadinović,
predsednik Kr. vlade in minister zunanjih del.

Člani:

Dr. Anton Korošec,
minister notranjih del

gen. Ljubomir Marić,
minister vojske in mornarice
Dušan Letica,
minister za finance
Dr. Marko Natlačen,
ban Dravske banovine
Dr. Mehmed Spaho,
minister za promet
Dobrovoje Stošović,
minister za gradbe
Dr. Milan Vrbanić,
minister za trgovino in industrijo
Dr. Juro Adlešič,
predsednik mestnega poglavarstva,
Ljubljana.

Sklicatelji:

Jugoslovansko društvo za putove,
Beograd,
Društvo za ceste, Ljubljana
Društvo za putove, Novi Sad s sekcijo
v Petrogradu
Društvo za putove Savske banovine,
Zagreb.

Zgodovina znamenja na šentjakobskem trgu, ki ga zdaj prenavljajo

Šentjakobski trg v drugi polovici 17. stoletja

Štrajna kuga in turška sila sta se ognili našim krajem v drugi polovici sedemnajstega stoletja. Zato so kranjski deželni stanovci dne 14. januarja 1664. sklenili, da bodo vsakdar proslavljali praznik brezmadežnega spočetja Device Marije, ki ji bodo postavili v čast spomenik, h kateremu bodo sleherni leto dne 8. decembra prihajali v slovesni procesiji. Zaobljubili so se tudi, moliti vsako soboto litanije pri znamenju. Toda vse bi bilo ostalo kmalu samo pri sklepu, da ni grozna kuga leta 1679. pomorila na Dunaju mnogo ljudi ter se leto pozneje pojavila in razširila po sosednem bivšem Stajerskem. To je zganilo tudi deželne stanovce, da so se spomnili zaobljube. Na pritisk zgodovinarja Valvazorja se je pričelo delo dne 11. marca 1680. On sam je napravil načrt ter plačal model, stajalo in stebel za spomenik, ki je stal prvotno prav pred vhodom v šentjakobske cerkve.

Model za Marijin kip je napravil solnograški kipar Volk Weisskirchner, kip pa je ulil ljubljanski zvonar Kristof Schlag dne 16. decembra 1681 med 11. in 12. uro ponoči. Šestdeset stotov težki stebel so postavili septembra 1681, kip Matere božje, ki je bil na njem, pa 27. marca 1682. Oktobra istega leta so postavili z dolaj kipa sv. Leopolda in sv. Jožefa, julija naslednjega leta pa kipa sv. Ignacija in sv. Frančiška Ksaverija, a mesec dni pozneje so spomenik še ogradili.

Mnoge procesije so prihajale k spomeniku in marsikake svečanosti so se vršile pred njim, dokler jih ni cesar Jožef II. zabranil. Vremenski vplivi so v teku časa spomenik zelo poškodovali in mu prizadejali zlasti mnogo razpok, tako da ga je bilo treba večkrat popravljati. Naposled so spomenik leta 1844. podrl, kip pa shranili v kapelici sv. Križa v šentjakobski cerkvi, kjer je ostal šest in dvajset let. Med tem časom sta šentjakobska župnika Janez Pohlin in Franc Hrovat nabrala precejšnjo vsoto za vnovično postavitev spomenika. Njun naslednik, župnik Gustav Köstl (od 24. aprila 1867 do 15. novembra 1880), je sestavil poseben odbor za zbiranje darov ter je napisal knjižico o znamenju v slovensčini in nemščini.

Načrt za znamenje je napravil kamnoseški mojster Ignacij Tomar, stebreniška Franc Paleschinski in Alojzij Jerancič sta vodila gradnjo; železno ograjo, ki je bila prej okoli znamenja, pa je izgotovila delavica ključavničarskega mojstra Gasperja Alčina. Kipe, ki so obkrožali prejšnje znamenje, so nadomestili s kipi štirih ljubljanskih župnijskih zavetnikov in sicer s svetniki Nikolajem, Petrom, Jakobom in Janezom Krstnikom, ter so pridejali znake štirih evangelistov z latinskimi napismi, ki jih je izdelal livar Meier v Monakovem. Kamniti deli spomenika so iz nabrežinskega marmorja. Izdelovali so jih pričeli dne 19. aprila 1870 pod nadzorstvom Hausnerja in Zieglerja. Temeljni kamen spomenika

Neredna stolica

upliva na ves organizem.
Dobro sredstvo za odvajanje, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je

DARMOL

je z Oljske gore v Palestini; preskrbel ga je župnik Horvat, ko je bival v Jeruzalemu, a blagoslovil ga je takratni stolni dekan dr. Janez Zlatoust Pogačar (poznejši knezoškof) v navzočnosti načelnikov in zastopnikov civilnih in vojaških oblastev. Spomenik je bil slovesno odkrit na Malega Šmarna dan (8. septembra) 1870, na kar se je nanašal napis na znamenju: Virgini sine Labe Con Ceptae DeDI ta Vo Vere Cor Da. Zvečer pred dnevom slavnosti je bil celotni Sv. Jakoba trg bajno razsvetljen. Novi spomenik je stal 14.316 gld. 97 kr. — Dasi spomenika velikonočni potres v letu 1895. ni nič poškodoval, so se vendar na njem poznali sledovi časa in tudi zlobnih rok. Zato ga prav te dni podirajo, da ga prenove in ostane še nadalje okras mesta, predvsem pa svoje neposredne okolice.

Alojzij Potočnik.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

TEŽAVE Z NAŠIMI MAMUTI

Tudi orjak med cvetočimi rastlinami se je v Ljubljani izmaličil

En sam list mamutne cvetice je kakor drovo velik in obsežen

liki stičil cvetu naših »škrncljev« (kala) ali sicer redkemu cvetu znanega sobnega filodendrona, le da je bil seveda mnogo večji in svojevredne rjavorodeče barve, iz njega pa je molel visok in debel bat-pešič, po svoji barvi, obliki in velikosti podoban prekajenemu volovskemu jeziku. Iz cveta je udarjal močan duh po mrhovini, ki so ga kmalu začutile znane mesarske in razne mrhovinarske muhe. Ta čudoviti cvet se je držal par tednov, nakar so priče veleni in mreti krasote redkega gosta. Po odvetenju stari gomolj po kratkem odmoru znova odžene eno samo vitko listno steblo s široko, v manjše oddelke razdeljeno listno površino, star gomolj odmre, pripravi pa se nov.

Ko so primerjali ta čudoviti cvet in opis mamuta v knjigah, so pa naši botaniki sprevideli, da tudi oni nimajo — mamuta, nego le njegovega bližnjega sorodnika, ki je sicer tudi svojevreden in velik, vendar pa mu še mnogo manjka do mamuta! Imeli so v cvetju kačnik »amorphophallus rivieri«! Te, recimo, neljube pomote pa niso krivi ljubljanski botaniki, še manj ljubljanski gomoljček, ki se vendar ne prevrača iz orjaka v palčka, a tudi ne narobe, nego jo je zakrivila le napačna označba, ki je bila dana gomoljčku v tujini na pot v Ljubljano.

Vendar pa bi bilo od stile imenitno, če bi prav res tudi v Ljubljani zacvetel redek mamutni kačnik! I, kakšen pa vendar je ta cvetoči mamut in kako je res z njim?

»Amorphophallus titanum« ima največji cvet od vseh rastlin, kar jih z vsega sveta doslej pozna cvetlična znanost. Doma je v senčnih gozdovih zapadne Sumatre, kjer ga je septembra 1878 našel ravnatelj botaničnega vrta v Firenci, g. Beccari. V Sumatri je Beccari nabral nekaj gomoljev tega nepoznanega orjaka in jih poslal v Italijo. Pošiljko so v smislu takratnega zakona o zatiranju trne uši pre-

Levi gomolj orjaškega kačnika ima premer 46 cm

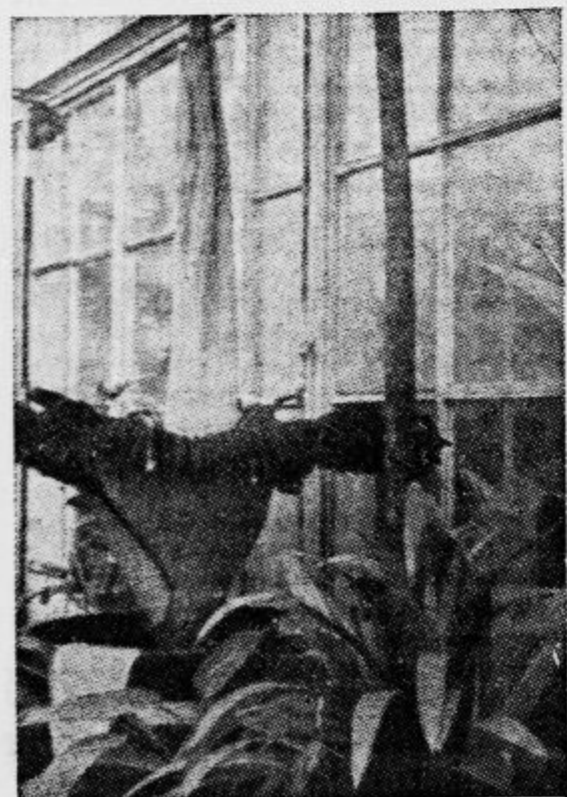
gledali in zadržali v Marseille-u. Ko so pa po opravljenem pregledu gomolji dospeli v Italijo, so bili že nagniti. Iz semena mamutne cvetice, poslanega v Firence, pa se je le posrečilo vzgojiti zdrave sadike. Nekaj teh je bilo danes znamenitemu botaničnemu vrtu v Kewu pri Londonu, kjer je ta orjak l. 1889 prvič cvetel v Evropi. V Firenci pa s sejanji niso bili toliko srečni. Rastline so jim pomrle, preden so zacvetele!

V kulturi je mamutni kačnik prvič cvetel v botaničnem vrtu v Kalkuti marca 1882, v Evropi pa 7 let kasneje v angleškem Kewu. Na evropski celinii pa je amorphophallus titanum prvič cvetel leta 1929 v nemškem Hamburgu. Razen onkrat v Kewu, ni bilo več mogoče vzgojiti cvetočega orjaka iz semenja; vedno je bilo treba svežega gomolja iz Sumatre. Gomolji te rastline so seveda pristni orjaki. Ko je prejel botanični vrt v Bonnu jeseni l. 1934, tak gomolj v dar, je imel ta orjak 46 cm premera, 16 cm višine in 25 kg teže! V tolikšnem gomolju je pač vskladiščeno mnogo hrane! Orjaški cvet, ki požene iz takega gomolja, dobi svo hrano za svoj razvoj in razcvet iz tega rezervarja. Niti vode ne jemlje od drugod, povsem na suhem cvete. Po odvetenju šele posadijo gomolj zopet v zemljo, kjer odžene še istega leta mogočen list, ki pa jeseni zopet odmre, — gomolj gre spat!

V umetni vrtnarski kulturi poteka orjaku življenje nekoliko drugače, kakor doma na Sumatri. V Bonnu je pokukal odganek iz gomolja v decembru 1934. Gomolj so hitro vsadili in ga odgajali v stekleniku pri 20° do 25° C. Naslednje leto v februarju je ta odganek začel naraščati. Bil je to nastavek za list, ne za cvet. Rastlina nima stebela nego le peceč za edini svoj list. Znotraj se votli peceč razdeli v 3 listna rebra, ki se širijo viličasto razdele. List mamutnega kačnika je visok 2,30 m, širok pa 4 m in traja 16 mesecev! Nato se povejšajo posamezni listni deli navzdol in polagoma se zgrudi še listno steblo: orjak gre k počitku. Po 4 mesecih pa se je v začetku decembra 1936 začel javljati nov kač, verjetno cvet! Za vsak primer so gomolj sredi februarja 1937 presadili v svežo prst iz listja, ruše, peska in komposta.

Odpirajoč se in (spodaj) odprt cvet Amorphophallus titanum

Rastlina napravi namreč za vsako novo rast nov gomolj, prejšnji pa odmre. V poganku pa je ždel nastavek za cvet, skrbno ovit v ovoje. Po 4 mesecih počasnih priprav se je vendarle izmotal čašast cvet orjaške velikosti: imel je 1,40 m premera, pestič, pravcati belorumeni kij, pa je bil 1,60 visok!

Cvet je zunaj temno škrlatno rdeč s svetlozelenimi progami, znotraj pa je temno vinsko rdeč z modrikasto zelenim sijem. Hkrati, ko se odpre cvet, prične liti iz njega močan duh po mrhovini. Ta smrad privablja k cvetu mrhovino uživajoče muhe, brččas, da sodelujejo pri opravitvi orjaške cvetice. Tako je zunaj v prirodi, v vrtnarijah pa se doslej še ni posrečilo umetno uspešno opraviš mamutni kačnik. Le pet dni je držal cvet v Bonnu. Potem pa je omahnil pestič in se prepognil in konec je bilo vseh krasot! Cvet v Bonnu je bil za cvetom v Kewu in Hamburgu tretji cvet v Evropi, ljubljanski bi bil torej četrti! Bi bil...

Ponovnega cveta pri kultiviranih cveticah še niso opazili. Le nekaj let se še drže pri življenju, nakar odmro!

Tako torej o mamutih, odkoderkoli že, sama slaba poročila. Tako je tudi pri nas. Košeni mamut iz Kamnika, cvetlični mamut izpod Golovca, letalni mamut v Planici, povsod sami mamuti. Mamuti so moda, a moda je svojevolja, kakor mamuti. Vendar, naši mamuti še živijo: Kamnik jim je za hojo preko potoka oskrbel »mamutni most« drobne oblike, Planica se je

Bled prihaja v sezono

Na ceste in poti smo pozabili

Bled, 14. maja
Če bi ne srečevali po blejskih šetališčih nekaj tujih obrazov, bi mislili, da smo še daleč nekeje v marcu ali v začetku aprila. Pravijo, da se začneja sezona na Bledu z majem. In res je bil druga leta Bled ob tem času že pripravljen za sprejem gostov. Ceste so bile nasute z drobnim gramozom ali celo povaljane, letos so pa take, kakor nam jih je pustila lamska jesen. Razdrapanje so, polne kotanj in sročeni si lahko, ako te ne obriža voz. Imamo na Bledu tudi nekaj hodnikov, ki pa bodo kmalu podobni poljski poti, ker jih nihče ne posipa.

A ne mislite, da se na Bledu nič ne gradi. Pa še koliko! Nekatere proti Selu so zgradili visoko škarpno iz sledenega kamna; sredi ograje se dviga piramida kamena, v njej pa je vdolbina. Kriz na piramidi izdaja zamisel, da je to kapelica. Pravijo, da bo ta škarpa stala 50 tisočakov. Občina je prevzela v svojo last cesto na Podhom za 15.000 dinarjev. Toda bog ne da, da bi zavil po tej cesti na Vintgar, v nevarnosti si, da se potopiš v blatu. Prosil bi županstvo, naj odstrani kačipot ob tej cesti, da ne zapelje tujega gosta na njo, kar gotovo ne bo nam v čast.

Tik pod župno cerkvijo ob Rikdiju imamo novo smetišče. Županstvo je sicer tam postavilo napis »Odlaganje smeti prepovedano«, toda samo odlaga tam plevel in razkopava zeleni travnik, na drugem koncu pa rje v tla cerkvena uprava, ki koplje pesek za novi prosvetni dom. Drugo javno smetišče imamo za staro pošto. Za smeti je torej dobro poskrbljeno, in to sredi Bleda!

Med novimi zgradbami se najbolj opazi prosvetni dom, ki ga grade na cerkvenem svetlu tik cerkve. Rajnik župnik je imel lepo zamisel: podreti staro šolo in urediti okoli cerkve park. Namesto parka se dviga zdaj ob cerkvi visok zid kakor okop. Izgleda je spet del blejske romantike: pogled na gostsko cerkev in skalnato pečino.

Slovenski legijonar v arabski puščavi

V maju imajo francoski legijonarji velike manevre

Ani el Hadjar

Gospod urednik! Pišem vam iz arabske vasi v južni Oraniji, ki leži nt tako zvanim nacionalni cesti, vodeči iz Alžira v Timbuktu.

Šel sem po svetu s trebuhom za kruhom, ki sem ga v domovini več let zamljal. Našel sem ga v tujki legiji in sem zadovoljen. S francosčino sem že domač, saj sem jo že doma precej obvladal. V kratkih mesecih, ki sem jih tu preživel, sem pa postal že tolače za Nemce in Čeha. No, vojaške stvari so mi pa že iz naše vojske dobro znane.

no. To zakriva zdaj mrtva stenska kulisa, ki jemlje cerkvi vso ono romantiko, ki si jo je zamislil graditelj gotične cerkve. Pred vojno na Bledu nismo poznali komisijske strokovnjakov, toda kar se je zgradilo, se je zgradilo okusno. Zdal pa rasejo iz zemlje druge spake za drugo. Še nekaj let, pa bo treba šteti milijone, da se te spake odstranijo. — Nekdanjo parcelo na vrhu Straže je kupila ob Združene gospodarske banke zdravilišča komisija za 150.000 dinarjev.

Pozorno opazujem tukajšnje življenje, ki mi je res popolnoma novo. Arabci, španski židje, Francozi živijo mirno. Ogromne farme so moderno obdelane. Pomarančni gaj, mandeljni, oljke, smokve, pšenica, krompir, to se širi v brezemnost. Vinogradi so tako veliki, da jih morajo orati, ne okopavati kakor pri nas, zlahko arabsko kapljico rodijo zlasti v okolici Mascara, 78 km od nas.

Arabski soferji vozijo svoje taksije, kamione in traktorje, kakor so prej mojstrvali svoje čile bojne konjčke. Toda romantika tod ne bo umrla. Zanimivo je gledati

Arabce v velikih burnih na čistokrvnih belih: kako dostojanstveno sede v sedlu, ko pridirjajo iz puščave v mesteca nakupovat in ko po storjenih opravkih spet izginejo po stezah v nepoznane kraje.

Te dni smo praznovali obletnico bitke v Camerunu, kjer se je 30. aprila 1893. leta 65 legionarjev junško borilo proti 3.000 vstajem in so vsi padli, kakor Leonida s svojimi špartanci pri Termopilah. Gledal sem zabavo v Saida, kjer ima naš bataljon svoje poveljstvo. Nisem pričakoval, da bom v Afriki videl toliko lepih stvari in zlasti toliko lepega sveta. Večer v Saida, ki leži sredi puščine, peska, borovih gozdov in farm, večer sredi te čudovite pokrajine je krasen. Svet je eleganten kakor v Parizu, tu so na razpolago imenitni lokali, kino, teater. Seveda je mesto zvečer bajno osvetljeno, avtomobilov je kakor kjerkoli v Evropi, dame se kosajo po lepoti, da se jih komaj nagledaš. Arabci in Arabke v belih plaščih nenavadno poživljajo mestno sliko. To je del nove Evrope s prezanljivo afriško primesjo, svet, ki zna živeti.

Jutri odrinejo čete alžirske armade na manevre, saj je mesec maj zelo prikladen za manevriranje v puščinah severozapadne Sahare. Odrinemo proti francoskemu Maroku. Manevri se udeležijo vse trupe, ki so tu kaj pester: alžirski strelci, Senegalski, spahijska konjenica, Marokanci, Sudanci, jezdec na velblodih, meharisti, nomadi, ki vrše službo v Sahari, a nimajo nikjer stalnega bivališča. Povsod jih lahko najdemo. Krasne, ogromne, kakor mleko bele kamele jezdi jo tu vojaki, katerih služba v pesku Sahare, v strašni solnični svetlobi, v žej, dnevni vročini in ponočnem mrazu je vredna epskega peresa. Dnevno so po 120 km na velblodu. Ni dvoma, da se bodo pri manevrih posebno izkazali. Dalje sodelujejo na manevrih motorizirane trupe in letalstvo ter topništvo, pri katerem so vojaki sami Arabci in Črnci. Po teh kratkih navedbah si lahko predstavljate, kakšni so naši manevri.

Mene močno zanima življenje na puščavskem pesku. Res, telesno in duševno je težko prenašati napore, toda vse se prestraše z voljo, vse mine z dnevi in meseci, vse se spreminja z večnim preoblikovanjem. Ko bom sedel ob večernem ognju in daljnjem neznanem puščavskem kraju pred svojim šotorom in gledal na zvezdasto nebo, kjer se blesti južni križ, bom polskalski severnik in smer proti domovini. Mislim, bom na domovino, kajti čeprav sem daleč, v vojni službi francoske republike, sem v mislih vedno doma. Naša muzika po moji prošnji in želji zna igrati Triglavsko korčnico. In po taktu naše Triglavske korčnice stopajo sinovi vseh narodov Evrope, jaz pa si zraven pojem prelepo domačo pesem: Po jezuru blizu Triglava! Gospod urednik! Pozdravite vsa moja domovino, kočevske gozdove in dolino gradov.

Stojan Cirk, (doma iz Kočevja), C. I. I. Ani el Hadjar, Oran, Algérie, Afrique.

„Lovčen“ otvarja balkansko progo

Dubrovnik, 11. maja

Balkanska proga Sušak-Constanza je nova prometna črta, ki jo je jugoslovanska podjetnost zarisala v pomorski zemljevid: novo uveljavljanje našega imena in slovesa. V času, ko razvoj političnih sil v Evropi sam pospešuje nastajanje in oblikovanje balkanske politične skupnosti in novega občutja balkanske narodne solidarnosti, je že kar umljivo, da je prišla prav z jugoslovanske strani akcija za tesnejšo pomorsko-prometno povezanost balkanskih dežel, akcija, ki vidi v novi »balkanski prog« svojo prvo razvojno etapo in prvi veliki uspeh. Kajti Jugoslaviji je prav zaradi njenega geografskega položaja na Balkanu in na Jadranu kot vratih osrednje Evrope dana prvenstvena vloga v medbalkanskih odnosih, z njo pa organizacijske naloge.

»Zetska plovidba«, ki je prevzela ne le zase, marveč prav zaradi važnosti medbalkanskih odnosov za vso Jugoslavijo pomembno nalogo, da uresniči balkansko progo Sušak-Constanza, obnavlja s tem slavne tradicije bokeljske mornarice. Kot in preko njega Cetinje vstopa z novim vzgledom v aktivno življenje jugoslovanske trgovske mornarice. Starodavno zgodovinsko ime Zeta, ki je dalo naziv eni naših banovin, prehaja na pomorska pota balkanskih držav in odpira nove vidike, nove možnosti.

Zato je otvoritev balkanske proge Sušak-Constanza več kakor poslovna novost, več kakor zgolj trgovinska zadeva. Če je

morje »najrodovitnejša njiva narodov«, kakor pravi o njem pesnik, tedaj nova proga reže v to njivo brazdo, ki ima ne le trgovinski, marveč tudi mednarodno-politični pomen. Njen smisel je prav v vedno večjem in vedno jasnejšem oblikovanju skupnostne zavesti balkanskih narodov. »Ligne Balcanique«, kakor se imenuje nova proga v najsplošnejšem posredovalnem jeziku balkanskih narodov, je videl izraz politične linije, ki jo označuje »Entente balcanique«...

★

Ze štiri dni je na jadranskih vodah parnik »Lovčen«, ki odpira novo progo in prinaša pod našo državno zastavo nje poslanstvo v večja prizorišča na vzhodnem Mediteranu in od tod na Črno morje. Parnik je zapustil Sušak 7. maja in šel naprej v Benetke, od tam pa nazaj v Šibenik in Split. Pravkar je zasidran v grškem pristanišču, da popoldne obišče še Kotor in se nato spusti doli h krševitim obalam Albanije, proti Krfu, na Jonsko in Egejsko morje k zasedanji postaji te lepe poti: Carigradu, in da krene od tam še na valove Črnega morja, ter da se nazaj grede dotakne še Azije, uvrščajoč tudi njen najzadnejši južni kot v krog balkanske skupnosti.

Parnik »Lovčen« predstavlja ne le po svoji tonaži (3000 ton), marveč tudi po slikoviti zunanosti in reprezentativni ureditvi eno najlepših ladij jugoslovanske trgovske mornarice. Parnik, ki je bil prvotno

ameriška last, je zgrajen tako, da posrečeno združuje udobje potniškega občila z interesi blagovnega prevoznitva, s čimer najbolj ustreza stvarnim potrebam medbalkanskega prometa. »Lovčen« ima za potniški promet prvi in tretji razred in lahko prenoči okrog 120 potnikov; številno, ki samo po sebi ni visoko, odgovarja pa stvarnim potrebam sedanje razvojne faze medbalkanskih pomorskih stikov. Prvi razred ima udobnost tako znanega luksuznega razreda na mednarodnih potniških parnikih in je predvsem namenjen onim, ki si bodo hoteli privoščiti krožno potovanje po balkanskem delu sredozemskega bazena in Črnega morja. »Zetska plovidba« je poskrbela, da je tudi na njenem »Lovčenu« uveljavljena dobra tradicija in zgodovinska slava jugoslovanske, predvsem dalmatinskega mornarstva: najsplošnejše strokovno vodstvo, izbran personal, izborna kuhinja — vse to, kar so celo razvajeni tujci odkrivali na jugoslovanskih potniških parnikih, je z vsemi novimi in najnovejšimi izkušnjami uveljavljeno na ponosnem »Lovčenu«.

Prva vožnja »Lovčena« je zbrala v prijetno družino poleg drugih nekatere predstavitelje »Zetske plovidbe« z nje uglednim ravnateljem g. Rudolfom Ginijem in prokuristom g. Stamatovičem, dalje nekatere oficijelne zastopnike, kakor sta svetnik zunanega ministrstva g. Dimitrijevič in zastopnik trgovskega ministrstva g. Motika. Med gosti je tudi bivši senator g. Ivo Benjamin. Lepo je zastopan jugoslovanski tisk: skoraj vsi večji listi v državi so posilili svoje poročevalce, da bo tako tudi

široka javnost obveščena o novi pomorski prog, ki jo je zarisala Jugoslavija v prometno mrežo Sredozemlja. Nad to izbrano družbo, ki združuje vse jugoslovanske pokrajine v simbolnem znamenju Lovčena, pomorne gore črnogorskih junakov, bo več kakor 25 dni bedela izvrstna posadka, ki ji stoji na čelu bodri in vrli kapitan g. Djurčić.

Tako se torej beli »Lovčen« beli na sinjih vodah Jadrana in če mu ne bi nagajal podredni spak Pluvius, ki malce obračunava z bogom vetra Eolom, bi bili na »Lovčenu« prav zadovoljni z začasnim gospodarjem naše usode Plutonom. Upajmo, da se bodo temni oblaki, ki vise nad obalnimi vrhovi, razkropili, še preden se nam nasmehejo obale »dežele bogov«, stare Helade.

Domače vesti

Poziv Preporodovcem

Naprosamo predvojne »Preporodovce« za podatke in imena tistih slovenskih dijakov, ki so 1. 1913 oziroma v začetku 1. 1914 prijavili svojo pripravljenost oditi v Srbijo in vstopiti kot gojenci v srbsko vojno akademijo ali v srbski vojni arzenal v Kragujevcu. Akcija je podpiral tedanji tajnik Narodne odbrane v Beogradu major Milan Pribičević, dijake pa sta nabirala v Sloveniji France in Vladislav Fabjančič. Javilo se je nad 30 dijakov z dovršenim 6. razredom srednjih šol, pa tudi abiturienti in akademiki iz Ljubljane, Kranja, Gorice, Tolmina, Trsta in drugod. Mnogi so izročili tudi že svoja spričevala, ki jih je Fabjančič odnesel v Beograd ob koncu 1. 1913. Vse delo je bilo opravljeno v najstrožji tajnosti, tako da je vsak prijavilec vedel samo ime še enega tovariša. Vojna napoved Avstrije Srbiji je za preprečilo vse načrt.

Prostimo vse, ki kaj vedo ali so sami bili v tej akciji, naj javijo točne podatke in predvsem imena udeležencev Sreški organizaciji vojnih dobrovoljcev, Ljubljana, Franiškanska ulica 10.

* Vojni dobrovoljci! Po iniciativi akademске kluba vitezov kralja Aleksandra I. Zedinitelja »Edinstvo«, Ljubljana bo v ponedeljek 16. maja ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice predavanje »O so. dobni Rusiji«. Predaval bo g. Ratko Živadinović iz Beograda. Vabimo vojne dobrovoljce, da se polnoštevilno udeležijo tega zanimivega predavanja. Sreška organizacija vojnih dobrovoljcev v Ljubljani.

* Clevelandskih slavnosti v radiu danes ne bomo slišali v posebnem prenosu, pač pa bo ljubljanska radio postaja skušala oddajo ujeti na valovnih dolžinah 13.94 in 13.95 ter bo tako sprejeto oddajo tudi oddajala. Slavnosti so se pričele že snoči ob 17. V Narodnem domu je bila velika prireditev, igrali so tudi Finžgarjevo »Našo kriv«. Danes ob 14 se množice vseh slovenskih in slovanskih organizacij zbere pred Narodnim domom, nato pa z zastavami in godbami odkorakajo v jugoslovanski kulturni vrt, ki ga s slavnostnim govorom odpre ljubljanski župan. Kakor poročajo ameriški listi, bo najbrž ob tej priložnosti govoril tudi sam prezident Roosevelt po radiu, osebo bo pa navzoč podpredsednik Združenih držav Garner, uradni zastopniki jugoslovanskega poslanstva in konzulater ter konzularni zbor drugih držav. Slavnostne govore bo oddajalo 138 ameriških radio postaj.

Proti trdi stolici in hemoroidom spremljanjem s pritiskom krvi, močnim utipanjem srca, glavobolu, je naravna »Franz-Josefov« grenčica že davno prekušeno domače sredstvo. Prava »Franz-Josefov« voda deluje mlo in zanesljivo odpira, a poleg tega niti v zastarelih primerih ne odreže.

Ogl. reg. S. br. 15. 483-35

* Pomembna gospodarska prireditev bo letošnji pomladni ljubljanski velesejem od 4. do 13. junija, prirejen pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Petra II. To bo že 43. ljubljanski velesejmski prireditev, ki bo imela mednarodni značaj in ki bo hkrati lepa revija slovenske in jugoslovanske gospodarske delavnosti. Na splošni velesejmski razstavi bodo zastopane vse pomembnejše industrijske in obrtne panoge, n. pr. kovinska, tekstilna, papirna, elektrotehniška, kemična, steklarska, živilska, stavbna, poljedelski stroji, glasilna, kurjave, keramika itd. Razen tega bodo prirejene še posebne razstave, ki bodo imele reprezentativni značaj. Posebno velika ter lepa bo razstava avtomobilov in motornih vozil sploh. Zazvela bo okrog 1400 m² razstavnega prostora. Posrečena je zamisel posebne razstave »Cesta«, ki jo prireja Društvo za ceste. To bo doslej pri nas najboljša in največja propaganda za irpopolnitev in modernizacijo našega cestnega omrežja; razstava bo urejena po skrbno premišljenem načrtu, da bo lahko dosegla čim večji uspeh ter svoj namen. Tedaj bo v Ljubljani tudi kongres Društva za ceste in udeležili se ga bodo odlični zastopniki oblasti in gospodarskega življenja. Med večjimi posebnimi razstavami bo vredna posebne pozornosti razstava Francije. Na nji bo reprezentativno razstavljeno blago, ki pride v postev za naš uvoz. Nazorno bo prikazano, kako se lahko čim bolj okrepe gospodarske vezi med našo državo in Francijo. Mimogrede naj omenimo, da bo na tej razstavi razstavljenih tudi 3000 francoskih knjig. Med posebne razstave moramo še uvrstiti veliko razstavo pohištva in razstavo ženskih ročnih del. Obiskovalci velesejma bodo uživali na jugoslovanskih železnih 50% popust. Vozne oiajave so dovolile tudi številne druge države. V letalskem prometu je določen 10% popust.

Novost pri uporabljanju kreme za čevlje

sedaj

s praktičnim odskočnim pokrovom

* Včeraj je izšla nova slovenska knjiga »Črna vojna«, ki jo je napisal Davorin Ravljen in jo jutri dobite v vseh naših večjih knjigarnah. »Črna vojna« je kronika značilnih dogodkov v zadnjem letu velike vojne. Vsi bodo segli po njej: oni, ki so sami preživeli dobo svetovnega klana, kakor tudi mlajši, ki so o vojni čuli samo pripovedovati. Knjiga obsega 120 strani in stane okusno kartonirana 10 din, v platno vezana pa 15 din, po pošti 1 din več. Naročila sprejema založba »Cesta«, Ljubljana, Knaflijeva 5.

* Tečaj o danskem jeziku. Kakor sporoča dansko poslanstvo v Beogradu, se vrše vsako leto meseca avgusta v Kopenhagnu tečaj v danskem jeziku in o danski kulturi. Letošnji tečaj bo od 1. do 31. avgusta ter stane 50 danskih kron. Za stanovanje in hrano v tem mesecu je računati cca 100 danskih kron. Poleg jezikovnih tečajev obiskujejo slušatelji tudi druga predavanja o danskem kulturnem in gospodarskem življenju, obiskujejo družabne prireditve, ogledujejo razne zanimivosti ter imajo izredno veliko prilike za sportno udejstvovanje. Tečajji so dostopni akademikom in neakademikom.

V restavracijskem gospodarstvu praktično

izvežbano, zanesljivo osebo sprejemam za Ljubljano. Ponudbe s popisom na ogl. odd. »Jutra« pod »Gospodarstvo«.

* Banovinska poklicna posvetovalnica in posredovalnica ustanovljena. Minister za notranje zadeve je v sporazumu z ministrom za trgovino in industrijo z dne 29. aprila 1933. odobril ustanovitev posebne banovinske poklicne svetovalnice in posredovalnice kot specialne ustanove pri banski upravi v Ljubljani. Namen te poklicne svetovalnice in posredovalnice je, ugotavljati, ali imajo osebe, ki prosto za mnenje oziroma nasvet, potrebne telesne in duševne sposobnosti, prikladen značaj, nagnjenje in gospodarsko možnost za obiskovanje zaleženih strokovnih šol, vajenci za vstop v obrtniški, gostinski in trgovski poklice, oziroma vajenci ali pomožni delavci v industrijo, pa tudi za obiskovanje ostalih šol in za vstop v ostale panoge. Hkratu bo svetovalnica imela tudi nalogo, skrbeti za smotrnostjo, racionalnejšo boljšo porazdelitev obrtniškega, gostinskega, trgovskega in industrijskega naraščaja v posamezne stroke s posredovanjem med starši in delodajalci in z upoštevanjem posebnih želja in sposobnosti vajencev samih. Mnenja poklicne svetovalnice bodo neobvezna. Skrb za izgraditev, finansiranje, propagando in neposredno nadzorstvo bo poverjena kuratoriju, za kritje stroškov pa se ustanovi poseben sklad. Podrobnejša določila bo predpisal ban s posebnim pravilnikom, podrejena pa bo svetovalnica oddelku za trgovino, obrt in industrijo pri banski upravi.

Ali ste že naročnik osemindesetega letnika (1933) najstarejše slovenske literarne revije

Ljubljanskega Zvona

Naročnina letno 120.—, za dijake 90.— din. Obroki poljubni. — Naročite pri Tiskovni zadrugi, Ljubljana, Dalmatinova ulica 10.

* Zveza za tujski promet v Sloveniji sporoča vsem včlanjenim društvom in ostalim tujskoprometnim interesentom, naj se po obvestilu ministrstva trgovine in industrije pošilja v Zedinjene Ameriške države propagandno gradivo zgolj v angleškem ter v slovenskem in srbohrvatskem jeziku, ker za propagando v drugih jezikih ni mnogo povpraševanja.

* Lastnike ribarskih knjižic, izdanih od mestnega poglavarstva v Ljubljani, obvešča ljubljansko mestno poglavarstvo, da izgube vse ribarske knjižice, izdane brez take od 31. januarja do 20. aprila 1933 svojo veljavo. Nove knjižice, opremljene z rdečim žigom kr. banske uprave dravske banovine, izdaja mestno poglavarstvo proti plačilu državne take 20 din ter banovinske take 80 din, za člane ribarskega društva pa 50 din. Od mestnega poglavarstva v Ljubljani izdane ribarske knjižice mu je treba vrniti.

Radiotermaalne, znane, za vse bolezni priporočljive

Šmarješke toplice 27°R

sprejemajo v predsezoni od 1. maja do 30. junija na 10-dnevno penzijo (3 krat na dan dobra, domača hrana, stan in kopel) za Din 400.—. V glavni sezoni od 1. julija do 31. avgusta na 10 dni Din 450.— za osebo.

* Ali veste, da je merilo splošne kulture stanovanjska kultura. Pokaži mi svoje stanovanje, in povem ti, kdo si! To velja posebno za dandanašnje razmere. Reči je treba, da je pri nas stanovanjska kultura na precej visoki stopnji, kar je zasluža ne le modernega stavbarstva in sodobnega načina življenja, temveč tudi visoko razvite pohištvene obrti in industrije. Da znamo pravilno ceniti izdelke naših mizarjev ter da sloves naše pohištvene obrti sega tudi daleč čez meje, je treba pripisovati predvsem Ljubljanskemu velesejmu, ki že skoro dve desetletji za dragoceno propagando pospešuje domačo obrt in industrijsko delavnost. Na letošnjem pomladnem velesejmu od 4. do 13. junija bo naša pohištvena panoga pokazala svoje najboljše in najmodernejše izdelke.

* Avtobusni promet na progi Ljubljana — Sušak, »Jadranc«, avtobusno podjetje, d. d. v Ljubljani, obvešča občinstvo, da bo veljal od 15. t. m. dalje nov vzorni red. Red na progi drži preko Žužemberka in Kočevja, razen tega pa je uveden brza proga, ki naj omogoča čim hitrejšo zvezo med Ljubljano in morjem. Proga preko Žužemberka: odhod iz Ljubljane ob 6., prihod na Sušak ob 12.20; odhod s Sušaka ob 16., prihod v Ljubljano ob 22.20. Brza proga: odhod iz Ljubljane ob 9.30, prihod na Sušak ob 15; odhod s Sušaka ob 14., prihod v Ljubljano ob 19.30.

* Po novejših izsledkih je ugotovljeno, da stanovanjska kurjava zelo vpliva na zdravje stanovalcev. Dobra peč pomeni pozimi najmanj pol zdravlja. Peči so čisto celo boljše od slabo urejene centralne kurjave. Peč ne sme zavzemati v stanovanju mnogo prostora in mora biti gladka, da se na nji ne nabira prah, ki ga sicer raznaša po sobi razgret zrak še ko je peč razgreta do 22° C. Zato je potrebno, da se počiste na pomladnem ljubljanskem velesejmu, ki bo od 4. do 13. junija, kakšna mora biti dobra, moderna, ekonočna peč.

* Golica vabi. Ni še dolgo, ko je skopnel sneg po prisojnih roboh — zazelenelo je po hribovju — trate pa niso imele časa, da ozelene. Poljane pod Golico so se znova pobelile z duhtečimi narcizami. Vonj rož in jelovih gozdov — izvabija znova ljubitelje narave. Mnogo jih je bilo že deležnih vseh teh dobrot, prišli so znova in z novimi. Narava vas vabi, tudi one ki vsega tega še niso doživeli. Majsko sonce, čist zrak in prebujenje v naravi kliče. Pota in pristopi na Golico so zložni, da jih zmoredete in starec. Obe kočji sta oskrbovani in nudita vsakomur gostoljubje. Prav sedaj so narcizna polja posebno mikava.

* Kdor hoče biti peeni obleten, naj kupuje ostanke pri Stermecki, Čelje. Piške takoj po cenik!

* Pri zaprtju in motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec navadne Franc. Jožefove grenčice.

* Zapuščena tatice išče lastnikov. Nedavno so listi poročali o žalostni smrti sejmarske tatice Jelke Peričeve s Klanjca v savski banovini, ki se je bila sredi prejšnjega meseca tihotapila od stojnice do stojnice na sejmu v Crnomlju in nabrala precejšen tovor manufakturnega in modnega blaga. Ko so Peričevo pred dnevi aretirali v Karlovcu, je policija izročila črnomeljskim orožnikom, pa je na orožniški postaji v Crnomlju umrla zadeta od kapi. Peričeva je imela s seboj še domala vso zalogo nakradenega blaga, tako da so ga orožniki lahko že doberšen del vrnili lastnikom. Se zmerom pa čaka pravih gospodarjev večja zbirka naglavnih rut, žepnih robcev, moških nogavic, čipk in tovarniškega platna.

Iz Ljubljane

* Predavanje organizacije OJNS Ljubljana. V četrtek je bilo v strankinih prostorih JNS v Kazini zelo lepo obiskano predavanje mestne organizacije OJNS, združeno s članskim sestankom, katerega je otvoril predsednik dr. Alujevič. Prvi del programa je izpolnilo predavanje dr. Branke Verčona, ki je predaval o zunanjih političnih problemih. Podal je izčrpno sliko stanja v Evropi po »Anšlusu«, nadalje razvoj pogajanj velikih držav in medsebojno sklenjenih pogodb, sestanek Hitlerja z Mussolinijem in splošni položaj, nastal po 10. aprilu v Evropi. Predavatelj je po skoro dvehurnem predavanju žel obilo pohvale. V drugem delu programa so se obravnavala razna interna poročila, katera so se nanašala na delo v organizaciji in je članstvo tudi za ta del programa nagradilo poročevalce. Organizacija apelira na članstvo, da se vedno in še v večjem številu odzove vabilu odbora, da se morejo tako redno vršiti ob polni udeležbi vsi sestanki in predavanja, ki si jih je zahteval odbor.

Vzorčasta svila,

z okusom izbrani vzorci, ki Vam bodo ugajali pri

BRATA VLAJ

WOLFOVA UL. 5.

* Pogreb Josipa Radeva. V petek dopoldne so pokopali pokojnega Josipa Radeva, bolgarskega emigranta, čegar tragična smrt je zbudila mnogo sočutja. K pogrebu se je zbralo pred mrtvašnico na pokopališču sv. Krištofa večje število njegovih prijateljev in znancev. Krsto s truplom je blagoslovil prota Budimir, nakar je krenil pogrebni sprevod proti sv. Križu. Ob krsti so korakali pokojnikovi sočolci in rojaki z univerze, za krsto pa njegovi najbližji prijatelji in znanci.

KORČULA

Hotel Pension BON REPOS

vodilna hiša, ponovno renovirana, lastna plaža, ugodno bivanje. Prospekti!

* Klub bolgarskih akademikov. Bolgarski akademiki v Ljubljani so organizirani v svojem akademskem društvu »Hristo Botev«, ki je njihov uradni predstavnik pred vsimi javnimi oblastmi. Ustanovljeno je bilo, da dela za kulturni in prostoljni napredek svojih članov in za čim bolj aktivno zbliznavanje in medsebojno spoznavanje dveh bratskih narodov, bolgarskega in jugoslovanskega, na osnovi kulturnega sodelovanja. Društvo želi ustreči vsem, ki se zanimajo za Bolgarijo, njeno kulturo, življenje v njej, gospodarstvo, izlete in drugo. V vseh primerih se obračaje na predsednika društva g. Stevana Atanasova, akademika, Ljubljana, univerza.

Slovenija Vas vabi

Ze 300 let zdravi
ROGAŠKA SLATINA
s svojo čudodelno močjo vse bolezni želodca, čreves, ledvice, žolčnih kamnov itd.
Vsa sredstva za zdravljenje. Najmodernejše urejen nov hotel s 86 sobami. Plavalni bazen popolnoma preurejen. Prvorazna godba. Razne prireditve za zabavo in razvedrilo. Tenis in dr. V pred in po-sezoni popusti. Posluje vse leto.
Znameniti zdravilni viri:
TEMPEL STYRIA DONAT
Prospekti in informacije brezplačno. Zdravilniše Rogaska Slatina.

SLATINA RADCENCI

300 sob, 180 novih s tekočo vodo. Ves komfort. Muzika itd. Srce, ledvice, žilci, jetra, želodec, ženske motnje, notranje žileze. Maj 710, junij 750 din za 10 dni vse vracunanjo: stanovanje, hrana (izvzemaj kruha) zdravilne kopelji, 1 zdravniški pregled, takse, postrežba. Obširni prospekti pri Putniku ali upravi.

Lahke obleke za gospode

iz finih fresco in kamgarn tkanin ter površnike iz balonske svile modi iz lepe sortirane izbire

FRAN LUKIČ — Stritarjeva ul.

* — Prešernova proslava na univerzi. Slavistični klub na univerzi je priredil večeraj dopoldne v zbornični dvorani lepo uspešo Prešernovo proslavo. Na sporedu je bil pozdravni govor g. prof. Kidriča, ki je dejal, da se Slavistični klub pridružuje kot sodelavec pripravljalnemu odboru za odkup Prešernove hiše. Nato je o Prešernu predaval akademik Kokalj, ki je v kratkih obrih podal težko življenjsko pot našega največjega pesnika in najidealnejšega delavca na poprišču naše literature. Na sporedu je bilo več recitacij Prešernovih pesmi in sicer so recitali: »Pevcu« Drago Kunc, »Neljstroheno srce« in »Ribič« Drago Šega, »Zdravilo ljubezni« in »Nezakonska mati« Joža Lenček, »Kam« Drago Šega, »Ukaz« in »Gazele« Zora Pelan, »Smetni venec« Boris Mayr, »Slovo od mladosti« Drago Kunc, »Sonetje nesreče« Drago Šega in »V spomin Matiji Čopu« Drago Kunc. Proslave se je udeležilo veliko število akademikov in univerzitetnih in srednješolskih profesorjev.

BAŠKA

vođeče kopališče na otoku Krku. Največja prirodna plaža na našem Jadranu. — 15 komfort. hotelov in pensionov. Informacije daje Turistični Odbor, hoteli in potniški uradi.

Bad Gleichenberg

(Stelermark)

neprekosljivo zdravilišče zoper KATARE, — Edinstvena klima, preskušeni zdravilni ASTMO, EMFIZEM, SRČNE BOLEZNI, vrelci, naravne ogljikovikove kisle kopeli, pnevmatične celice, inhalatorji.

Kopališčna sezona: maj—september. — Polna sezija od 4 RM. Zahtevajte prospekt!

* — Zvezdnati prapor Zedinjenih držav bo vahal danes z balkona mestnega magistrata ter opozarjal prebivalce na veliko svečanosti naših rojakov v Ameriki, kjer bodo v Clevelandu, svojem največjem naselju, otvorili jugoslovanski kulturni vrt. Pozdrave stare domovine jim bo izročil ljubljanski župan dr. Adlešič, ki je nalašč zato odpotoval v Ameriko. Zahvalil se bo obenem predstavnikom Zedinjenih držav za neprecenljivo podporo njihove domovine v boju za naše osvobodjenje in za dobrohotno naklonjenost našim izseljencem. Častiljivi zvezdnati prapor so mestu Ljubljani darovali naši ameriški rojaki julija 1919.

Lep spomenik — dar pokojnim
Ogled spomenikov
dolžnost interesentov
Stalna razstava — nizke cene
FRANJO KUNOVAR,
kamossestvo
Tel. 49-09.
Sv. Križ — Ljubljana

* — Udruženje poštnih t. t. zvaniknikov in »Služitelj« podobor v Ljubljani se najtopleje zahvaljuje občinstvu, da je s svojo dobrohotnostjo pripomoglo k tako dobremu uspehu tombole 8. t. m. na Kongresnem trgu. Zahvaljujemo se vsem, ki so se v tako lepem številu udeležili prireditve. Hvala vsem tvečnim in podjetjem, kakor tudi gg. trgovcem. Zahvaljujemo se tudi vsakemu posameznemu članu udruženja, ki je na kakršnikoli način pripomogel k uspehu prireditve. Odbor.

Revolucijska svatba

* — Nove stavbe, preureditve in oiajšave. Na stavbišču, kjer grade palačo zavarovalne banke »Slavije« ob Gajevi ulici, se kažejo že prvi zidovi in betonski etebri ki bodo tvorili pritične prostore. Podzemske kleti in obširna dvorana za centralno kurjavo so dograjene in opaženi. Orjaški žerjav marljivo naklada in odklada raznovrstni material. — Kmetka posojilnica za ljubljansko okolico, ki je pred nedavnim časom kupila bivšo Ziličovo hišo na Tyrševi cesti šte. 11, poleg Figovega, prenavlja zunanost in notranost te hiše, v katero se vseli potniška pisarna »Putnik«. — Podjetje inž. Schell je v Pražko ulici poleg fotografa Rovška dogradilo gospe Hauševič štrinadstropno hišo, ki bo še letos pripravljena za vselitev strank. — Za Bežigradom je postavil stavbenik Mavrič svojemu bratu, bankemur inšpektorju, večjo hišo, ki se bliža skorajšnji dograditvi. — Tudi trinadstropna vogalna stavba tovarnarja Čihlača za Bežigradom je že pod streho. Zidal je stavbenik Gabrijelič. — Hotel Štrukelj ob Kolodvorski in Dalmatinovi ulici prenavlja po stavbenem podjetju Ivana Slokana svojo fasado. — Vogalna hiša na Miklošičevi cesti šte. 18 bo dobila po gradbenem podjetju »Obnovic« moderni lokal. — Restavratr Peter Košak v Prešernovi ulici šte. 52 je prav lično prebelil zunanost svoje hiše. — Zavarovalna družba »Croatica« v Selenburgovi ulici šte. 4 je po stavbeniku Ivanu Slokanu na novo prebelila celotno pročelje svoje palače. Spodaj si to pa urediva moderen lokal. — V Cerkveni ulici šte. 19 na novo prenavljajo hišni kanal. — Trgovce Andjelovce iz Solifce gradi po Zidarski zadrugi pri cesti na Rakovnik novo vilo, ki je v notranjosti že gotova. — ZidarSKI mojster Elihon gradi v isti bližini g. Pokavca hišo, ki jo dozdava in adaptira. — Zelenišar Škerjanc in učiteljica Troha sta po stavbeniku Ivanu Žigonu postavila lični hiši, prvi na levi, drugi na desni strani Dolenske ceste.

* — Registrirne blagajne in knjigovodstvene stroje, Vam strokovno popravi Boris V. Simandi, Ljubljana, Dvofakova ulica 3. telefon 24-07.

* — Lepi in dobre moške obleke lastnega izdelka priporočo po zelo zmernih cenah A. Kunc, Ljubljana, Gosposka ul. 7.

* — Lepi in dobre moške obleke lastnega izdelka priporočo po zelo zmernih cenah A. Kunc, Ljubljana, Gosposka ul. 7.

* — Lepi in dobre moške obleke lastnega izdelka priporočo po zelo zmernih cenah A. Kunc, Ljubljana, Gosposka ul. 7.

* — Lepi in dobre moške obleke lastnega izdelka priporočo po zelo zmernih cenah A. Kunc, Ljubljana, Gosposka ul. 7.

* — Lepi in dobre moške obleke lastnega izdelka priporočo po zelo zmernih cenah A. Kunc, Ljubljana, Gosposka ul. 7.

* — Lepi in dobre moške obleke lastnega izdelka priporočo po zelo zmernih cenah A. Kunc, Ljubljana, Gosposka ul. 7.

* — Lepi in dobre moške obleke lastnega izdelka priporočo po zelo zmernih cenah A. Kunc, Ljubljana, Gosposka ul. 7.

* — Obrtniki, udeležite se lepega svtohusnega izleta v Berlin na Obrtniški kongres od 25. maja do 3. junija. Potrebne informacije daje in prijave sprejema Okomova letna pisarna, hotel Slon, tel. 26-45. Vhod iz Prešernove ulice!

* — »O sodobni Rusiji« bo predaval jutri ob 20. v dvorani Delavske zbornice g. Ratko Živadinović iz Beograda. Predavanje, ki je v raznih mestih Jugoslavije vzbudivilo mnogo zanimanja, bo prirejeno v Ljubljani pod okriljem Jug. nac. akad. knuba Edinstva. Vstopnine ni.

Buffe »Rio« črna express kava 1.50 Din.

Buffe »Rio« zendvici po 1 Dn.

Buffe »Rio« izredno dobra vina

* — Občni zbor Jugoslovanske ženske zveze, sekcija za dravsko banovino v Ljubljani, bo danes ob 9.30 v magistratni posvetovalnici. Članice ženskih društev dobrodošle!

* — Opozorjamo še enkrat na predavanje dr. Gosarja jutri ob 20. v predavalnici Zveze gospodinj. S tem predavanjem se študijski tečaj ženskega Pokreta zaključil. Vabimo uljudno vse, ki so redno poselele tečaj, pa vse druge, ki se za to vprašanje posebno zanimajo.

* — Odslek brezposelnih učiteljskih abiturijentov pri sekciji JUJ v Ljubljani poziva vse svoje člane, da se udeležijo pogreba preminulega tovariša Rudolfa Mazija, danes ob 14. izpred mrtvašnice splošne bolnice na pokopališču pri sv. Križu.

* — Promenadni koncert. Turistični odbor za mesto Ljubljano priredi danes ob 11. do 12.30. promenadni koncert v Zvezdi. Igrala bo vojaška godba dravske divizije pod vodstvom kapelnika g. podpolkovnika Hertoga.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM V SISKI. TELEFON 41-79

ZARAH LEANDER, Atilla Hörbiger, Karl Mantel in Theo Lingau v razkošnem filmu

PREMIERA

Plesi, atrakcije, petje, humor.

V dopolnilo zvočni tednik in kulturni film

New Zealand

Predstave v nedeljo ob 3. 5. 7. in 9. v ponedeljek ob pol 9. uri.

Prihodnji spored: CHARLIE CHAN V SANGHAJU

* — Obiščite razstavo slik Eda Dertaja »Gora in gorska pokrajina«, ki je odprta vsak dan od 9. do 19. do 22. t. m. v Jekopčevem paviljonu.

* — Občni zbor »Dobrotoc, občutnega podpornega društva poštnih nameščenov v Ljubljani bo 3. junija ob 19.30 v beli dvorani hotela Unions po običajnem dnevnem redu.

KINO MATICA 21-24. Nepreklicno zadnjikrat! Paul Hartmann, Brigitte Horney. Ob 15, 17, 19. in 21. uri

* — Gašpiska četa Ljubljana-Barje vabi vse prijatelje, ki si žele prijetnega razvedrila, da posetijo vrtno veselico, ki bo danes na vrtni tovaršni Vrbinca poleg gasilskega doma na Illovič. Za vse je poskrbljeno in vsak bo prišel na svoj račun!

SOKOL MEDVODE VELIKO TOMBOLO

ima v nedeljo 15. maja, v slučaju slabega vremena 22. maja

Začetek ob 16. uri.

* — Lep odih boste imeli, ko se boste udeležili 8dnevnega potovanja v Dolomita, München, Königsee, Berchtesgaden, Grossglockner od 24. do 31. julija. Prijave sprejema Okomova izletna pisarna, hotel Slon, tel. 26-45. Vhod iz Prešernove ulice.

BREZPLAČNA POSKUŠNJA Ka-abe v MENZI, Kolodvorska št. 8, v torek dne 17. t. m.

* — Lep odih boste imeli, ko se boste udeležili 8dnevnega potovanja v Dolomita, München, Königsee, Berchtesgaden, Grossglockner od 24. do 31. julija. Prijave sprejema Okomova izletna pisarna, hotel Slon, tel. 26-45. Vhod iz Prešernove ulice.

BREZPLAČNA POSKUŠNJA Ka-abe v MENZI, Kolodvorska št. 8, v torek dne 17. t. m.

* — Lep odih boste imeli, ko se

Zarah Leander

v filmu strastne ljubezni
in mržnje

Kino Union Tel. 22-21

Predstave ob 15., 17., 19. in 21. uri

LA HABANERA

Ob 10.30 isti film pri globoko znižanih cenah!

u— Nabavljajna zadruga uslužbencev državnih železnic v Ljubljani priredi v ponedeljek 16. in sredo 18. maja ob 19. v glasbeni dvorani »Železničarskega glasbenega društva Sloge« za vse članke zadruge iz Ljubljane članski sestane, na katerem poroča upravni odbor o minulem poslovnem letu in tekočih zadevah zadruge. Vabimo članke, da se udeležijo sestankov. Kdor ne more na prvega, naj pride na drugega.

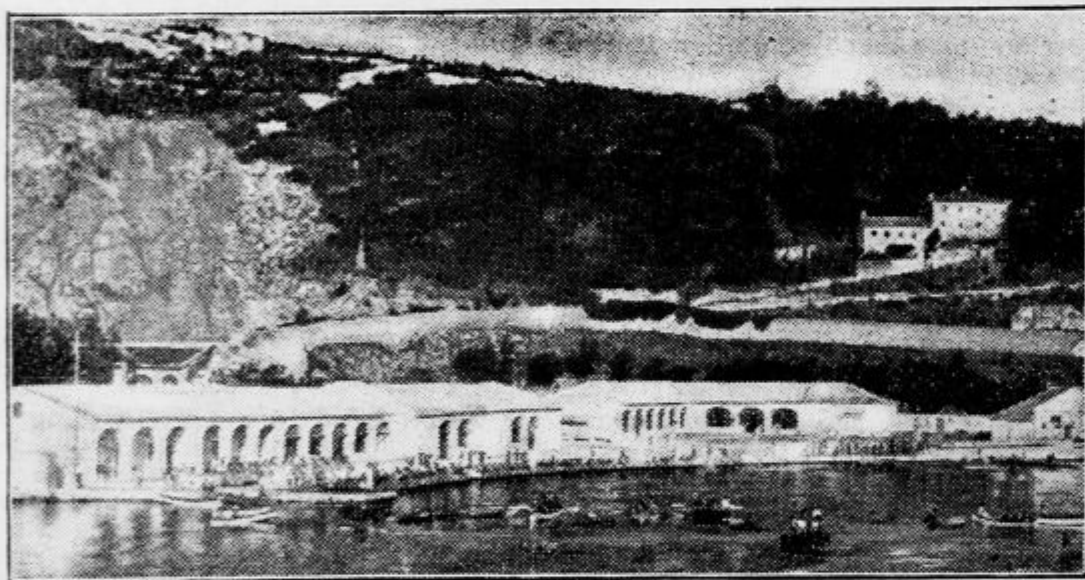
u— Društvo absolventov trgovskih šol v Ljubljani priredi v četrtek 19. maja ob 20. v restavraciji »Zvezde« zanimivo predavanje »O valutnih spremembah in njihovem vplivu na gospodarstvo«. Predaval bo g. Franc Seunig. Ker sledi po predavanju nekaj zelo važnih poročil in zabava pričakujemo polnoštevilno udeležbo.

Cvetličarna **BAJT** je zdaj v **Františkanski ulici** (nasproti Unione) **ROZA**. Cene konceno.

u— Obvezno cepljenje zoper kuge prične 16. t. m. Natančen razpored cepljenja je razviden iz lepakov na vseh občinskih deskah, cerkvah, šolah, gasilskih domovih itd. Cepljenje je obvezno za vse v letu 1937. rojene in došle zoper kuge še necepljene otroke, kakor tudi za vse one, ki so bili rojeni v letu 1938, in so stari najmanj tri mesece. Kdor ne prinese otroka k cepljenju in pregledu, oziroma se pravočasno ne opraviči, bo kaznovan po določilih zakona o zatiranju nalezljivih bolezni.

Za nego nog samo Sanoped

u— Matko Radošević izročeno sodišču. Pred dnevi smo poročali o aretaciji vlonilca Matka Radoševića, ki je nedavno sredi noči skušal vdreti v znano Kosijevu gostilno v Kosezah, a ga je gostilničar opazil in ga ranil s strelji iz revolverja. Pri zaslišanju na policiji je prišlo še nekaj Radoševićevih grehov na dan. Tako je v začetku maja vlomil v Stepičevu gostilno v Šiški, kjer je ukradel 6 kg težko šunko in nekaj obleke ter popil precejšnjo količino vina. Nekaj dni poprej je Radošević obiskal gostilno Antonije Komidarjeve v Zgornji Šiški, si naložil vina, jedel, in več škotel cigarete. V Florijanski ulici se je vtihotopil v hišo št. 13, in dijak Vladimiru Roškarju ukradel lep siv površnik, ki ga je potem prodal nekemu šoferju in denar v prvem vinotoku pogol. Po poizkusu novemu vlonu v Kosezah — preden so poizkušali srečo v Kosijevi gostilni, so že na vratih drugih drugih vrtili zaman — je Radošević z dvema pajdašema pobegnil proti Podutiku, kjer si je v potoku rane izmil in obezal. Od tam so skupaj krenili nekam v kamniško okolico, a ker je bil Radošević zavoljo ran precej nadložen, sta ga pajdaša pustila na cedilu. Radošević se je zavlekel pod bližnji kozolec, naslednje jutro pa jo je mahnil čez Črničev proti Savinjski dolini, da poišče zavetje in zdravja v celjski bolnici, kjer ga je našla policija.

Dijaki — letovišče Martinšćica vas vabi!
Navodila za udobno, ceneno letovanje naše mladine na Jadranu

V majhnem zalivu, 3 km daleč od Suške stoji prijazne zgradbe, prirejene za udobno letovanje naše mladine. Vsako leto se sprejemajo izključno učenci in njih nadzorjiki. Tako se bodo tudi letos odprla vrata le učenci mladine, vsak, kdor se želi odpohiti v tej koloniji, pa mora biti popolnoma zdrav, pregledan po zdravniku.

Skrbna pažnja se posveča Martinšćici fizični vzgoji dijakov. Razne sportne panoge, igre, veslanje in kopanje v morju izpopolnjujejo se priložnostni izleti po Hrv. Primorju. V koloniji je preskrbljeno za kino, orkester, knjižnico in ples. Zdrava in obilna hrana, telesna in zdravstvena oskrba pospešuje zavest, da se vsak vrne iz Martinšćice okrepljen na dom.

Oskrbnina znaša letos za vsakega učenca 750 din. Dijaki, ki potujejo skupaj, plačajo še 40 din za potne stroške iz Zagreba do Suške in nazaj (četrte-karte v III. raz. pot. vlaka). Do Zagreba in odot na dom plača vsak udeleženec potne stroške svojemu vodji.

Prijave za letovanje se sprejemajo do 15. junija. Na posebni prijavnici, naj učenci izročijo prijave svojim navrateljem ali drugim predstojnikom do 10. junija. Kjer se javi manj kakor 20 — 30 dijakov, naj se ti priključijo večji skupini za pot.

Predstojniki šol, higijenskih ustanov in podmladkov Rdečega križa naj pošljejo vse prijave z imeni vodji do 15. junija upravi letovišča, ki bo poslala za vsakega posebno legitimacijo, brez katere ne more biti nih.

Dolenjske Toplice 38° C

s 1. majem odprte, pod vodstvom uprave kopalnice. — Izborna oskrba, cene, morejo popolnoma zadovoljiti vse, ki so potrebni zdraviljenja od posledic prehladov, revme, ženskih-kostnih in drugih bolezni. Voda je visoko radioaktivna. Kopeli so direktno na vrelhi. Penzion s kopaljo že od Din 45.— dalje. Zahtevajte prospekte od uprave kopalnice. Za izlete na razpolago avto.

u— Vlom v vilo Feliksa Tomana. Pred leti si je kamnoseški mojster Feliks Toman v Povšetovi ulici št. 100 na Kodeljevem sezidal majhno, lepo vilo, a ko se je po zneje preselil k svojemu sinu, je za nekaj mesecev ostala prazna. V četrtek so domači na lepem opazili, da je bil nekdo nedavno na nevaženem obisku. Vlomilec je po vsej priliki odnesel dobršen tovor plena, a doslej še ni bilo mogoče ugotoviti, koliko in kaj. Daktiloskop je posnel prste odtise in organi kriminalnega oddelka so marljivo na delu, da izsledijo storilce.

u— Za binkošti tridnevni avtomobilski izlet v Gorico, Benetke in Trst. Podrobne informacije daje in prijave sprejema Okorova izletna pisarna, Ljubljana, hotel Slon, tel. 26-45. Vhod iz Prešernove ulice!

u— Blago za naše dečle iz »Naše skrinje«, mladinski vzorec, »Planica« se dobi pri trvdki Urbanc, Miklošičeva.

Iz Celja

u— Poziv javnosti! Jugoslovensko-bolgarska liga v Celju poziva kulturna društva in narodno meščanstvo, da se udeležijo v torek 17. t. m. ob 16. sprejema bolgarskih pevcev pred Narodnim domom, večernega koncerta in po koncertu družabnega večera v čast Plovdivskemu pevskemu društvu v vseh gornjih prostorih Narodnega doma.

u— Stavbna zadruga drž. nameščencev v Celju je darovala krajevni zaščiti dece in mladine v Celju 200 din. Iskrena hvala!

Nikdar

na zrak
brez mene!

Pomladanski zrak močno vpliva tudi na Vašo kožo. Zato jo dobro namažite s kremo NIVEA, preden greste na zrak. To krepeča kožo, jo dela zdravo in ji daje mladostno svežost. Zakaj Eucerit vsebuje edino le NIVEA!

u— Izbeseite nastave! Vabimo hline posetnike, da v torek 17. t. m. ob priliki gostovanja Plovdivskega pevkega društva v Celju izobesijo v pozdrav bratskega gostoma naše državne in po možnosti tudi bolgarske zastave.

u— Za koncert Plovdivskega pevkega društva, ki bo v torek 17. t. m. z začetkom ob 20. v veliki dvorani Narodnega doma v Celju, vlada živahno zanimanje. Zato priporočamo, da si preskrbite vstopnice v naprej v knjigarni Gorickarjeve vdove.

u— Proslava Materinskega dne priredi dramski odsek Sokola matice v soboto 28. t. m. ob 20. v gledališču z zelo peštrimi in prisrčnimi sporedom. Segajte prido po vstopnicah, ki jih prodajajo vrle članice Sokola po hišah.

u— Na Materinski dan 8. t. m. je Kolo jugoslovenskih ester v Celju priredilo prodajo cvetic in zbralo 2336 din. Ta znesek bo porabilo izključno za podpore najsiromašnejšim materam. Kolo se prisrčno zahvaljuje vsem darovalcem.

u— Javni nastop Sokola matice bo v nedeljo 22. t. m. ob 16. na dvorišču mestne narodne šole. Nastopili bodo vsi društveni oddelki. Ženski in moški naraščaj ter članice in člani bodo nastopili z zelo lepimi prostimi vajami, ki so predpisane za letošnji praški vesoljski zlet. Pred nastopom bo ob 15.30 sprevod po glavnih mestnih ulicah. Zbirališče vseh oddelkov bo ob 15. na dvorišču mestne narodne šole. Vso celjsko sokolsko javnost opozarjamo na prvi letošnji javni sokolski nastop v Celju.

u— Zlet celjske sokolske župe bo v nedeljo 12. junija v Celju. Priprave so v polnem teku. Po prihodu jutrnih vlakov bodo okupacije za popoldanski nastop. Ob 11. krene po mestnih ulicah slavnosten sprevod sokolstva, ki se bo končal s stikom in kratkim pozdravom. Popoldne bo na Glaziji javna telovadba, pri kateri bodo sodelovali vsi oddelki. Sokolstvo v vseh edinicah je pridno na delu, da bo župni zlet dostojen dokaz sokolske volje in moči celjske sokolske župe.

Naše nagradno tekmovalje

Naša peta naloga

Gospod Peter Skaza, ki je našim čitateljem znan že iz naše tretje naloge, redi v svojem hlevu kokoši in kunce. Nekega dne se je spomnil, da mora ugotoviti, kolikor ima prav za prav živ. Preštel jih je in je naštel 35 glav. Pri štetju pa je napravil zanimivo ugotovitev, da imajo kunce in kokoši skupaj sto nog.

Zdaj se glasi vprašanje, koliko ima gospod Skaza kokoši in koliko kuncev.

★

Rešite tudi to peto nagradno nalogo in rešitev spravite skupaj z rešitvami naših prvih štirih nalog.

Izrežite in shranite

Ta peti del sestavljenke, ki velja kot kupon, izrežite in dobro shranite skupaj s prvimi štirimi deli, ki ste jih izrezali iz velikonočne številke, iz številke od 24. aprila, od 1. maja in od 8. maja.

K našemu nagradnemu tekmovalju

V današnji številki prinašamo peto nagradno nalogo v okviru nagradnega tekmovalja, ki smo ga razpisali v velikonočni številki »Jutra«. Doslej smo objavili štiri nagradne naloge, in sicer prvo v velikonočni številki »Jutra«, drugo v številki od 24. aprila, tretjo v številki od 1. maja in četrto v številki od 8. maja. Poleg današnje pete naloge bomo objavili še poslednjo nalogo v nedeljski številki od 22. maja. Kakor je našim čitateljem že znano, objavljamo v vsaki teh številki vrhu tega še izrezeke v obliki sestavljenke, ki bo dala ob koncu, če bo pravilno sestavljena, zanimivo sliko.

Rešitve naših nagradnih nalog si skrbno zabeležite in tudi črne dele sestavljenke izrežite ter dobro shranite, da boste iz njih lahko na koncu sestavili sliko. V nedeljski številki 22. maja bomo poleg poslednje naloge in poslednjih delov sestavljenke priložili obrazec, na katerega boste vpisali rešitve posameznih ugank, posamezne dele sestavljenke pa boste nalepili na papir. Vse rešitve in na papirju nalepljeno sestavljenko boste v dnevi od 22. do 25. maja oddali na pošti ali pa pri upravi »Jutra« v Ljubljani, oziroma pri njenih podružnicah. Rešitev nam torej sedaj še ne pošiljajte, ker nam jih boste ob zaključku tekmovalja vse skupaj poslali obenem s sestavljenko. V vsaki kuverti sme biti samo ena rešitev. Od naročnikov in čitateljev izven Slovenije bomo sprejemali rešitve do sobote 28. maja popoldne.

100 lepih nagrad

Med one, ki bodo pravilno zložili sestavljenko in pravilno rešili vseh šest nalog, bomo z javnim žrebanjem razdelili 100 lepih nagrad, ki so bile razpisane in podrobno opisane v velikonočni številki.

Prva nagrada je popolnoma nov avtomobil Skoda-Popular, tipa 420-OHV, ki stane 40.000 din. To je 4sedesna limuzina, ki predstavlja najnovejši izdelek slovitih škodovih tvornic. Avtomobil ima 4 cilindrske motor (27 konjskih sil) z visečimi ventili, ki omogoča pri izredni štedljivosti z gorivom (8 litrov na 100 km) veliko brzino do 100 km na uro. Karoserija ima najmodernejšo aerodinamično obliko z udobnimi štirimi sedeži.

Druga nagrada je motorno kolo z dvotaktnim motorjem dveh konjskih sil. To motorno kolo je prvovrstni izdelek nemške

u— Gimnazijska akademija. Podmladek Jadranske straže na drž. realni gimnaziji v Celju je priredil v sredo zvečer v celjskem gledališču akademijo, ki je bila prav dobro obiskana. Po državni himni, ki jo je zaigral dijaški orkester pod vodstvom g. ravn. K. Sanci, in lepem pozdravnem govoru predsednika podmlada, šestdesolca Janka Lešničarja se je pričel pester spored. Prvošolka Rajeveja je deklamirala pesem Vide Jerajev »Doma«. Proste vaje, ki so jih izvajali tretješolci, so bile učinkovite, izvajalcem pa se je poznala trema. Mešani zbor je pod vodstvom g. prof. Knapa zapel štiri pesmi. Zbor je številčno šibek in ne zveni dovolj polno, poje pa s pohvalno dinamiko in disciplino. Dijaki višjih

tvornice NSU in se odlikuje po nizki potrošnji goriva (1,8 do 2 litra na 100 km). Doseže brzino do 60 km na uro. Kolo je vredno 6.300 din.

Tretja nagrada je nov pisalni stroj, četrta moderna jazz harmonika Hohner, nadalje štiri nagrade so moška ali ženska kolesa znamke Axo, potem pa še zapesna ura, fotoaparati, 2 polletni garnituri za vrt, 2 garnituri finega angleškega blaga za moško obleko, turistovska oprema, 4 zlata nalivna peresa, nogometna žoga, krasni »Jutrovi« albumi ter po trije »Jutrovi« romanji, kakršne si jih bo dobičnik sam izbral.

Žrebanje bo javno in ga bo vodila posebna komisija, sestavljena iz zastopnikov uradnih in uprave našega lista ter iz zastopnikov naročnikov in inšertov »Jutra« pod predsedstvom in vodstvom kr. javnega notarja dr. Andreja Kuharja v Ljubljani. Žrebanje bo v soboto dne 28. maja ob 3 popoldne v dvorani Kazine.

Kaj pravijo naši ugankarji

Malo težja naloga za domače razvedrilo

Tudi ta teden smo prejeli od čitateljev več predlogov za nove uganke. Po večini so vse poslani nam uganke pretežke in bi jih lahko rešili le, kdor je dobro podkovnan v višjem računstvu. Zato moramo za naše nagradno tekmovalje ostati pri onih šestih nalogah, ki smo jih pripravili že vnaprej, ker je to tekmovalje namenjeno prav vsem našim čitateljem, ne samo šolanom.

Za onega pa, ki si želi malo bolj beliti glavo, objavljamo izven našega tekmovalja eno izmed nalog, ki so nam bile poslane. Rešiti se da brez učenega računanja, samo dobro jo je treba premisliti. Glasi se:

Dušan, Branko in Boris so šli v nedeljo popoldne na izlet. Uzejali so se, a blizu ni bilo ne vode, ne gostilne. Dušan ni imel s seboj ničesar, Branko pa je izlekkel iz žepov pet in Boris se tri jabolka. Teh osem jabolk so razrezali in jih razdelili tako, da je vsak dobil enako porcijo. Dušan, ki ni bil nič prispeval, ni hotel biti umazan. Dal je Branku in Borisu 8 dinarjev in jima rekel, naj si razdelita denar tako, da bo vsak dobil toliko, kolikor je dal od svojih jabolk njemu, Dušanu.

Kako sta si morala Branko in Boris denar razdeliti, da sta ustregla Dušanovi zahtevi?

Kakor rečeno, ta naloga ne spada v naše tekmovalje, zato nam rešitve ni treba pošiljati. Pač pa bomo pravilno rešitev objavili v prihodnji nedeljski številki, da bodo oni, ki bodo nalogo reševali, lahko vedeli, ali so jo rešili prav ali ne.

Na našo nalogo, ki smo jo objavili v zadnji nedeljski številki »Jutra«, smo dobili, čeprav je bila naloga stavljena izven nagradnega tekmovalja, mnogo rešitev. Naloga je bila naslednja:

JUTROVŠKODA
JUTROVŠKOD
JUTROVŠKO
JUTROVŠK
JUTROVŠ
JUTROV
JUTRO
JUTR
JUT
JU
J

Vprašanje pa se je glasilo: Kolikokrat lahko v gornjem trikotu čitate na različni način »Jutrov Škod«, če pričnete čitati z »J« in končate v zgornjem desnem kotu pri »A«. Čitati lahko pričnete v katerikoli vrsti in lahko poljubno preskočite posamezno navzgor v naslednje vrste, dokler ne končate v desnem kotu pri A. Mnogi čitatelji so bili mnenja, da je mogoče čitati besedi »Jutrov Škod« 20-krat ali 30-krat, nekateri so hoteli matematično ugotoviti rezultat in so dobili milijonska števila — nihče pa nam ni poslal pravilne rešitve. Besedilo »Jutrov Škod« se namreč v trikotu lahko čita na različni način 1024-krat.

Gornja naloga je stara že najmanj tisoč let in so ji v prejšnjih časih pripisovali mistične lastnosti. V originalu pa se besedilo glasi »Abracadabra« in je znano pod imenom kabalistični problem.

razredov so izvedli simbolično sestavo skladno, učinkovita je bila tudi Grudnova »Pesem indentistov« v zborni recitaciji sedmošolcev. Izredno ljubka in posrečena je bila »Telovadba na plaži«, ki so jo postavile in eksaktno izvedle četrtošolke Eva in Iva Krautbergerjeva ter Košeninova. Uspeh je bil tudi nastop harmonikarice tretješolke Sonje Rakušev. Osmošolka Tana Mravljakova je zaplesala »Istranko« v lepi noši s fino in eleganco. Z umetniško dovršenostjo in izredno toplino je bil podan kvartet za štiri violine iz Sancirove krasne »Slovenske serenade«. Dijaški orkester je pod vodstvom g. ravn. K. Sanci točno izvajal romanco »Jere« iz Sancirove spevoigr »Bajka o kresni noči« z lepim sopran-

Povečajte blesk svojega smehljaja s Kolynosom!

Lepota, Vaša osebna privlačnost, zavisita od zdravih, svežih in lepih zob. Kolynos napravi tisoče ljudi lepše. — Poskusite Kolynos! Spoznali boste radost svežih ust in očarujočega nasmeha.

skim solom ga. Hefene Rajhova. Veliko pozornost je vzbudila simbolična vaja vlačje solcev »Petorica«. Sedmošolci so pod vodstvom g. prof. Knapa zapeli dve pesmi, imen katerih je zlasti ugrajala Schwabova »Dekle, kaj si tak žalostna«. Ob zaključku so petošolci Skitek, šestšolci šah in petošolci Jagrova v režiji g. Sadarjeva s lepim uspehom podali učinkovito enodejansko Frana Roša »Mornar Tomo«. Akademija je bila dokaz marljivega in kulturnega udejstvovanja podmladka JS na celjski gimnaziji. Podmladek in vsi ostali, ki so sodelovali pri prireditvi, zaslužijo vse priznanje. — R. P.

e— Maturanti celjske gimnazije iz l. 1907. so obhajali lani v Celju tridesetletnico mature. Ob tej priliki so zbrali za Dijsko kuhinjo v Celju 505 din in sicer arbuturienti iz Avstrije 405 din, načelnik banke uprave g. Anton Kosi 50 din in inspektor drž. železnice g. Jurij Vuga 50 din. V imenu Dijske kuhinje izrekam plemeniti darovalcem iskreno zahvalo. — Prof. Jostp Kozuh.

e— Huda nesreča v Laškem. V petek zjutraj se je zgodila na neki stavbi v Laškem huda nesreča. Na lesenem ogrodju so 54-letni Ivan Mastnak, in 57-letni Fran Cepuš z Gabernega pri Laškem ter 41-letni Jože Mesarič iz Lahovške, zaposleni pri mizarstvu mojstru Petru Hraštilu dvignili težek blod. Zaradi velike teže se je nenadno zrušilo ogrodje in vsi trije so padli kakih šest metrov globoko na tla. Mastnak si je pri padcu zlomil desno nogo v kolenu, Cepuš se je močno poškodoval po desni nogi in v križu. Mesarič je dobil poškodbe v križu. Vse tri ponorečence so oddali v celjsko bolnišnico.

Iz Maribora

a— Proslava 50 letnice obtoja moške podružnice CMD bo 26. maja ob 10. v Narodnem domu z matinejo, slavnostnim govorom ter godbenimi in pevskimi točkami. Upati je, da ne bodo druga narodna društva ta dan pridelala nobenih izdelkov. Za dr. Lašičev obmejni sklad je darovala Posojilnica v Mariboru 500 din, tovarna g. J. Hutter pa 1000 din.

a— Ljudska univerza. Prihodnji petek se bosta predvajala dva velika kulturna filma »Zvijenje na otokih Fidžij« in »Avstralija«. V soboto ob 16. bo predstava za mladino. Uvomo predavanje bo imel prof. Baš.

a— Pevce največjega formata slavni tenor Marlon Vlahović, stalni gost Scale v Milanu ter državni oper v Rimu, Berlinu, Parizu in Dunaju, pa tudi v Ameriki, nastopi drevo v gledališču. Gostuje kot Manrico v »Trubadurju«, ki se nato za dol go let odloži za repertoarja.

a— Televizijski nastop mladine. Že javljeni televizijski nastop srednjih in meščanskih sol je preprečilo hladno vreme letošnje muhaste pomladi. Radi tega so se šolska vodstva odločila, da priredijo televizijski nastop mariborske šolske mladine jutri v ponedeljek 16. t. m. na letnem televizijskem matinejskem Sokola. Dostop samo iz Gosposvetske ulice.

a— Novi občani. Na petkovi tajni seji mestnega sveta so bili sprejeti v članstvo mestne občine Jakob Erbus, Feliks Kušar in Metod Zemljak.

a— Šahovski braturnir med šahovsko sekcijo železničarja in UJNZB, se je končal z zmago SK železničarja v razmerju 52 in pol : 28 in pol.

a— Vuzeniški most izročen prometu. 18 tednov so popravljali vuzeniški most, ki ga je lani Drava odplavila. Strošek napornega ter nevarnega dela so znašali okoli 150.000 din. Te dni je bil popravljani most izročen prometu, vendar težki avtomobili ne smejo preko mostu.

a— Na banovski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru se bo pričelo novo šolsko leto 15. septembra. Šola je dvoletna ter ima internat za 60 gojencev in 103 ha veliko posestvo z vsemi kmetijskimi panogami in potrebnimi gospodarskimi objekti. Za sprejem je potrebna starost najmanj 16 let ter z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Kmetiči sinovi, ki ostanejo po končani kmetijski šoli doma, imajo pri sprejemu prednost. Mesečna vzdrževalnina se določi po premoženjskih razmerah posrlecov ter znaša od 25 do največ 300 din. Prošnje za sprejem (banovinski kolek 10 din) je poslati ravateljstvu najkasneje do 15. julija ter priložiti: 1. krstni list, 2. domovnico, 3. odpustnico, odnosno zadnje šolsko spričevalo, 4. spričevalo o navedeni pri prošnji, ki vsebujejo v zvezi neposredno iz druge šole, 5. obvezno izjavo staršev, odnosno varuha, da bodo krili stroške šolanja; 6. obvezno izjavo staršev ali varuha, ki računajo na banovinsko ali kako drugo stipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domačem posestvu, v nasprotnem primeru pa povrnejo zavodu iz javnih sredstev prejete zneske podpore. Izjavi pod 5. in 6. je kolkovati z banovinskim kolekom za 4 din. Priidni sinovi manj premožnih posestnikov, ki reflektirajo na znižanje mesečne vzdrževalnine in žele banovinsko stipendijo ali stipendijo sreskega kmetijskega odbora, morajo priložiti tudi premoženjski izkaz z uradno navedbo višine zemljiškega davka ter gospodarskega stanja staršev, odnosno varuha. Takdi prošnji naj zaprosijo istočasno za primerno stipendijo pri svojem sreskem kmetijskem odboru. Podrobnejša pojasnila daje ravateljstvo.

a— K večeršnjemu poročilu o tatvinah železnih vagonovskih delov na Tezmemoznamo se sledeče: Komisija strokovnjakov iz delavnice državnih železnica na koroskem kolodvoru je našla v dotičnem skladišču v Bohovi ogromne količine ukradenega materiala, ki ga je prevzemala nek M. C. Med raznimi deli ukradenega lilega železa so nekateri komadi dolgi nad 2 m, teški pa 50 do 100 kg. Vse ukradeno blago so železniški delavci naložili na tovrni avto in ga odpravili v železniške delavnice, kjer bodo škodo strokovno ocenili. M. C. se je zagovarjal, da ni vedela, da so ukradeni komadi deli železnih vagonov.

a— Bog iz življenja. V Reld pod Pohorjem so našli v hlevu obsojenega 61-letnega preuzičarja Josipa Rajsa. Raj se že daleč časa bolehal za neko neozdravljivo boleznijo, zaradi česar si je končal življenje.

a— Tragična nesreča se je pripetila v kamolomu pri Podvelki. Pri razstreljevanju kamna je bil zaposlen tudi 24-letni posestnikov sin Anton Stanek, ki ga je kamen zadel v glavo. Nesrečni Stanek je dobil tako hude poškodbe, da je kmalu zatem umrl.

a— R. obšolske šole. V smislu skopajne seje mestnega sveta so napredovali: mestni vodnik Franc Lušar, inš. Ivan Loh, vodja konzervatorskega urada Franjo Kramberger, tehnični oficijl Franc Benjak, mestni uradnik Franc Wokan, Ivan Androvec, Ivan Mavrič, Plazinski-Pertot Vera ter mestni poduradnik Vilko Bosin.

a— Preimenovanje ulice je sklenil na petkovi seji mariborski mestni svet. V ceste se preimenujejo Gosposvetska, Jadranska in Vrbanova, v ulico pa Kamniška cesta. Oznako prehod dobijo Tkalska, Volkmerjeva, Mesarska, Splavarska, Žička, Minoritska. Danjkova in Poljska ulica dobita skupno ime Žolgerjeva ulica. »Nova ulica« se spremeni v Hlebovo, »Ob brodu« v Oreško nabrežje. Miloš Obilčičeva v »Pri parku«, Motherjeva ulica odpade, Magdalenška ulica v Jerovškovo cesto, Prelogova v Ilirsko (ker poteka projektirana ulica točno čez hallstatistiko pokopališče). Tattenbachova ulica v »Ulico kneza Kocija«, Vrbanova ulica od Vrtno naprej Vrbanova cesta, del med Vrtno ulico in Vodnikovim trgov pa dobi novo ime Pipuševa ulica. Ulica med Oreško ulico in Meljsko cesto postane Predilniška ulica, del Gajeve ulice med Vrbano in Rozinovo Bernekerjeva ulica, ulica med Tomanovo in Kosarjevo Glaserjeva ulica, ulica med Tržaško in Jadransko Colnikova ulica.

a— Scotland Yard se sanima za »konzulac Klaus«. Menda prvokrat v zgodovini mariborske policije se je zgodilo da se Scotland Yard iz Londona zanima za mariborsko policijo. Prišlo je namreč pismo, v katerem prosi sloviša londonska policija za razne podatke o Edgarju Klausu.

a— Aretacija pujskega poverjenika »Privredne zadrage«. Tukajšnja policija je izročila večerj iz zapore soidišča poverjenika »Privredne zadrage« za pujski srez, 32-letnega Jakoba Gregorica. Policija je izdala tudi zaporno povelje proti celjskemu poverjeniku omenjene zadrage, ki pa je neznan kam izginel.

Iz Zagorja

a— Sokolsko gledališče iz Trbovelj je v soboto zvečer gostovalo v zagorskem Sokolskem domu z znano Klabundovo dramo »Krog s kredo«. S seboj so pripeljali tudi potrebne dekoracije, da je bila scenerija za Zagorjane res presenetljiva. Izmed igralcev je težko izbrati najboljšega. V skupni igri so pokazali zavidanja vredne igralske zmognosti. Le škoda, da udeležba ni bila zadostna.

a— Zagorsko gasilsko okrožje je v nedeljo skupno proslavilo svojega patrona na Lokah pri Zagorju. Vsem sedem let je imelo po mehi razgovor o pripravih za blagoslovitev reševalnega avta, ki si ga je po 9-letih nabavila loška gasilska četa. Reševalni avto je za vsa dolina skrajno potreben. Prebivalstvo to dobro ve, zato je s prispevki podprlo akcijo loških gasilcev, ki bodo 19. junija reševalni avto slovesno blagoslovili.

a— Forba za življenje in smrt na razbitem splavu. V petek popoldne je več ljudi bilo priča, kako sta se splavarja Feldstein in Murn borila z valovi Save. Splavarjem najvernejši kraj je Prusnik, blizu Potiorekovega posestva, sredi med Zagorjem in Trbovljami. V strugi je skalovje, nad katerim se dvigajo valovi. Splavarji se te zagate silno boje. Edino sulci imajo to dobro skrivališče. Feldstein in Murn sta vodila velik splav, namenjen za trboveljski rudnik. Prvi krmar je že srečno prekrmaril ob skalovju in pogledal nazaj na manj večega tovariša. Tisti trenutek pa je zadnji del splava že zadel ob skalovje in se je razbila vezava. Splavar je bil naenkrat do vratu v mrzli vodi, vendar je plaval in so ga kmalu rešili iz Save. Spretni splavar pa je sam ostal na dveh kosih lesa, ki se jih je kleele oklenil z rokami. Plavalčoj mimo trboveljske postaje in rudniške separecije je glasno prošil pomoči. Sele pri tunelu so vsega izčrpana rešili. Gospodar ima okrog 1.000 din škode, splavarja pa sta prestala toliko smrtnega strahu, da tega svoj živ dan ne bosta pozabila.

Iz Gornjega grada

gg—Predstavniki tujskega prometa (po številu 27 iz 8 držav) so obiskali v soboto naše mestce. Organizacija sprejema in pogostitve je prevzelo naše domače Tujsko-prometno društvo pod vodstvom predsednika šol. upravitelja Jožeta Tratnika. Pripeljali so se z celjskim avtobusom in so bili v njihovem spremstvu gg. profesor Baš, ravnatelj Loos, dr. Žiljek in sekretar Aerokluba Pivka, vsi iz Maribora. Ob prihodu je prijaznim gostom želel v iskrenih besedah dobrodošlico g. Tratnik Jože. Nato so si ogledali našo znamenito cerkev in škofijsko palačo. Želeli so videti Zadržek dolino iz raznih razglednih točk ter so bili vžičeni nad naravnimi lepotami. Podali so se tudi v ono domačih žag da so jim domačini razkazali obratovanje take žage, obrazložili splavljanje lesa ter opisali življenje splavarjev. V znani gostilni ge. Franje Trobejeve so imeli gostje kosilo in niso mogli prehaliti dobre kuhinje in postrežbe. Med obedom se je zahvalil zastopnik iz Holandske za prijazni sprejem in gostoljublje; zahvalil se je za dobrodošlico tudi ravnatelj Loos. Po kosilu so se podali gostje v Logarsko dolino.

gg— Leteča cestna policija se je mudila nedavno tudi v našem okraju, a je imela sama nezgodo, ko je trčila v Gornjem gradu v neko ograjo in jo poškodovala; lastniku je škoda bila takoj poravnana. Opozorjamo zlasti naše voznike, da se točno držijo cestnega reda in da ne nagajajo, ker bo vsakdo odslej strogo kaznovan in nas bo letišča policija večkrat obiskala.

Iz Slovenjegra

ag— Turistovski dom na Plešivcu (Uršlj gori) bo odprt in redno oskrbovan od 21. t. m. dalje. Ob nedeljah in praznikih se bo brala v cerkvi sv. Uršule maša. Planinci so iskreno vabljeni na poset te edinstvene gore.

Iz Ptujja

a— Tatvina kroglic. Pri posestniku Jungu v Francu v Krškojci pri Sv. Barbari v Halozah je bilo ukradenih več kroglic in nekaj gospodarskega orodja. Kot osumljen tatvine je bil aretiran neki G. J. iz Dolane. Pri zasliševanju je svoje dejanje ter dovratno zaničeval, kljub temu da so našli pri preiskavi v njegovem stanovanju neki ukradeni predmet.

Lep dar: Zgodbe brez groze

Ob smrti dobre zasavske mamice

Litija, 14. maja

Zdej, ko se je opešala vas dolina s svetlom, je legla stara gospa Tona Kolbetova na bolniško posteljo in v četrti zjutraj so jo položili na mrtvaški oder. Večera do polnočnega so jo poneli iz hiše žalosti in stevili prijatelji in znanci so se prišli posloviti od drage Kolbetove mame.

Po rodu je bila gospa Tona z Vač. Kot štirinajsti otrok se je rodila vaškemu nadučitelju Peruziju, tistemu, ki je odkril prve znake, da so živeli na Vačah pred dvajsetimi stoletji stari Iliri in Kelti. Gospa Tona je z mala mnogo povedati iz dobe pred 60 leti, ko so postale naše Vače na mah svetovno slavne zaradi izkopanin njenega očeta. Še sama mu je mnogokrat pomagala kot otrok pri izkopavanju.

Na Vačah se je seznanila mlada, zala gosposčina Tona s poštarjem g. Tonetom Kolbetom, ki ga je vse cenilo zaradi odkritega značaja kot trdnega naprednjaka in prijetnega družabnika. Poročila sta se in se jima je rodilo 10 otrok. Zdej je jemalo slovo od dobre mamice še šest živih otrok, ki so vsi v ugodnih življenjskih pozicijah.

Ob slovesu pred hišo žalosti v Gradcu so zapeli blagi mamici v slovo člani litijske »Lipe« pod vodstvom pevovodje ravnatelja meščanske šole g. Vladislava Rojca. Zaini sprovod je otvorila tudi »Lipa« s svojim praporom, saj je pokojnični sin g. Cvetko, upravnik naše pošte, zgleden in poštovan predsednik »Lipe«.

Zaini sprovod, ki so se ga udeležili med drugim tudi predstavniki oblasti s sreskim podnačelnikom g. Bogomiro Demom na čelu, Sokol s starejšim br. Štribarjem Vojtkom in tajnikom br. Janezom Mazkoma, za CMD gđ. Pavla Moškova in mnogi drugi, je krenil do predilniških hiš v Zagradcu. Tam je duhovščina blagoslovila krsto, »Lipa« je intonirala večno lepo »Vigredo«, nato pa so položili krsto v avtofurgon, ki je odhitel s truplom Kolbetove mame v Ljubljano. Mnogi pogrebi pa so pohiteli z opoldanskim vlakom v Ljubljano, da so prisostvovali trenutku, ko so blago mamico položili v grob poleg njenega soproga na pokopališču pri Sv. Križu.

Pokojnici bomo ohranili blag spomin, žalujočim pa naše iskreno sožalje!

Tragedija dalmatinskega krošnjarja

Medvode, 14. maja

V okolici Medvode se je že kakšne štiri mesece zadrževal 29-letni krošnjar. Joso Matič, iz Kamenskega pri Sinju v Dalmaciji ter se preživljal s prodajanjem raznega blaga. Zadnje dni pa je bil videti potr. V sredo je prišel v neko gostilno na Brodu v občini Medvode, izpil tam malo žganja, nato pa šel k Savi. Pod mostom je odločil kosaro, suknilj in svoje dokumente ter skočil v proceji naraslo Savo. Neki delavec ga je videl, kako je zaplaval v bolj globoko vodo, ki ga je odnesla čez prvi jez, nato pa je izginil v valovih.

Včeraj je začela iskati njegovo truplo skupina njegovih rojakov. Nesrečnej zapušča dva brata, ki sta tudi krošnjarja in sta nekje na Gorenjskem. Za usodo svojega brata najbrž še ne veta. Pokojnikove reši so začasno na orožniški postaji v Medvodah.

Občni zbor

„Mladih“ v Trbovljah

Trboveljsko izobraževalno društvo »Mladie« je na nedeljskem občnem zboru gledalo uspehe svojega enoletnega delovanja na prosvetnem področju našega delavskega središča. Iz poročil je razbrati veliko vnueno, s katero so člani društva vršili prosvetno delo s proučevanjem vseh vprašanj, ki po svoji aktualnosti zanimajo ne le inteligentna, temveč tudi malega človeka, delavca. Predsednik društva g. Miklavčič je ugotovil, da so »Mladie« v tem kratkem društvenem razdobju lepo napredovali, dasi je začetno delo naletelo na vsakojake težkoče.

V štirih javnih predavanjih (Mrzel: Problem kulturnega dela med delavstvom, Dr. Gogala: O sodobni mladini, prof. Kobcek: O španiji in prof. Zemljak: Problemi slovenstva) je društvo nudilo priliko za razpravo o najvažnejših problemih rodnega kraja in ožje domovine. Moralni uspeh predavanj je bil več kot zadovoljiv, saj se je kljub pitemu obisku, osebno pri delavcih obudila želja, da se slična predavanja v Trbovljah čujejo čestje in se tudi rudarju nudi prilika za večjo samozavest, ki je danes osnova prosvetnega napredka širokih množic. Poleg predavanj so »Mladie« priredili vrlo uspehi koncert APZ ter z veliko poštovanostjo omogočili gostovanje ljubljanskega narodnega gledališča v Trbovljah. Društvo je zasledovalo širjenje umskega obzorja v notranjem društvenem okviru s pomočjo rednih tedenskih članskih sestankov, na katerih so posamezni člani podajali zanimiva in poučna poročila iz raznih kulturnih področij, ki jih je društvo s časom zbralo in jelo izdajati v obliki pisanega časopisa z naslovom »Ustne novine«. V toku l. leta so »Mladie« uspešno razširili število članskih članov na 17 izvodov, kar je za naš intelektualni podmladek vsekakor hvalvredni uspeh. Če vemo, da pri vsem mnogostevnem trboveljskem izobraženstvu ne more uspevati niti najskromnejši čitalni krožek. V bodočem programu »Mladie« je ustanovitev ljudske univerze, o kateri smo že svojčas omenili, da je prepotrebna za naš veliki industrijski kraj, ki kaže široko stremljenje za izobrazbo v vseh ljudskih slojih. Za tako kulturno ustanovo velja pri nas zainteresirati vsa prosvetna društva, industrijo in oblast, med katerimi naj bi predvsem občina moralno in gmočno omogočila uresničenje načrta »Mladie«. Tudi na nas starih je, da podprmo vse, kar je dobrega in zdravega v intelektualnem zanosu mladine, ter s skupnim delovanjem dvignemo Trbovlje do vse večje kulturne tvornosti. Društvo namerava v tekočem letu izdati tudi praktični društveni letnik kolektor, ki naj bi bil zunanji izraz delovanja »Mladie«, hkrati pa tudi slika trboveljskega socialno-gospodarskega ter prosvetnega žitja.

IZREDNO NAPET FILM PO STARI PRAŠKI LEGENDI Kino Sloga
V glavni vlogi napol blaznega cesarja Rudolfa II.
HARRY BAUER Orglje na
cesarskem dvoru — upor v
šikovskem Ghettu, mračna
mističnost srednjega veka
GOLEM
Predstave ob 15,
17, 19. in 21. uri
Ob 10.30 po matinejskih cenah zadnjkrat Boris Karloff: **DIH SMETI**

Izvoljen je bil stari odbor z dosedanjim predsednikom Miklavčičem, podpredsednikom Dolničkom in blaginčarko gđ. Metorčevno. Društvu želimo vse lepši procvit in še večje število mladih kakor tudi starijih članov, ki bodo družini mladim intelektualcem s poudarkom izkustva in družabnega vpliva pridobivali pravilno upoštevanje ter jo usmerili do zaželenih prosvetnih uspehov.

X. vsesokolski zlet v Pragi

Vsem društvom in četam, vsem udeležencem prškega zleta!

Pozivamo člane in članice, naraščajnike in naraščajnice v župi včlanjenih društev in čet, ki so decembra l. l. in januarja 1933 prijavili svojo udeležbo za zlet v Pragi, da se

najkasneje do 1. junija 1933

zglasijo v svojem društvu in vplačajo zneske za vožnjo, potni list, zletni znak l. dr. ki znašajo

za televizijsko članstvo Din 326,

za televizijsko članstvo Din 341,

za naraščaj Din 294.

Istočasno mora vsakdo založiti zmesek za prehrano, kateri mu bo v Pragi zamenjan v češke krome.

Prijave brez vplačila vseh gornjih zneskov se ne bodo vpoštevale.

Ta prijavni rok je skrajni rok. Nove prijave se tudi ob tej priliki ne bodo sprejemale.

Opozorjamo prijavljeno članstvo in naraščaj, da mora imeti vsak udeleženec brezpogojno slavnostni krog. Pregled slavnostnih krogov se bo izvršil na župnem zletu dne 12. junija, ki je za vse udeležence prškega zleta strogo obvezen. Iz naše župe udeležba članstva in naraščaja v narodnih nošah ne bo dovoljena.

Zdravol!

Sokolska župa Ljubljana.

Prisrčen sprejem Bolgarov v Kranju

Kranj, 14. maja

Danes dopoldne se je v mesto odelo v državne trobojnice, da dostojno sprejme bolgarske brate. Pred Narodnim domom se plapolale gostem v pozdrav zastave bratskih slovenskih držav: Jugoslavije, Bolgarske, Českoslovaške in Poljske. Okrog spomenika kralja Petra I. Osvoboditelja se je zbrala velika množica meščanov in mladine, od gimnazije do spomenika pa je sestavljala spali ljudskoskolska in gimnazijska mladina z jugoslovenskimi in bolgarskimi zastavicami. Pred spomenikom pa so se zbrali tudi zastopniki občine z županom g. Česenjem na čelu, sreski podnačelnik g. Lojki, gimnazijski ravnatelj dr. Simon Dolac, dalje zastopniki oblasti, uradov društev in korporacij.

Malo pred poldnevom so prispeli bolgarski pevci pred gimnazijo, kjer sta jih pozdravili mladina in ostala množica ljudstva z viharimi ovacijami. V imenu občine in društev je bratske goste nagovoril župan g. Česenj. Pred leti je dejal g. Česenj, je pokojni kralj Aleksander storil važen korak, ko je šel na obisk k vašemu vladarju Nj. Vel. kralju Borisu, da zbliža bratska si naroda. Neodoljiva želja vseh Jugoslovenov je tedaj bila, da bi oba naroda sodelovala v duhu bratstva in zavezanosti. Od tedaj se je za nas začela nova doba, doba, ki naj nas večno veže v prijateljskem sodelovanju.

Nekaj misli k borbi zoper jetiko

Odkar živi človeški rod v večjih kulturnih naselbinah, so kritični opazovalci, ki so se bavili z zdravilstvom, zaznamovali in opozarjali na obolenje, ki sliči že dosti, toda še vedno ne do dna razčiščen bolezni tuberkuloze. Dovolj stoletij so poznali in opazovali nalezljivost tega obolenja, toda šele leta 1882. se je posrečilo, kakor znano, Robertu Kochu stvarno ugotoviti njegovega mikroskopskega malega povzročitelja. Je to 1,3—3,5 tisočink milimetra velike bitje — oblike šibice, bacil tuberkuloze. Prenešljivost in nalezljivost tega obolenja po navedenem bacilu je bila kmalu klasično dokazana.

Od tedaj ni manjkalo v kulturnih državah stremeljenj, najti učinkovita sredstva za zatiranje in iztrebljanje tuberkuloze. Čim bolj se je ves prizadeleti svet trudil s tem problemom, tem večji je ta postajal. Zelo lahko je namreč teoretično razpravljati o vseh ukrepih, ki so potrebni, da se zajezijo razširjenje jetike. Praktično življenje — in tuberkuloza je problem tega — pa uči, da smo še zelo oddaljeni od zaželenega cilja. Vemo, da je treba »le« preprečiti nova obolenja, da prihaja povzročitelj največkrat z izmečkom jetičnega človeka na plan ter da se prenaša po direktnem kontaktu, prahu, kapljicah, po hrani na nova rodovitna tla — to je večnoma zopet človek. Tudi nekatere živali, kakor pes, konj, prašič in papiga postanejo lahko žrtev človeškega teta bacila tuberkuloze. Razlikujemo zelo mnogo vrst tega povzročitelja, ki pa niso, razen govejega in izjemoma tudi perutninskega tipa, za človeka usodne. V toku stoletij — tako kaže — je prilagodil in specializiral ta bacil svojo strupenost za razne vrste živih bitij.

Zdravstveni aparat vsega kulturnega sveta pridno išče, izolira, zdravi in skuša zapreti odprta tuberkulozna žarišča, toda praktično ostane le neizvedljiva istočasna zgrabitelj in udušitev vseh odprtih ognjišč jetike. Treba je torej postopno voditi ta boj. Omejiti je treba možno razširjenje po izmečkih. Ako je že praktično težko dovesti širši slojem, da se pri nezavaranem kašljanju raztrosi fino razpršen, morda okužen izmeček na razdaljo 2 metrov, pri kašljanju celo na 3 metre — potem bi zelo blagodejno vplivala policijska preprova vsaj brezobzirnega izpljuvanja po večjih naselbinah. Primerne tablice naj bi opozarjale že na kolodvorih in ob vhodnih poteh v naselbine na to prepoved. Na železnica je treba preiti od papirnatih napisov k praktičnemu izvajanju izoliranih kupejev za prevoz odprtih tuberkuloz, kar naj vsaj za vožnjo in iz zdravilišč urejajo sporazumno z železnico pristojne oblasti. Vsekakor, ki boleha preko dveh tednov na izmečku, tudi navidezno nedolžnega izvora — naj bi dal izmeček mikroskopsko pregledati. Da se prepreči od vsega početka pridelovanje z govejim tipom predmetnega bacila okuženega mleka, surovega mesa, smetane i. t. d., bi bilo zaželeno strožje nadzorstvo govedine, ki služi temu namenu.

Ne more se obravnavati problem zatiranja tuberkuloze le s teh vidikov. Praktično vsaj enako važno je, da se na drugi strani ne pojavljajo vedno novj ljudje, ki so po svoji dispoziciji posebno pripravi tvoriti ugodna rodovitna tla za rast in razmnoževanje bacilov tuberkuloze. Odpornost nasproti temu klicu ni le odvisna od prirojenih konstitucionalnih obrambnih sil, posebej po malih infekcijah prirojene relativne

imunitete, od starostne dobe, od trenutne dispozicije, ki se gotovo stalno spreminja iz raznih posebnih povodov, temveč se ne nazadnje stopnjuje zaradi nezadostne prehrane ob pretiranem delu in slabih življenjskih razmerah. Reševanje denarne krize z redukcijo prejemkov in stopnjevanju obremenitvijo vseh slojev ni vplivala ravno ugodno na dispozicijo k raznim obolenjem, vstevši tuberkulozo. Od te strani je treba praktično zgrabitelj zlo in zbirati sredstva, učinkovite odredbe in zakone za uspešno borbo proti tuberkulozi, potem nam ne bo ostalo kot edino preprečevalno sredstvo sicer zdravo priporočilo: držati pri kašljanju robec ali vsaj roko pred usta.

Ker tiči jedro problema uspešnega boja deloma v vprašanju zadostne prehrane vseh slojev, je treba ravno temu delu nalogo posvetiti čimveč pozornosti. Odločujoče oblasti naj bi strogo nadzorovale ne le delovni čas, temveč tudi pogoje namestitve tako ročnih, kakor tudi duševnih delavcev. Vsem, ki so zaradi pomanjkanja posebno izpostavljeni infekciji tuberkuloze, bi bilo treba nuditi zadostno zdravo hrano v naravni obliki. Vprašanje je torej, kje dobiti za to zadostna sredstva. Ne mislim, da je treba uvesti nove davke za borbo proti tuberkulozi, saj predstavlja Slovenija odličnaka med davkoplačevalci — in leži morda tukaj en tehten razlog za pomanjkanje v gotovih slojih — mnenja pa sem, da bi lahko višje sile iz navedenega naslova odličnosti odobrile nezmaten del kot polnovalno priznanje pod naslovom »Zoper tuberkulozo v Sloveniji«. Privatna iniciativa pa naj bi tisto dejanje še okrasila.

Dr. M. Majcen

Lepa dijaška akademija

Maribor, 14. maja

V sredo je bila v nabitno polnem Narodnem gledališču slavnostna akademija, ki so jo v proslavo 180-letnice rojstva pesnika Valentina Vodnika priredili dijaški trgovske akademije. Akademski spored, ki se je pričel z odpetjem drž. himne je obsegal pevске točke, pa tudi govor, ki ga je govoril dijak Karel Lutar, nadalje balet »Polkac«, ki ga je izvajalo 8 dijaških Trgovskih akademij pod vodstvom dijakinje Ljudmilke Zimčeve ter Nušice, vo enodejansko »Nahode«, pri kateri so se imenito postavili Hermina Cvitkova, Ana Zaberlova, Marija Ostrovska, Aleksander Živko ter Vladimir Valenčak. Zavodov mešani pevski zbor, ki je odpel pod močestnim vodstvom neutrudno delavnega prof. Vasilija Mirka štiri Vodnikove pesmi, je izkazal lep glasovni material in te. meljsto solo v oblikovanju pevске kulture. Pri klavirju sta smiselno sodelovala dijakinja Matilda Baerle ter dijak Ljuba Vodeb. Po akademiji je bila v spodnji kazini dvorani slovesna razdelitev nagrad, ki so jih razpisali zavodovi prijatelji za najboljše strokovne izdelke gojencev, in so ob tej priliki spregovorili tople, priznave in spodbudne besede zavodov ravnatelj Modče, zbornični svetnik Še. rec, podpredsednik Združenja trgovcev v Mariboru g. Karel Jančič, narodni poslanec dr. Jančič v imenu Zveze Nab. zadrug, podpočnikov Cvim v imenu staršev ter zavodov gojencev g. imenu nagradencev,

Narod sebi!

Spomini na dvajsetletnico velikih slovanskih svečanosti v Pragi

Skupina Slovencev v Pragi 1918 med njimi: Dragotin Hribar, Karel Mahkota, Matej Hubad, Jaka Spicar, dr. Izidor Cankar in Fran S. Finžgar

16. maj je v češkem narodu velepomemben dan. V starih časih so bile ta dan velike proslave v čast verskega reformatorja Jana Husa, ki je zgorel kot žrtev svojih idealov leta 1415 na grmadi. Proti-reformacija pa je to proslavo obrnila in je katoliški svet praznoval ta dan god Janca Nepomuka, mučenika spovedne tajnosti.

Ali lepšega 16. maja zlata Praga do teh časov ni doživela, kakor leta 1868., ko je češki narod polagal temelj svojemu narodnemu gledališču, Narodnemu divadlu. Znana je ljubezen češkega naroda do godbe, gledališča in umetnosti sploh. Od nekdanj so gojili čehi dramatsko umetnost in tudi v najtežjih časih niso nanjo pozabili. Ko se je začel okoli 1780. l. češki narod probujati, so začeli igrati češke igre. Deset let pozneje je Ljubljana doživela prvi slovenski predstavi z »Zupanovo Micko« in »Veseli dan ali Matiček se ženi«. Toda, to so bili komaj začetki Čehi so sicer imeli gledališče, last plemstva, ki pa je bilo povečini nemško in češke igre tam niso imele prostora. Družbe čeških igralcev so potovale po deželi, prirejale igre in budile narodno zavest. Najstarejši njih vodja je bil Kajetan Tyl, katerega igre so znane vsem Slovanom. Čehi pa so hoteli imeti svoje narodno gledališče in so v to svrhu prirejali zbirke pod geslom »Narod sebi!«. Zbiral je ves narod, vsak je prispeval po svoji moči. Po dvajsetletnem zbiranju so položili tedaj 16. maja 1868 temeljni kamen svojemu novemu velikemu gledališču ob Vltavi. Vršile so se ob tej priliki velike slavnosti, ki jih opisuje dr. Servac Heller v svoji knjigi. Edini Slovec, ki je bil navzoč pri teh slavnostih in je tudi v imenu Slovencev govoril, je bil pisatelj in poslanec dr. Jostip Vošnjak.

Letos je tedaj 70 let, odkar je češki narod pod geslom: Narod sebi! — položil temeljni kamen svojemu kulturnemu svetilišču. Je pa tudi letos 20 let od tega, ko je češki narod slavil 50letnico polnoletne temeljnega kamna Narodnemu divadlu, in to še v vojnem metehu svetovnega klanja. Češtili bi, če se ob 20letnici naše države in Češko-slovaške republike ne bi spomnili teh velikih slavnostnih dni v Pragi pred dvajsetimi leti.

V Pragi se je sestal slavnostni odbor za jubilej Narodnega divadla, ki mu je predsedoval dr. Karel Kramář, podpredsednika sta bila prof. dr. Jaroslav Hlava in dr. Karel Marek, tajnik pa vodja Narodnega divadla Jaroslav Kvapil. Čehi so pozvali na ta jubilej ves slovanska narod in tako smo bili deležni vabila tudi mi; jaz za gledališko društvo na Jesenicah.

Značilno se je glasilo vabilo: »Slavje 50letnico ustanovitve Narodnega divadla, praznujemo ne samo obletnico tega nepozabnega dne, marveč tudi veliko razdobje svojega narodnega in političnega razvoja. A baš današnja doba nam, bolj kakor kdaj, dovoljuje zreti v svojo minuloost s hvalečnostjo, v sedanost z odločnostjo in v bodočnost z nezlomljivim zaupanjem.«

Bil je to čas, ko je germanska sila že šla v zaton in se je svetovna vojna nagibala svojemu koncu. Vabilo je tedaj pravilno označilo, kolikor je pač bilo v takratnih časih zaradi cenzure dovoljeno, da bo ta jubilej obenem pogled v bodočnost z nezlomljivim zaupanjem. In res je bilo tako. Iz vseh krajev takratne Avstrije se je zbrala »irendenta«. Vsi Slovenci, Srbi in Hrvati, ki smo živeli v okviru Avstrije, smo bili zastopani v Pragi. Zastopani pa so tudi bili južnotirolski Italijani s prof. Conclijem na čelu. Med ženskami se je pojavila sestra dr. Batistija, avstrijskega državljana in italijanskega prostovoljca, ki so ga avstrijski vojniki ujeli in v Trzinu obesili Marsikoga te družbe danes ni več med nami. Tako dr. Tavčarja, Stefana Radiča, Mateja Hubada. Prišli smo iz vseh vetrov. Ali zdela se nam je, kakor da nas je neka višja sila združila v same brate. Ko smo z vlakom prekorčili mejo Češke dežele, smo takoj opazili, da nas od vseh strani pozdravlja narod, na stavbah smo videli zastave in v Taboru so nas zasuli s cvetjem. Med veseljem in solzami smo se objemali in zamenjavali naše deklaracijske znake s češkimi sokolskimi znaki in češkim smrcem. Tako smo pozabili med vojnjo po češki zemlji, da se bje krvava bitka tam zunaj na frontah, pozabili smo, da je v notranjosti pomanjkanje, zatiranje, konfinkacije, obsojanje in obešanje. Ne bom pozabil prizora v Veselih Mezimostih, kamor smo se pripeljali že v mraku, ko so železničarji s svetilkami napravili vlak spalir. Dospeli smo zvečer v Prago, spet nas je čakala ogromna množica in naši študentje so prihitali, nam odvezli prtljago, drugi pa so nas odvedli v Zlato huso.

Češki pozdrav je bil takrat »Živela češka samostatnost!«. In ta pozdrav je prihajal iz ust najstarejših ravno tako, kakor iz ust šolske dece. Kakor je kdo opazil koga s slavnostnim znakom, takoj ga je pozdravil s temi besedami.

Občudovanja vredna je bila češka disciplina. Se bolj občudovanja vredna pa češka gostoljubnost. Saj smo imeli vse dni stanovanje in hrano brezplačno. Jasno, da so nas ti dnevi povedli v narodno gledališče, saj je bilo ono jubilej. Srečo smo imeli, da smo videli na tleh njenega rojstva »Prodano nevesto«, na največjo prisrčnostjo in z največjim razkošjem. Čuli smo Libušino prerokbo, ki so se v tem viteškem narodu tako točno in tako grozno izpolnjevale. Libuša je pela Ema Destinova, bivša dramska pevka v New Yorku in bivša

komorna pevka berlinske velike opere, takrat pa primadona Narodnega divadla v Pragi. Za to češko umetnico je značilno, da so ji Prusi vzeli naslov cesarske komorne pevke, ker je bila narodna Čehinja.

Toliko v kratkem in bežno, kar se tiče jubileja Narodnega divadla.

Mogoče važnejše za one čase pa je bilo nekaj drugega.

Zbrali smo se v Obecnem domu, kjer je izjavil dr. Srdjan Budisavljević: »Imate, bratje Čehi, svetovavlaško krono, ali žal, da je ne nosi češki kralj.« Za tiste čase zelo tvegane besede. Pater Zahradnik pa je čisto odkrito, ob velikem navdušenju vseh navzočih, proklamiral prelom z Dunajem in Habsburgom. Vsi takratni češki politiki, ki niso bili onstran meja, so nastopili pogumno in odkrito za zedinjenje Čehov in Slovkov in za samostojno, neodvisno in svobodno državo. V imenu Slovkov je govoril pesnik Hvězdoslav.

V spomin teh proklamacij je mladina vsadila na Vavčavskem namestju pred Zlato huso spominsko lipo. Ali kakor hitro je bila lipa podnevi vsajena, tako hitro jo je policija ponoči odstranila. Lipa pa je vedno zopet nanovo vstala na istem mestu. To se je vršilo vse dni od 14. do 18. maja.

Ko je bilo po večini že vse opravljeno, ko je bila utrjena zveza nas vseh, takrat je policija ustavila Narodne Liste in zabranila nošenje slavnostnih znakov. Pri večerji so nam to javili in bili smo žalostni, obenem pa vendarle veseli, ker smo opravili toliko važnega dela, utrdili vezi slovanskega bratstva in se napili svežega duha in novega poguma za težke naloge, o katerih smo vedeli, da nas čakajo v bodočnosti.

Kmalu nato pa je prišel drugi policijski ukaz, namreč ta, da moramo vsi zapustiti Prago. Med nami Slovenci je bil, mislim, samo pesnik Oton Zupančič deležen milosti, da je smel še nekoliko časa ostati v Pragi. Iz vsega pa smo spoznali, da je avstrijska policija v Pragi vendarle češka.

Saj so pustili, da smo opravili vse in šele potem, ko smo itak že mislili na odhod, so nas izgnali. Naslednjega dne po teh policijskih odredbah smo se napotili domov. Praška železniška uprava nam je dala same Pullmanove vozove I. in II. razreda; tako smo se odpeljali iz Zlate Prage in vso pot nas je narod pozdravljali. Mi smo stali pri oknih in odzdravljali in se poslavljali. Matej Hubad, ki se je vozil z menoj in je bil že zelo zmučen, je držal ves čas v roki

robec, sedeč na blazinah sredi kupeja in je mahal, ne da bi šel k oknu, vzklajajoč: »Na zdar! Na zdar!«

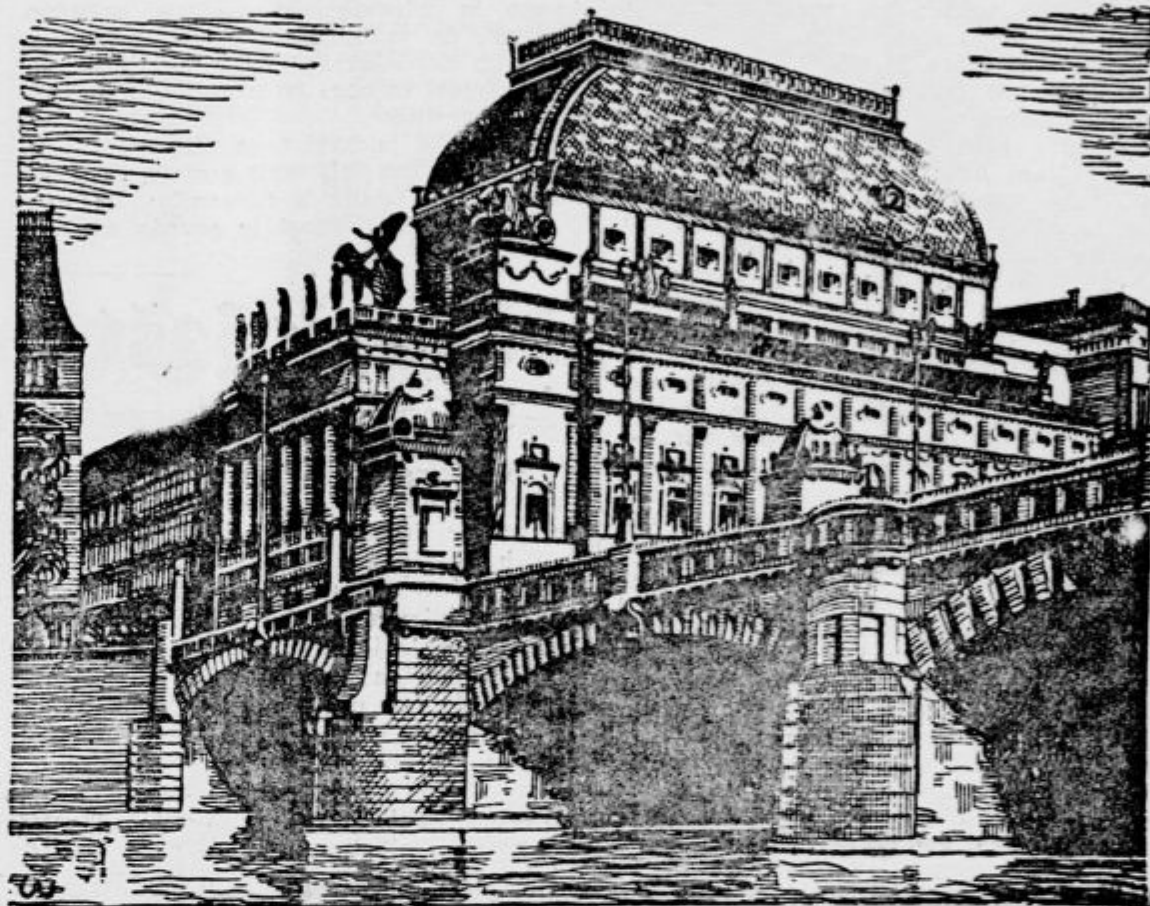
Prispeli smo na Dunaj. Zdelo se nam je kakor da smo prileteli iz bajne, pravljice dežele v puščavo, kakor da smo padli z neba na trda tla. Ni nam dalo, da bi se zadrževali na Dunaju. Hitro v prvi brzovlak, prenapolnjen, kakor je bila pač takrat navada, in hajdi domov. V Badnu so prišli detektivni in nas točno spraševali, od kod prihajamo in kam gremo, posebno pa, če smo bili v Pragi. Nekateri so se zlagali, drugi pa so odkrito povedali, da prihajajo od praških slavnosti.

Bili so binkoštni prazniki, ko se pripeljejo zjutraj v Ljubljano. Hitro stopim, da dobim kak dnevnik in da vidim, kaj so pisali v Ljubljani, posebno pa še, kaj so pisale nemške novine o praških slavnostih. Ne spominjam se več, kateri časnik sem kupil. Samo to vem, da je nosil na uvodnem mestu velik naslov: »Der Hochverrat von Prag«.

Ni nas bilo mnogo, menda Slovencev okrog 70. Srbov in Hrvatov okrog 100. Poljakov malo. Govorilo se je, da nas je gostov nekaj nad 200. Ali, Praga nam je priredila tak sprejem, kakor da nas je stokrat toliko. Kdor je doživel oni strašni čas in kdor je bil z nami v Pragi, vé, da so bili ti dnevi za nas sonce in moč in da smo v spoznanju, da je Češka že osvobodjena, lažje pristopili, ko je prišel čas, k temu, da smo pogumno izrekli tudi svoje.

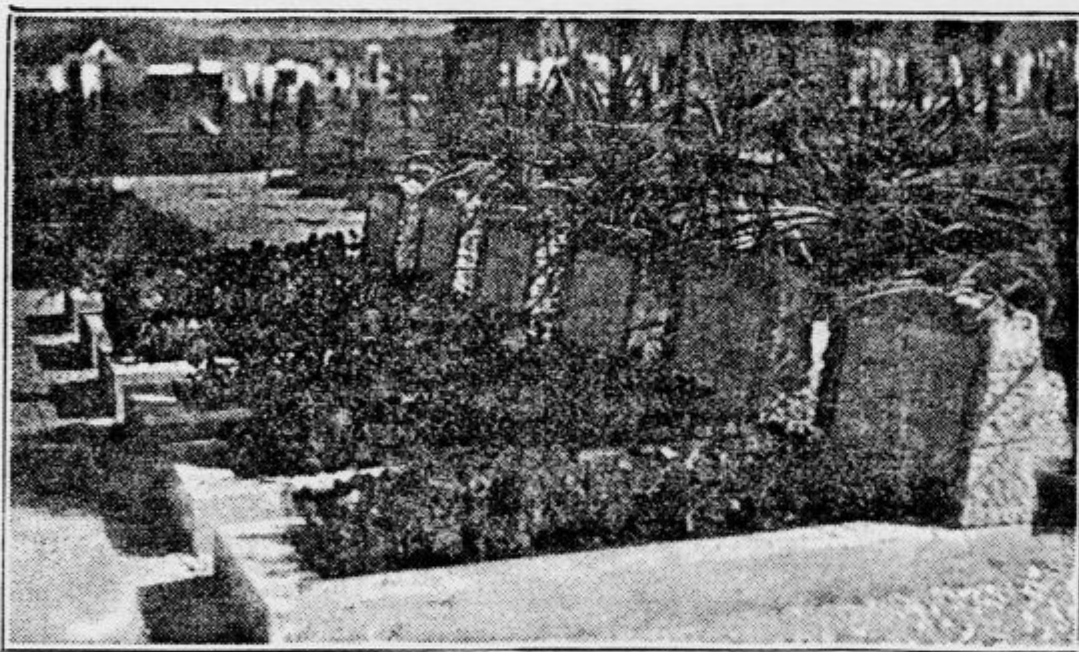
Ako danes po dvajsetih letih premissijemo o usodi Češko-slovaške republike in naše kraljevine, nas boli srce, da je še toliko zapeljivcev, ki ne znajo ceniti svobode in ki grejo hladno mimo velikih žrtv, doprinešenih za najlepše ideale, ki jih more imeti človeški rod: Za bratstvo, enakot in svobodo.

Jaka Spicar

Praško Narodno gledališče praznuje letos 70 letnico

Judenburg 1918

Grobovi judenburških žrtv pri Sv. Križu

V avstro-ogrski monarhiji, ki je bila strašen polip v duhovnem, socialnem in nacionalnem pogledu, kakršnega si dananj, v svobodni državi živeči rod težko predstavlja, je bil naš človek z vsemi silami vzgajan za podložnika tujega gospodstva. Vse sile so bile v tem pogledu na delu, a vendar je tudi naš rod nekajkrat dokazal, da njegova kri ni voda. Prepričevalen tak dokaz je bil pred 20 leti v Judenburgu, ki je s svojo garnizijo zalagal Doberdob — slovenskih fantov grob, vedno z novimi žrtvami. Po govorici nekdanjega avstrijskega militarizma rečeno, je bil Judenburg magazin za doberdobske grob. Kader 17. pešpolka je bil leta 1915. iz Ljubljane premeščen najprej v Ptuj, pote mpa v Judenburg. Staro nemško štajersko mesto je kmalu preuredilo svoje življenje v znamenju značaja in trpljenja naših Janezov. Kader polka je bil s 3. in 4. stotnijo nastanjen v barakah nasproti pokopališču, druga stotnija je bila nastanjena v vojašnici, prva v Schaeferhube, v sili v Gospodski ulici pa je bila nadomestna stotnija. Poleg 4. stotnije so bili nastanjeni tudi enoletniki, med katerimi je bilo tudi mnogo slovenskih intelektualcev. V barakah kranjskih Janezov so se odigravale najhujše orgije avstrijskega militarizma. Naše ljudi so pestili divjaki-sadisti in najhujši zarotniki proti človeškemu dostojanstvu. Zaradi tega je žrtve po vojaških barakah in naposled tudi prebivalstvo samo prevzela nekakšna mržnja do življenja. Trpinčenje vojakov Slovencev je meščanom najzgovorneje predložilo grozote in podlosti vojnega nasilja.

Vse na svetu ima svoj konec, vsaka sila ima svoj vrhunec in proti vsakemu nasilju so upori, in — bolj ko so tvegani, bolj so v svoji tragičnosti učinkoviti. Svetovna

vojna se je nagibala k svojemu koncu. Na pomlad leta 1918. so avstrijski Nemci prav živo občutili pretečo veliko nevarnost. Ze davno tleča nezadovoljnost Slovencev pod absolutističnim režimom je prihajala v raznih oblikah do energičnega izraza. Pojavljal pa se je tudi zaradi sadizma, ki se je vse bolj uveljavljal v krogu onih vojaških oblastnikov, ki so množice metal v žrelo fronte, sebe pa z brezprimerno vne-mo pri tem divjačkom delu delali za nenadomestljive in pred fronto varne, najočitnejši znak skorajšnjega konca — razkroj armade.

Daleč za strelskimi jarki so se pri pogledu na divjanje sadistov uveljavljala nova gesla: njim na čelu samoodločba narodov, narodna in socialna pravičnost, čut človečnosti. Upor kranjskih Janezov v Judenburgu je bil izraz vseh teh strem-ljenj. Bil je to upor proti krivicam in trpljenju, protest proti vojni ter odločna zahteva miru in svobode. 17. pehotni peš-polk se je ponašal z nazivom »železnega regimenta«. Ta vzdevek je dobil zaradi tega, ker so slovenski fantje vse tegobe in grozote vojne hrabro prenašali v največji slogi, ker so krvavili in umirali kakor Spartanci samo zaradi tega, ker je njihov polk predstavljal slovensko občestvo. Podložiška vzgoja je seveda tudi učinkovala, a naposled je le prišla naša kri iz dobe »stare pravde« do svojega učinka.

Ze vso pomlad leta 1918. je dolgo telo in se pripravljalo. Pojavljali so se sem in tja majhni, a značilni znaki nezadovoljstva in upornosti. Nihče ni vedel, kje in od kod. V ozadju pa je bil načrt narejen, vse je bilo dogovorjeno. Ko so odpravljali 41. maršbataljon na italijansko fronto, je v nedeljo ponoči 12. maja leta 1918. izbruhnilo. Ob 10. zvečer so padli prvi strel.

strel. Trobentač je zatrobil »alarm«. Začelo se je tekanje moštva in oficirjev z nabitimi puškami in samokresi. Z viharimi klici »Živio! Z nami na svobodo!« so uporniki zasedli vojašnico. Sestrskani vojaki so razbijali barake, skladišča in kantino. Nobena sila jih ni mogla več zadržati. Glavni vodja upornikov je bil korporal Anton Hafner, ki je ukazal zasedi mesto na raznih točkah. Namen upornikov je bil, da bi korakali na Koroško in Spodnje Stajersko, kjer bi se združili z ostalimi slovenskimi polki in napravili konec strašnemu klanju.

Vojaška oblast pa je s takimi upori seveda računala in proti njim je imela pripravljene zanesljive polke. Ze naslednji dan je prišlo madžarsko vojaštvo iz Brucka, nemško pa iz Celovca in Leobna. Premoč je bila trikratna. Takoj po zasedbi je bil proglašen preki sod. V torek 14. maja je prispelo izredno vojaško sodišče iz Gradca ter uvedlo mučno zasliševanje. Vojake so gonili kakor divjo zverjad. Izrečena je bila krvava sodba: kot vodje upora so bili obsojeni na smrt Tone Hafner, Karol Možina, Joso Dautović in Alojzij Stefančič. Dne 16. maja ob 14. je bila sodba izvršena. Vsi obsojenci so bili zgledno pogumni. Na poti na morišče so klicali domovini in svobodi. Streljali so jih Madžari, a tako slabo, da je Hafner, kateremu so morali s silo zavezati oči, umrl šele po šestem strelu. Umorjenec so ponoči na tihem pokopali, a že naslednji dan so bili njihovi grobovi okrašeni s cvetjem in ves Judenburg, razen oblastnikov, je častil njih spomin. Dva dni pozneje, na binkoštno soboto sta bila ustreljena še četovodja Rogelj in Grahovina, več upornikov pa je bilo

Pogled na Judenburg, ki se je po vojni nekoliko moderniziral, vendar pa ohranil videz in vse značilnosti starinskega mesta

Spomenik kranjskim Janezom pri Sv. Križu

lo obsojeno na ječo, iz katere jih je rešilo osvobojenje.

Dne 2. junija 1923. so prepeljali trupla judenburških žrtv v Ljubljano, kjer so jih prihodnji dan položili pri Sv. Križu k večnemu počitku. Pogreb se je razvil v triumfalno pot in vznešeno narodno manifestacijo. Na pokopališču pri Sv. Križu imajo judenburške žrtve svoj spomenik in vsi, ki greste mimo, sklonite glavo ter počastite spomin slovenskih mučnikov za svobodo in mir! V Judenburgu pa počiva še lepo število naših žrtv avstrijske soldateske. Leta 1935. po Vseh svetih jim je bila posvečena lepa spominska kapelica. Počet-tvi spominske kapelice so prisostvovali mnogi rojaki, ki so prinesli na skupni grob mrtvih bratov prgišča domače zemlje iz raznih krajev domovine, zbrane v kameniti žari, v katero je vrezano posvetilo naše ljubezni. Spesnil ga je Oton Zupančič takole:

Nepozabljenim
bratom ljubljanim,
ki v tujini spe —
v večno svet spomin
njih tovariši.

Zdaj ob 20-letnici junaškega upora in žrtvovanja naših rojakov v Judenburgu ne smemo biti pozabljivi. Znameniti francoski pisatelj Barbuse je sicer položil v usta svojega junaka v pretresljivem opisu vojnih grozot »Ogenj« besede, da se bodo vojne ponavljale zaradi nesrečne človeške pozabljivosti. Mi pa ne smemo biti pozabljivi, judenburške žrtve trkajo na naš spomin in na našo vest. Tudi one so prispevale dragocen delež k naši nacionalni svobodi in državni samostojnosti in za vse čase nas morejo dramiti in krepiti v nacionalni zavednosti, svobodoumnosti in širokogrudnosti. Vse to so judenburške žrtve dokazale s svojim trpljenjem in zapečatile s svojo mučeniško smrtjo. —tg—

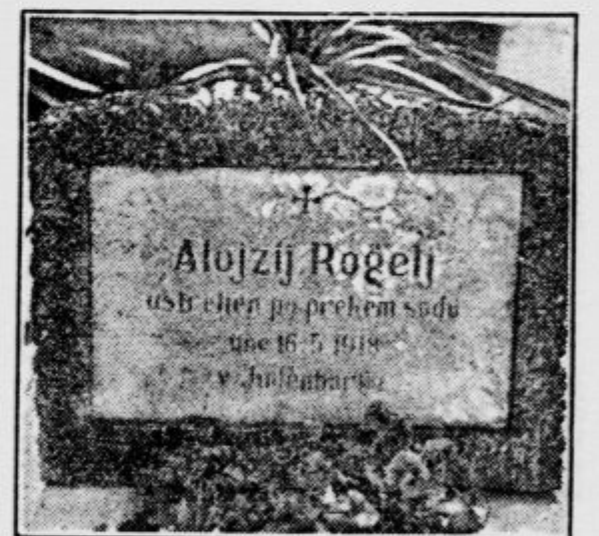
Vid Ambrožič,
četovodja bivšega 17. p. p.
Preki sod

Solnce zemljo pomlajeno
greje raz nebeški svod,
a nad našimi glavami
plava preki sod.

Tam pod bregom, pod zelenim
trava pordečila je,
tam za zidom božje njive
zrasla pa gomila je.

Iz omreženih zre celic
mnog prepaden, bled obraz;
zunaj pa se v vsej krasoti
smeje maj — najlepši čas.

Judenburg, 16. 5. 1918.

Spominska plošča, kakršne krase grobove judenburških žrtv: ustreljen po prekam sodu...

„JUTROVA“ POSVETOVALNICA

Davčna

J. T. v B. Od dveh davčnih odbornikov imate že zagotovilo, da vam bosta šla pri znižanju davčne osnove na roko. Ali znižanje lahko s popolno sigurnostjo pričakujete? — Preveč nas vprašate. Davčni odbor je sklepčen, kadar je prisotna poleg predsedujočega člana vsaj še polovica članov. Sklepa se z večino glasov. Ako so glasovi članov porazdeljeni na dvoje mnenj ali ako je najmanj polovica članov glasovala za isto oceno, glasuje tudi predsednik. Ako se tudi s predsednikovim glasom ne dobi večina, se doda za davčnega zavezanca najugodnejši glas naslednjemu za davčnega zavezanca ugodnejšemu glas, dokler se ne doseže absolutna večina. Vendar pa ima navzoči državni zastopnik pravico priugodnejši glas naslednjemu za davčnega zavezanca. Iste določbe veljajo tudi za rekla-macijski odbor.

J. K. v M. Vprašujete, ali je Vaša »organizacija« radi odmere pridobitne primorana dati davčni upravi kakšne podatke? — Kakšno »organizacijo« imate v mislih, tega ne poveste. Zakon določa, da morajo dati davčnim oblastem na njih zahtevo potrebne podatke vse strokovne zbornice (obrtna, trgovinske, industrijske, lekarnske, odvetošne itd.) in uradi za zavarovalne delavce. — Na njih zahtevo, smo rekli! Združena trgovcev, obrtnikov in industrijev pa niso zavezana dajati tem oblastem o svojih članih pravih nobenih podatkov; pa čeprav jih zahtevajo. —

T. F. na R. V pridobitni prijavi je vnesen stolpec, iz katerega je razvidno, ali ste samski ali oženjeni. Ali morate kaj vanj vpisati? — Naravno, ker radi odmere davka na neoznežene osebe to ni brez pomena. V ostalem določa tudi zakon, da morajo davčni zavezanci zgradarino, pridobitno in davka na rente označiti v svojih davčnih prijavah, ali so neozneženi, vdovec ali ločeni, koliko so stari in ali imajo zakonske otroke.

A. H. v P. Iz Vašega pisma je težko posneti, za kakšen prekršek pravzaprav gre. Sklepamo pa iz razmeroma visokega zneska, da je bila Vaša žena, ki se je v njeni kleti točilo nezatošarjeno vino, na mesto Vašega tasta kot došel za svojo ženo odplačevali po 50 din in že odrajali polovico kazni. Nato pa ste z obroki prenehali in prosili, naj se vam neplačana polovica »spregleda«. — Razsodba je postala nedvomno izvršna in se kazni, dokler je izterljiva, ne sme odpirati. Vi osebno s svojimi imetjem za pasilo kazni sicer ne jamčite, pač pa se bo davkarja poslužila vseh zakonsko dopustnih sredstev, da bo izterjala ostanek kazni od Vaše žene, ki je dala za nedovoljeno točenje vina svojo klet na razpolago. Če ne pojde drugače, se bo morala zavarovati tudi na posestvih Vaše žene. Zato vam svetujemo, da greste k davčni upravi, ki ji obvezno izjavite, da boste z obročnim plačevanjem kazni nadaljevali do nje popolnega plačila. Samo na ta način si prihranite poleg vseh drugih skrbi tudi nepotrebne stroške.

Maribor. Hiša imate, ki je enaka hiši Vašega sosed. Lani med zgradarino Vaše in Vašega sosedu hiše ni bilo nobene razlike. Letos pa morate plačati 120 din več. Kako naj se vam krivica popravi? — Če ne razmere niso bistveno spremenile, če imate s sosedom v svojih hišama najemnike pod istimi pogoji ali če stanujete v njima sama (seveda tudi z družino) in če ste vložili zgradarinsko prijavo v določenem roku, potem se proti plačilnemu nalogu pritožite. Pritožbo podate lahko pri davkarju na zapisnik, samo pazite, da 30-dnevni rok od prejema plačilnega naloga še ni potekel. Taksa za pritožbo znaša 30 din.

J. K. v L. Ali morate za delavce, najete za kopanje vinograde in obzovajanja trt, plačati kakšne davke? — Nobena! Če pa Vas morda moti obveznost uslužbenškega davka, potem vzemite na znanje, da so tega davka med drugimi oproščeni tudi vsakovrstni dohodki kmetijskih delavcev (orabci, kosci, kopači, ženjci itd.) in služabnikov pri kmetijskem delu (vinčarji, pastirji itd.).

F. B. v R. Radi davčnega zaostanka vam je davkarja zarubila razno obliko in perilo. Ali je smela? — Da in ne! Davčna izvršba se namreč ne sme voditi na obliko, perilo, posteljnino, hišne in kuhinjske predmete, ki so vam ali Vaši družini po letnem času neobhodno potrebne. Danes smo 15. maja. —

A. B. v H. Hiša vam je lani pogorela, davčna uprava pa vam zgradarino ni oddala. Nasprotno! Tudi za tekoče leto vam je odmerila davek. Kako odgovoriti? — Zgradarino se odda v celoti ali deloma, če postane zgradba ali njen del zaradi elementarne neizgode (požara) neporabna. Škodo ste morali prijaviti davčni upravi v 14 dneh po nje nastanku. Če ste predložili prijavo po tem roku, se odda davek od dne, ko je davkarja prijavo prejela. Na osnovi prijave o škodi je morala davčna uprava ugotoviti vrsto škode. Če je bila hiša popolnoma uničena, vam bo odpisan osnovni davek od začetka meseca, ki je nastopil za dnem, ko vam je zgradba pogorela, do konca leta. Stopite k davkarju!

Koledar. Samozaložba koledarja za leto 1933 in vprašanja, ki posegajo v več rubrik! Reklama (inserter) taksa je odvisna od obsega oziroma od tiskanskega prostora, ki ga zavzema. Zaupajte svojo zamisel davkarju. (Na druga vprašanja vam odgovori »Pravica«).

E. Z. v C. Konkurz nad Vašo trgovino je odpravljen. Glavo si belite, če Vas bodo zavoljo davčnih zaostankov še kaj prijeli. — Vsa za nekaj časa ste lahko pomirjeni! Davek je namreč neizterljiv in se oddaja po izvršenem konkurznem postopku. Če davčna terjatev ni bila priznana s sodnim sklepom ali če se, pa naj bi bila priznana, ni mogla izterjati, ker je bila konkurzna masa izčrpana. Če pa se bodo vaše premoženjske razmere v petih letih tako poboljšale, da bo mogoče že odpisani davek izterjati, ga bo davkarja ponovno predpisala in poskušala tudi izterjati. Sicer pa smo uverjeni, da ga boste sami radi plačali. Samo srečo Bog daj! —

T. P. v L. Zavarovalnica Vas je sprejela za akviziterja. Kaj naj storite, da ne pridete z davčnim predpisom v navsrečje? — Preveč skromni ste v svojem pismu. Ali ste nastavljeni s proviziji ali z mesečno plačo? Ali boste prejemali oboje? — Če boste opravljali izključno samo akviziterske posle, boste obveščeni s pridobitno od vseh provizijskih prejemkov. Če pa

boste imeli poleg provizije tudi mesečno plačo, bo treba poleg pridobitne od stalnih mesečnih prejemkov plačevati tudi uslužbenški davek.

F. P. v N. M. V dvomu ste, kdo naj v vašem primeru plačuje pridobitno. — To je dolga storila! Zakon nalaga, da plačuje davek na dohodek od podjetij, obratov in poklicev lastnik podjetja ali obrata ali izvrševalec poklica. Če nastane dvom, se smatra za lastnika tista oseba, za katere račun se podjetje oziroma obrat vodi ali poklic izvršuje. Ako vam ne zadošča to pojasnilo, se oglasite ponovno, toda s konkretnimi in izčrpnimi podatki!

Naslavljajte: Uredništvo »Jutra«, (davčna posvetovalnica); upravnštvo ima drugačne posle!

Pravna

»Zagreb I.« — Pridobitev služnostne pravice v gozdu je popolnoma izključena v dobi po letu 1854, ko je bil izdan tako zvani »Gozdni patent«, ki je še vedno v veljavi. Če hočete prodati del gozda z zemljiščem vred, morate prodajo prijaviti sreskemu načelniku in vam bo vse potrebno razložil pri tem uradu nameščeni gozdni referent.

»Brezice.« — Ali morete zgraditi pot, ki jo vaši sosedi, služnostni upravičeni, že 4 leta niso uporabljali? Pravica služnosti vaših sosedov zastara vsled neizvrševanja le takrat, ako ste se vi protivili izvrševanju služnosti in upravičeni sosedje niso uveljavljali svoje pravice v treh zaporednih letih.

T. O. R. — Kdo je upravičen prositi za pravico revnih v slučaju tožbe? — Obe stranki, tako tožnik kot toženec moreta prositi za pravico siromaštva. Nobeno oblastvo vam ne more in ne sme odrediti potrdila resničnih podatkov, ki ste jih navedli v »Uverenju«. Okolnost, da ima vaš otrok svojo hišo in da je mož državni uradnik, vam nikakor ne izključuje pridobiti tako pravico. Če vam je oblast (niste navedli katera), odredila potrdilo siromaštva, se smete pritožiti na nadrejenno oblastvo. Po našem mnenju vam pravica siromaštva mora biti priznana.

»Zemljišče.« — Starši so vam obljubili del zemljišča, da si postavite hišo, pa se sedaj branijo, češ da so zaščiteni kmetje. Ne veste ali je »prepis zemljišča« bolj ali pa je dovolj le tozadevna pogodba. — Skušajte obljubo staršev spraviti do uresničenja. Nato vam bodo mogli izročiti kot doto — toda le s pismeno pogodbo — del svojega zemljišča. Če je zemljišče do sedaj v celoti obremenjeno, boste mogli pridobiti »čisto, nezadolženo« doto le, če bo privolil v to vknjiženi upnik. Le na podlagi pogodbe bo možno izvršiti prepis. Vse naj vam uredi tamkajšnji notar, ker vam zakoniti pisari lahko napravijo veličansko čisto nepopravljivo škodo.

»Državna služba.« — »Gospodu« ste izročili že pred tremi leti vse svoje dokumente in vsoto denarja, da bi vam odkupil kot znanec »vplivnih« oseb državno službo. Kako bi mogli kaj poizvedeti? — Ker sem vam »gospod« izgovarja, da je vašo prošnjo oddal »vplivni« oseb osebno, noče pa navesti, kateri niti opravičnih števil ali oblastev, kamor naj bi jih vložili, — smatramo, da vas je prevaril. Vložite kazensko prijavo pri upravi policije osebno ali pa v zlog, kjer obrazložite potek vseh dogodkov.

I. O. Sv. J. — Kako bi mogli prepovedati ljudem uporabo poti v vašem gozdu? Ali se more priposestovati? Na vaše vprašanje smo odgovorili že vprašalcu pod značko »Zagreb I.« Poglejte goril! Ako mislite, da pot lahko zaprete, jo zgradite ali pa tožite one, ki jo po vašem mnenju brez pravice uporabljajo.

A. J. K. (Toženi ste pri novosadski produkti in efektivni borzi. Na pozivu stojijo pisano, da se pismeno vloženi zagovor ne bo vpošteval. Osebo ne morete k razpravi. Advokat vam je predlagal vloževanje vsote pravice, da ni velika. Zdi se nam, da ste na vse zadnje res došli, za kar ste toženi. Zato je najboljša, da ne ukrenete ničesar in mirno počakate, da vam bodo dostavili zamudno sodbo. Nato se držite v tožbi določenega roka za plačilo, ali pa skušajte doseči od upnika odlog plačila, da se izognete izvršbi, ki bi vam pa prizadejala nove stroške.

»Zagreb II.« — Ali se more uveljavljati s tožbo odškodnina za škodo, ki jo je napravil »travmaj«, četudi je bil voinik na kazenski razpravi oproščen? Odškodnina za škodo, ki jo je povzročil »travmaj« komuna telesu, — morete zahtevati s civilno tožbo tudi se potem, ko je bil voinik oproščen kazenske odgovornosti. Tožiti morete tako voinika kakor tudi travmajsko družbo (najboljše oboje) in se bo vodilo postopanje po posebnem zakonu, ki je mnogo ugodnejši za poškodovanca, kakor so pa tozadevna splošna določila občega drž. zakona. Tožbo morate vložiti tekem treh let od dneva, ko je škoda nastala.

»Zagreb III.« — Kdo je odgovoren za škodo, ki jo je napravil privatni sofer? Sofer in lastnik avtomobila odgovarjata po posebnem takozvanem avtomobilskem zakonu za vsa škoda. Tožbo pa morate vložiti tekem šestih mesecev od dne, ko ste zvedeli za škodo in za poškodovatelja, vendar pa morate tekem 4 tednov na to, ko vam je bila škoda prizadejana, naznati tem osebam škodo in tudi zahtevo po odškodnini. V primeru, da tožbe niste vložili v 6-mesečnem roku in naznaili škodo tekem 4 tednov, bi sodišče moralo presojati vašo tožbo in zahtevo po določenih obdobjih drž. zakonika, ne pa po ugodnejšem avtomobilskem zakonu.

Zdravniška

X. Y. Dvema gospodoma ni mogoče služiti. Ta izrek, mislim, velja v polni meri za vas. Uradnica ste in poleg tega še mati. Povsem jasno je, da če že zmagujete obojno delo, ga zmagujete samo s skrajnim naporom. Toda kot povsod, ima tudi to svoje meje. Skrajna izčrpanost je posledica. Mislim, da ni drugega izhoda, kot ta, da greste vsaj za nekaj časa na dopust. V nasprotnem slučaju se kaj lahko zgodi, da izčrpana kakor ste, zapadete res kake bolezni.

A. R. E. Po opisu sodeč, prehanja v dobo okrevanja. Med to dobo morate seveda živeti strogo solidno, da ne pokvarite komaj doseženega uspeha. Sport in ostalo vam ne uide, ko popolnoma ozdravite. Kako dolgo bo trajala v vašem primeru doba okrevanja, je seveda težko reči. O tem gre prva beseda zdravniku, ki vas zdravi. Ravno

tako so odločilne izkušnje zdravnika, da vam je predpisal zdravila in ne gre, da bi o tem razpravljali. Kar se tiče letovišča vam preje priporočam gorske kraje, kot morje.

G. I. L. Mislim, da v vašem primeru stroga dijeta ni umestna. Ravno nasprotno! Vi morate jesti dobro in obilno. Ako se boste namreč zredili, se bo vaše stanje popravilo. To vam svetujem, ker predpostavljam, da je diagnoza pravilna. Nadaljni potek bo pa pokazal, da li se ne krije v ozadju kaka rana na želodcu, ki jo danes še ni mogoče dokazati. Z ozirom na dolgo vrsto let, odkar že trpite na teh težavah, bi vam v tem primeru, svetoval operacijo.

Ing. G. Absolutne varnosti ni. Pač pa je je v dobi, za katero vi vprašujete, verjetnost minimalna.

P.: Organske posledice so minimalne, omenjena stvar je vsaj za naše kraje, nekaj odvrtnega in abnormalnega. V ostalem so mnenja glede tega različna in odvisna od raznih faktorjev. Umaknite se, dokler je še čas!

J. Z. Jesenice: Opisana napaka, mislim, je povsem duševnega izvora in kot taka posledica presteane zablode. Zdi se mi, da izvirava skupaj iz občutka manjvrednosti. Pojdite ponovno k zdravniku, v katerega imate zaupanje, ki vam bo deloma z zdravili, še bolj pa s tem, da vas bo duševno nekako dvignil in vam vrnil samozaupanje, pomagal zopet na nogo.

A. F. Ljubljana: Odgovor na Vaše vprašanje je zelo lahak, ker je otrok, sledeč naravnemu instinktu, sam pokazal, da mu manjka v hrani apnenca. Ako ste siromašnega stanja, peljite otroka v »Dečji dom«, da vam predpišejo odgovarjajočo hrano in zdravilo, ki vsebuje apnenca. Dejstvo, da je bil otrok prežgadol rojen, naj vam ne dela prevelikih skrbi! Ob primerni hrani in negi bo v par letih dorasel svoje sovratnike.

H. E.: Na podlagi tega, kar ste mi pisali, ne morem izključiti možnosti, da niste noseči. Pojdite k zdravniku, da ugotovi stanje. Verjetnost je seveda majhna,

Nazadnjaštvo v radiofoniji

Kmetje so le v neznatnem številu poslušalci radia

Puhla fraza je, da je naš radio ljudsko prosvetna ustanova. Zakaj? Preprosto zato, ker ne širi prosvete v najširših ljudskih krogih. Radijski naročnik postane pri nas lahko dobro situiran človek in pa še človek s stalnim mesečnim dohodkom, od katerega pač lažje ali težje odšpijemo mesečno 25 din za naročnino in vsaj toliko (najši več) za potrošeno elektriko. Naš kmet, delavec in obrtnik pa niso toliko srečni, da bi mogli uživati duhovne dobrine iz etra. Kmet in delavec sta morda najbolj potrebna, da bi jima kdaj vesel zvok zasliskalj obrazil, še bolj pa morda, da bi čula kdaj potuho besedo. In vendar sta prav ta dva odrinjena od bogate eterne skode, iz katere uživajo drugod najširši sloji.

V milijonem slovenkem ljudstvu premore le kakih 1000 kmetov in delavcev lastne sprejemnike. Da bi imel naš radio viden ljudsko prosvetno ustanovo, se hoče ozirati tudi na naš večinski sloj in ima zato v svojem programu tudi posebna predavanja iz kmetijstva. Mislimi bi morda, da se predava petstoletim kmetičkim držinam, ki imajo doma radijski aparat. Kaj! Šaj doberšen del Stajarske in Dolenjske ljubljanske oddaje vobče ne sliši razen z najboljšimi aparati, ki jih pa kmetje nikoli ne bodo imeli. Ostalih 14 ali 15 tisoč kmetičkih poslušalcev se za kmetijstvo sploh ne briga in bi jim tudi ne bilo zametiti, če bi n. pr. protestirali, da se morajo na ljubo nekaj redkih deželanov dolgočasiti pri kmetijskih predavanjih.

Silno dobro nam de, ako nas kdo hvali, da smo na odlični kulturni stopnji. Ali smo res? V Evropi je — ne upoštevaje Rusije, o kateri nam podatki niso znani — povprečno 7 ali 8% prebivalcev radijskih naročnikov. Mi ne dosegamo niti enega odstotka in smo v družbi Bolgarije, Grčije in Albanije na zadnjem mestu v Evropi. Tudi Slovenci nismo mnogo pred ostalim Balkanom, saj imamo samo nekaj nad 1% radijskih naročnikov. Sprito res kulturnih in naprednih narodov: Dancev (17%), Angležev (16%), Švedov (14%) ali Nizozemcev, Nemcev, Islandcev, Švicarjev, ki štejejo

vendar je možnost podana. Ob tej priliki bo možno tudi ugotoviti vzrok belega perila, ki je lahko zelo različnih.

Zalostna! Mislim, da je današnje stanje, posledica shujševalne kure. Vsled tega se je zmanjšala odporna moč telesa, s čemer je podana možnost, da se razvijejo razne bolezni. V vašem primeru mislim predvsem na kako pljučno bolezen. Svetujem zdravniški pregled.

Maj: Skrbil, ki jih imate, so popolnoma odvisne. Omenjene bolezni se niste nalezili po možu. Svetujem vam vzdržnost, dokler zdravnik ne ugotovi, če se vam je stanje popravilo.

Z. I. Ljubljana: Nadloge, ki jih opisujete, so pač nadloge starosti in ne prese-nečajo z ozirom na vašo leta. Boležine, ki jih čutite pri dihanju, niso morda revmatične, pač pa verjetno posledice, starega vnetja rebrene mrene. Težave, ki jih čutite v nogah, so posledica poapnenja žil. Z ozirom na opisane težave in pa z ozirom na še ostale težave, ki jih niti ne omenjam, ker bi to vedlo predačle, nujno svetujem zdravniški pregled. Nemogoče je namreč na prostoru, ki mi je na razpolago, detajlno pojasniti vse vaše mnogobrojne težave, odnosno svetovati pravilno zdravljenje. To je možno samo po temeljitim zdravniškem pregledu, kateremu se morate podvreči.

I. K.: Opisane gliste je zelo težko odpraviti. Poleg zdravljenja je potrebna skrajna čistota. Po vsakem iztrebljenju si morate temeljito umiti roke. Dobro je tudi, da nosite posebne hlače iz zelo goste tkanine, da se pri praskanju, ki je vsled srbeča skoro neizbežno, ponovno ne inficirate. Recept proti glistam, vam predpiše zdravnik.

Ista: Opisane pege so lahko odraz kake notranje bolezni n. pr. jeter, krvi itd. Potrebna je zdravniška preiskava.

Nada: Kašelj, v letih v katerih se vi nahajate, bo verjetno z zvoci z naduho. Zdravljenje je pogosto zelo nehalčno. To dokazuje že veliko število zdravil, ki se uporabljajo v to svrhu. Učinek je povsem individualen. Pri enem pomaga to, pri drugem pa drugo zdravilo. Treba je pač poskusiti. — Nadaljnje težave, ki jih imate, so posledica mene. Proti temu imamo razna zdravila. Obrnite se tozadevno na zdravnika!

jo že vsi nad 10% radijskih naročnikov, je naša številka kaj borna.

Klavrni prilik v naši radiofoniji smo krivi sami, oziroma oni naši krogi, ki o tem odločajo. V višini radijske mesečne pristojbine smo v Evropi na prvem oziroma drugem mestu. Prekaša nas še Nemčija za kakih 15% če preračunamo marke v dinarje. Razmerje se pa na mah spremeni, če upoštevamo razliko življenjskega standarda ter dejstvo, da je oprostila Nemčija pol milijona radijskih naročnikov vseh taks, 25 din na mesec je že za en del naših sedanjih naročnikov morda preveč, absolutno preveč pa je za večinske plasti našega ljudstva, ki še niso naročniki in pod sedanjimi pogoji tudi nikoli ne bodo. Naša radijska politika je v tarifnem pogledu zelo nazadnjaška. Seveda se morajo kriti režijski stroški oddajnih postaj iz naročnine (če država sama noče ali ne more podpirati radiofonije), toda to gre uspešno pri nekako 10% naročnikov, in pri naročniki, ki je v skladu s finančno močjo ljudstva. Ze 10 din bi bilo za našega kmeta in delavca nekako zgornja meja zmogljivosti. Se bolj primerno pa bi bilo diferenciranje naročnine po socialnih vidikih n. pr. po višini direktnih davkov, kar bi neznatno kompliciralo upravni postopek.

Koliko so v zadnjih letih storile napredne evropske države za razvoj svoje radiofonije? Francija je razdelila 100.000 prejemnih aparatov brezplačno, Turčija 40.000 in ji je oprostila vse davjate. Koliko je žrtvovala Nemčija za razširjenje ljudskega sprejemnika, preden je postal last najšibkejših socialnih slojev. In kaj smo storili dole? Izdali smo stroge navedbe za izterjevanje naročnine in pobiranje »komarstva« pa nič več.

V Sloveniji je dan z elektrifikacijo prvi pogoj za uspešen razvoj radiofonije. Drugi važni pogoj je vmesna postaja v Mariboru ter ojačenje in moderniziranje ljubljanske postaje. Odkar nam poje kukačeva, smo slovenski naročniki plačali okrog 25 milijonov naročnine, od tega 10 milijonov din v državno blagajno.

RADIO

Podrobne sporedne vseh evropskih radijskih postaj in obilo zanimivega branja dobite v tedniku za radio, gledališče in film »NAŠ VAL«, Ljubljana, Knafljeva ul. 5.

Nedelja 15. maja

Ljubljana 8: Vesel nedeljski pozdrav (plošče). — 9: Napovedi, poročila. — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve. — 9.45: Verki govor (dr. V. Fajdiga). — 10: Koncert radijskega orkestra. — 11: Otroška ura: Carobne goslice. — 11.30: Prenos promednega koncerta vojaške godbe iz Zvezde. — 12.30: Poskočni napavi (plošče). — 13: Napovedi. — 13.20: Gregor Gabrijel igra na harmoniko. — 17: Kmet. ura: Rejci malih živali (g. Inkret Almon). — 17.30: Koncert lahke glasbe. — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Mesečni kulturni pregled. — 19.50: Prenos šmarnice. — 20.30: Slovenske narodne ob spremljevanju radijskega orkestra. — Sodelujejo: G. Dragica Sokova, gđ. Vida Rudolfova in akademski pevski kvintet. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Za dobro voljo igra radijski orkester.

Beograd 17: Narodni napavi. — 17.30: Havajske kitare. — 20: Pesmi. — 21: Orkester. — 22.20: Lahka glasba. — Zagreb 16.45: Kmetički zbor. — 17.15: Kitare. — 20: Tamburaši. — 20.30: Lahka glasba in recitacije. — 22.20: Ples. — Praga 19.20: Godba na pi-hala. — 20: Zvočne slike. — 21: Orkester. — 22.25: Lahka glasba. — Varšava 19.35: Plošče. — 22.15: Zabaven spored. — 22: Vagnerjeva glasba. — Sofija 18: Lahka in plesna muzika. — 19: Narodna in komorna glasba. — 20: Brač. — 20.45: Lahka in plesna muzika. — Dunaj 12: Orkester. — 15.25: Schubert-Haydn. — 17: Lahka godba. — 19.10: Komorno koncert. — 20: Rudarski večer. —

kestra. — 20: Kmetička godba, pevski kvintet in citre. — 22.30: Nočni koncert in ples. — 24: Kakor München. — Berlin 19.15: Griegove skladbe (plošče). — 20: Iz oper in zvočnih filmov. — 21: Kakor Stuttgart. — 22.30: Prenos z Dunaja. 24: Nočni koncert. — München 19.10: Ura lahke in plesne muzike. — 21: Čitanje. — 21.20: Komorna glasba. — 22.40: Kakor Dunaj. — Stuttgart 19.30: Plesni komadi s plošč. — 20: Koncert velikega orkestra in solistov. — 21: Pester glasbeni spored. — 22.30: Kakor Dunaj. — 24: Nočni koncert.

Torek 17. maja
Ljubljana 11: Soliska ura: Pokrajinska oddaja iz št. Jurja pod Kumom; izvaja ljudska šola, vodi gđ. Boža Kmecl. — 12: Priljubljeni napavi (plošče). — 12.45: Poročila. — 13: Napovedi. 13.20: Opoldanski koncert Radijskega orkestra. — 14: Napovedi. — 18: Iz devete dežele (plošče). — 18.40: Judovstvo v novi dobi (g. Fr. Tersegav). — 19: Napovedi, poročila. — 19.30: Nac. ura: Valtazar Bogišić, ob 30 letnici njegove smrti. — 19.50: Zabavni zvočni tednik. 20: Pevski koncert g. Vladislava Rakovca in gđ. Valerieje Hoybal, pri klavirju prof. M. Lipovšek. — 21: Koncert češke glasbe. — 22: Napovedi, poročila. — 22.15: Ura lahke glasbe — Swing kvintet. — Beograd 16.45: Narodne pesmi. — 17.25: Orkestralni koncert. — 18.50: Plošče. — 20: Griegova suita Peer Gynt. — 21.45: Lahka glasba s plošč. — 22.15: Plesna muzika. — Zagreb 17.15: Orkestralni koncert. — 20.30: Violinski in klavirski koncert. — 22.20: Godba za ples. — Praga 19.25: Lahka glasba. — 20.25: Orkestralni, pevski in violinski koncert. — 21.20: Beethoven VII. simfonija. — 22.15: Lahka glasba s plošč. — Sofija 18: Vojaska godba. — 19.15: Narodne. — 19.45: Zbo-rovsko petje. — 20.45: Koncertni večer. — 22.10: Lahka glasba. — Dunaj 12: Koncert orkestra. — 15.30: Klavirski koncert. — 16: Orkester. 19.10: Pester spored. — 21.15: Koncert malega orkestra. — 22.30: Lahka godba in ples. — 24: Komorni orkester. — Berlin 19.10: Nemška operna romantika. — 20: Veliki orkester. — 21: Zvočna igra. — 22.30: Lahka in plesna muzika. — 24: Kakor Stuttgart. — München 19.10: Plošče. — 20.40: Večer sodobne španske glasbe. — 22.20: Pester glasbeni spored. — 24: Prenos z Dunaja. — Stuttgart 19.15: Plošče. — 20: Zvočne slike. — 21: Arje in pesmi. — 21.15: Koncert velikega orkestra. — 22.30: Orkester in petje. — 24: Nemška lahka in narodna glasba.

ZA JUTRI

»Zakaj pa pretepaš sina? Saj ni nič zgrešile!«
»To je že res. Toda jutri bo prinesel izpricavato, jaz pa že nocoj odpotujem od doma.«

POSLEDNJE SREDSTVO

»Pomislite,« je dejal sin splošno osvra-ženega zakupnika davkov generalu Lafayetu, »moj oče je tako bolan, da ne more stati, ne ležati, ne sedeti.«
Lafayetu se je nagubalo čelo. »Ne staj, ne ležati, ne sedeti?« je ponovil. »Seveda, potem ostane le še eno: da bi visele.«

OSTANEK V GOTOVINI

Pod Napoleonom se je neki vojak tako hrabro boril, da mu je po boju Napoleon dejal:

»Zdaj mi pa povej, kaj bi rajši imel: tisoč frankov ali križ legije časti?«
Vojak je malo pomislil, potem pa je vprašal:

»Veličanstvo, koliko pa vas stane takšen križ?«

»Hm, kakšnih devetdeset frankov,« je rekel Napoleon.

»Prav,« je rekel vojak, »ali veste, kako bo najbolje? Da mi daste križ in devet sto deset frankov v gotovini.«

NERODNO

»Zakaj si pa razdril svojo zaroko z dekletom?«

»Ker je njena papiga vselej, kadar sem se posvajal, kričala: »Ostani še, Milan!«
»To pa res ni nič hudega. Saj vajina zaroka ni bila nikakršna skrivnost!«
»Je že res. Toda meni je Tone tme.«

POZNA GA

»Danes je prav za prav tako toplo, da grem lahko mirno brez površnika na cesto.«
»Prav imaš, Tone. Tudi jaz imam površnik že v zastavljalnici.«

Nekaj za izletnike

Zdaj, ko so se začeli nedeljski izleti, bodo bodile mnoge družine na šmarno goro. Na ta način se bo nabralo zvečer v št. Vidu toliko ljudi, ki bodo hoteli iti vsi s travmajem domov. Toda ker je travmaj majhen, ljudi pa dosti, bodo morali mnogi čakati po celoti uro, da bodo prišli na vrsto. Pot do Ljubljane traja celo uro. Kako bo napravil izletnik, ki se mu bo mudilo, da bo prišel s travmajem v Ljubljano vsaj v teku pol ure?

Rešite to vprašanje in pošljite rešitev na dopisnici do petka na uredništvo »Jutra«. Na domiselnici naj bo pripis »Uganka kluba Metlec. Med reševalce bo stric Matije spet razdelil nekaj lepih nagrad.

Kako je bilo s poroko

Večina reševalcev je prav uganila, v čem je bila neizmiselnost zgodbe o poroki gospoda Kozamurnika. Zupnik ni mogel za deset dni v naprej vedeti, da bo imel pogreb.

Kraljestvo mode

Na vrsti so imprimeži

Kakor hitro nam majnik obeta toplo vreme, se moda z vso verno posveti novemu poglavju obširne modne knjige: po glavju o imprimejih. Že nekaj let sem skrbno piše moda to poglavje — in tu ne kaj doda, tam zopet črta. Maksimalno se čudi, da se nestanovitna moda imprimejev

še ni navelikala, da se vsako leto tako rada zopet vrača k vzorčastim svilam. Toda medtem je misel na te lahke svile, ki na njih cvetijo pisani vzorci, postala skoraj nerazdružno s pojmom razvele narave, ob

Draprane in nabrane dele je moda prevzela od zimskih oblek. Kakor pri gubah učinkuje tudi v nabranih partijah vzorec imprimeža, zgosteno in se zato še posebej učinkovito odraža od ostalih, gladkih delov obleke. Novost je spredaj lahko nabrano krilo, ki ne poudarja trebuha, kakor bi kdo mislil, temveč ga še bolj zakrije. Na naši skici vidite obleko s tako nabranim krilom, ki nad pasom prehaja v bogatejšo nabrano sprednjo del živila. Ovrtnik ima obliko kratkega šala, čigar oba konca sta lahko prevezana (1. skica).

Najbolj običajni so kompleti iz imprimeža s kratko, spredaj odprto jopico, ki je v pasu lahko tajirana. Novost na imprime obliki je bela svilen garnitura, ki daje takšni, včasih preveč »damsko« učinek. Kujički obleki, mnogo mladostnega poudarka. Jopica nima ovrtnika, pač pa so ozki manšeti iz enega belega tvoriva, kakor ovrtniki obleke (2. skica).

Neobhodno potrebno dopolnilo k pisani imprime obleki je dolg plašč iz enobarvnega tvoriva. Takšni poletni plašči so si v splošnem jako podobni; navadno se vsi ob pasu stikoma zapenjajo, tako da odkrivajo mnogo obleke. Krojeni so lahko zvončasto — ravno toliko, da storijo postavbo še bolj vitko. Originalno vrezani prsi žepki in gumbi iz blaga so edino okrasje takšnega plašča, ki navadno nima ne ovrtnika, ne manšetov (3. skica).

Tudi letos kombinira moda jako rada imprime svilo z enobarvnim, po možnosti temnim tvorivom. Širok, temen pas se imenitno poda k živo vzorčasti obleki, posebno če se takšen pas sklada z barvo temeljnega vzorca imprimeža. Na naši skici je z enakega tvoriva kakor pas še komičasti vložek pod vratnim izrezom, ki ga ob vratu zaključuje mala pentlja. Obleko prav okusno izpopolnjuje kratak bolero s širokim ovrtnikom (4. skica).

Moda nas hoče zopet seznaniti z bluzasto obleko, ki ima ozko, ravno krilo in ohlapno krojen živet, v popolnem nasprotju z sedaj modernimi, tesnimi »princesnim« oblekami. Takšno elegantno bluzasto obleko iz prostega imprimeja z vložnimi gubami in drapiranim vratnim delom predločuje naša zadnja skica.

5. Lf1:c4
6. 0-0
7. Dd1-e2
8. Sb1-c3
9. Lc4-b3
10. d4-d5!!
11. Lb3-a4+
12. d5:e6
13. Tf1-d1!!
14. Td1:d7!
15. Sf3-e5
16. b2:c3

7-8-c5
Sb8-c6(?)
a7-a6
b7-b5
b5-b4?
a7-a6
b7-b5
b5-b4?
Sf6-d7
Tf7:e6
b4:c3
Sf6:d7
Ta8-a7

Svetovni prvak ta polzku v partiji temeljito ovzre. Toda tudi druge poteze na tem mestu se doslej niso obnesle, niti Lb7, niti Lc7 (v 5. partiji matcha za svetovno prvenstvo).

Nesigurno pozicijo črnega kralja in ne-

spretno razmestitev črnih figur boše beli izkoristiti. Položaj belega je toliko močan, da si lahko privoščijo celo takole tibo potezo.

16.....
Ni šlo prav Lc7, 17. Dg4, 0-0, 18. Ld7: itd. Tudi Ld6, 17. Dh5+, g6, 18. Sg6, hg6, 19. Dh8+; Ke7, 20. Dg7+, Ke8, 21. Dg6+; Ke7, 22. e4 z grožnjo. Lg5 je slabo za črnega, istotako Dc7 radi enostavnega 17. La3 z grožnjo Td1. Posebno zanimivo pa je nadaljevanje Df6, 17. Sd7:; 18. Da6: (z grožnjo Dc8+) Ke7, 19. Ld7: Dc3; 20. Dc8+; Kd8, 21. Dc8+; Kc7, 22. Dc8+; Kd6, 23. Lb2, Db2; 24. Td1+ itd.

17. e3-e4
18. Lc1-g5
19. Lg5-f4
20. Ta1-d1
21. Lf4-g5
22. Se3-d7!
Izsiljeno, saj na potezo z damo pride e4-e5.

23. Td1:d7+
24. Lg5:f6
25. e4-e5
26. e4-e5
27. Lg7-f6
28. e4-e5
29. Lg7-f6
30. e4-e5
31. Lg7-f6
32. e4-e5
33. Lg7-f6
34. e4-e5
35. Lg7-f6
36. e4-e5
37. Lg7-f6
38. e4-e5
39. Lg7-f6
40. e4-e5
41. Lg7-f6
42. e4-e5
43. Lg7-f6
44. e4-e5
45. Lg7-f6
46. e4-e5
47. Lg7-f6
48. e4-e5
49. Lg7-f6
50. e4-e5
51. Lg7-f6
52. e4-e5
53. Lg7-f6
54. e4-e5
55. Lg7-f6
56. e4-e5
57. Lg7-f6
58. e4-e5
59. Lg7-f6
60. e4-e5
61. Lg7-f6
62. e4-e5
63. Lg7-f6
64. e4-e5
65. Lg7-f6
66. e4-e5
67. Lg7-f6
68. e4-e5
69. Lg7-f6
70. e4-e5
71. Lg7-f6
72. e4-e5
73. Lg7-f6
74. e4-e5
75. Lg7-f6
76. e4-e5
77. Lg7-f6
78. e4-e5
79. Lg7-f6
80. e4-e5
81. Lg7-f6
82. e4-e5
83. Lg7-f6
84. e4-e5
85. Lg7-f6
86. e4-e5
87. Lg7-f6
88. e4-e5
89. Lg7-f6
90. e4-e5
91. Lg7-f6
92. e4-e5
93. Lg7-f6
94. e4-e5
95. Lg7-f6
96. e4-e5
97. Lg7-f6
98. e4-e5
99. Lg7-f6
100. e4-e5

Literarna čudaštva

Posebnosti poezije v starem Rimu — Muhavosti današnje književne mode

V starem Rimu je pesništvo zelo cvetelo. Na zadnje se ljudje niso več zadovoljevali samo z lepimi verzji, temveč so hoteli še nekaj več. Znamenita je bila tako zvana aleksandrijska šola, ki ni ustvarila samo krasnih rekov in pesni, temveč je pazila tudi na zunanje oblikovanje verzov. Pripadniki te šole so pesnikovali tako, da so vrstice druga pod drugo sestavljale n. pr. piramide, peščene ure in podobno.

Prijubljena so bila v starih in novih časih dela, pri katerih so avtorji namenoma izpuščali določene črke, ne da bi delo zavoljo tega postalo zmedeno. Drugi so se spet trudili, da bi pisali dela, pri katerih se je vsaka beseda začela z isto črko. Tako je rimski pesnik Porcij »spesnil« delo »Predišja vojna«, pri katerem se je vsaka beseda začela s črko »p«. Bržkone ga je k temu zavedel naslov »Pugna porcorum«.

Drugačen stališče je zavzemal grški pisatelj Lazos, ki ni v neki himni Demetri, boginji radovednosti, niti enkrat uporabil črke »p«. Izpuščanje določenih samoglasnikov in soglasnikov je spadalo sploh med prijubljene mode v pesništvu. Pri tem pa, kakor vidimo iz navedenih dveh primerov, nikakor ni šlo morda za črke, ki bi bile posebno redke. Nasprotno! V 17. stoletju je neki italijanski pesnik sestavil

Ali živali mislijo?

Da imajo neke živali sposobnost za premišljevanje, je dokazal pred kratkim neki šimpanz iz kalkutskega zoološkega vrta.

Neki otrok, ki se je rad mudil pred kletko šimpanza, mu je prinesel nekega dne kokosov oreh. Opica je sad veselo zagrabila, toda oreh je bil prevelik, da bi mogel skozi palice v mreži. Opica je vrtila oreh v rokah, poskušala ga je odpreti in ker to ni šlo, je začela na njegovem edinem mehkem mestu z zobmi vrtati luknjo. Bila je očito žejna in ji je šlo samo za mleko v orehu.

Ker so bili vsi njeni naporji zaman, se je obrnila s prosičnim pogledom k ljudem, ki so radovedno opazovali njeno početje. Prijela je vžgalico, ki so ji jo bili vrgli, in je skušala z njo razširiti luknjo. Vžgalica se je zlomila, zival se je spet obrnila k ljudem. Neka gledalka ji je sedaj podala močno ploščo, s katero je šimpanz končno uspel, da je dosegel svoj namen. Zadovoljno je popil mleko, gledalci so mu ploskali.

Šimpanz je že petnajst let v ujetništvu, a se je po vsej priliki spomnil, kako je imel pred davnimi leti v prostosti navado, da je pil mleko iz kokosovih orehov.

Ogromna tatvina arzena

V skladišču kanadske družbe za baker v Ottavi so te dni odkrili tatvino 200 kg arzena. Polica je mobilizirala ogromen aparat, da bi izsledila tatove.

Nova odprava na Južni tečaj

Ameriški raziskovalec Južnega tečaja Ellsworth Lincoln je sporočil predstavnikom časopisa, da bo v kratkem odrinil na svoje četrti odpravo v antarktične dežele. Kartografiral bo doslej še neraziskano ozemlje v teh predelih. Njegove ekspedicije se bo udeležilo tudi 15 Norvežanov.

vil epos z več tisoč verzji, ki ni imel niti enkrat črke »r«. To je pač vsega priznanja vredno delo, čeprav ne v umetniškem stališču. Tudi sestavljalci političnih govorov so pogosto izpuščali »r«. Tu domnevajo, da se je to dogajalo bržkone po naročilu, ker je temu ali onemu govorniku črka »r« delala pač težave pri izgovorjavi.

Tudi sedanost ima nekaj smisla za takšne literarne šale. Pred nekoliko leti je izšel v Los Angelesu n. pr. roman ameriškega avtorja Ernesta Vincenta Wrighta, ki nima niti ene črke »e«. Pri tem obsega to delo nič manj nego 50.110 besed. Nu, posebno užito to delo ne bo. Neki literarni šalivec se je spraval na Homerjevo Odisejo. Razdelil je veliki ep na 24 poglavij, v vsakem pa izpušča po eno črko iz abecede. Karel Plešavi, vnuk Karla Velikega, je bil vzrok, da je opat Hugobald iz francoskega samostana Saint-Quentina napisal pesem o svojem vrhovnem gospodarju, v kateri se je vsaka beseda začela s »k«.

Križanka št. 28

1	2	3	4	5	6
	7				
8	9		10		11
			13		
14			15		
16	17	18	19	20	21
22			23		
24			25		
		26			
27			28		

Besede pomenijo:
Vodoravno: 1. ujeta; 4. dodatek piva; 7. mesto v Španiji; 8. domača žival; 10. oseba iz sv. pisma; 12. ploskovna mera; 13. žensko ime; 14. barva; 15. oseba iz sv. pisma; 16. del telesa; 19. pesnik; 22. graja; 23. star izraz za naglico; 24. moško ime; 25. država v Aziji; 26. žensko ime; 27. Ibsenova drama; 28. Aškerčeva pesem (žensko ime).

Navpično: 1. ujeta; 2. podložnik; 3. hrib pri Beogradu; 4. portret; 5. oseba iz sv. pisma; 6. naslov z vseučilišča; 9. reka v Ameriki; 11. stara grška pokrajina; 16. hrvaški mesec; 17. usnjari; 18. del cirkuza; 19. številčna enota; 20. domača ptica; 21. ujeta.

Rešitev križanke št. 27

Vodoravno: milijonar, Orinoko, nakovaljo, Gorali, korala, salama, motenje, napor, Artiče, kupa, štrigova, umira, Jago, Atacama, livada, Maja, izdaja, mati nebo.
Navpično: lina, Jokohama, Narva, rigolanje, Nora, Kolivan, lokomotiva, asanacija, Rateče, lapor, Argolida, kumica, Paramaribo, utaja, golida, Amati, vaja.

Moda za birmanke

Gotovo spada birma med najpomembnejše praznike v otroškem življenju. Zato si skrbno mamice že tedne prej belijo glavo, kako naj oblečejo otroka, da bo obleka čim bolj v skladu z imenitnostjo dneva. Pri dečkih je stvar hitro opravljena: temna obleka z dolgimi hlačami (morda so to prve dolge hlače v življenju), bo najbolj ustregla namenu. Pri dečičih oblikah pa ima svoje prste vmes že zopet ta nesrečna moda. Kaj je moderno? Dolga ali kratka obleka? Prav za prav je to bolj stvar okusa, kakor pa moda. Moderno je oboje, le da pri dolgih birmanskih oblekah moda še bolj poudarja otroški značaj obleke, da se ne bi otrok v dolgi obleki nenkrat zdel preoblečen v gospodično. Dolga obleka je lahko iz belega tafta, iz organ-čije ali iz voljele, neke gostejše tkanine vrste etamina. Pri kratkih birmanskih oblekah, ki so seveda bele, skuša moda z raznim okrasjem poziviti nekoliko dolgočasno enotno belino obleke. V poštev pridejo pliščji, lepe vezanine ali pa vdelenale bele čipke, kakor to vidite na naši skici, ki predločuje obleko iz belega žoržeta z vdelenimi čipkastimi vložki. Dolga birmanska obleka pa je že vsled svoje dolžine dovolj efektna, da ne potrebuje posebnega okrasja.

Proti zaprtju
Leopilule
Oglas reg. S. br. 3236 dne 19. II. 1936.

času, ko pomlad prehaja v poletje. Vsako leto se nam zdi, da se z iprimjeve lepše in popolnejše odraža odsev cvetočih travnikov in vrhov, kakor v naravi, se tudi tukaj prelesto prelivajo barve druga v drugo.

Renaissance - daneski saloni
Karla Regal
Modelirajo po najnovejši pariski modi
obleke in plašče. Tena Juncuna.

go. Resnično, z imprimeji je ustvarila moda nekaj lepega, a lepega se nihče kmalu ne navelikala.

Letošnja moda, ki širokopotezno dopušča vse možnosti, se tudi pri imprimejih ni omejevala na eno samo vrsto motivov. Moderni so različni veliki vzorci, od ogromnih cvetov do najmanjših pičic, prav kakor so moderni vzorci, ki naravno posnemajo cvetlice in drugi, ki so strogo stilizirani v priljubljenem perzijskem slogu.

UMETNE CVETLICE

ZA TOALETE IN KLOBUKE,
VENČKE ZA BIRMANKE

izdeluje

Milena Zor Ježek,
Ljubljana, Frančiškanska ul. 8.
dvorišče.

NAJVEČJA IZBIRA NA ZALOGI.

gu. Pri vseh novih vzorcih pa opažamo, da so precej bolj strnjeni kakor lani, tako da pride manj do izraza temeljna barva svile. Jako moderni so tudi cvetlični vzorci in progah, ki jih je moda uveljavila že lani, a so šele letos prodrli. V priljubljenosti tekmujejo s cvetličami razni nenakomerni geometrični vzorci, ki tvorijo na svili v živih tonih prelivajoče se barvne maeže.

Imprimé obleko izpopolnimo z bolerom ali s kratko jopico iz enakega tvoriva. Moda dopušča tudi komplete z dolgim, spredaj odprtim in ohlapno krojenim plaščem iz imprimeža. Vendar pa odgovarjajo letošnjemu modnemu okusu bolj kompleti, ki sestojijo iz vzorčaste obleke in dolgega, enobarvnega plašča v lahno zvončasti obliki.

Š A H

Redni turnir za državno prvenstvo se pri nas letos ne bo vršil. Da se vendarle nekako omogoči tekmovanje za prvenstvo tekočega leta, bo najbrž prirejen match oziroma match-turnir, ki bi se ga imelo pravico udeležiti pet najboljših jugoslovanskih mojstrov (dr. Astaloš, Kostić, Pirc, dr. Trifunović, dr. Vidmar); vsak z vsakim bi odigral po tri ali štiri partije. Sedaj so v toku pregovori za kraj in termin takega match-turnirja. Obstaja predlog, da bi ga organiziral v Zagrebu Zagrebški šahovski klub, ki slavi letos 30-letnico svojega obstoja.

Ljubljanski šahovski klub je stavil Jug. šah. savez predlog, da se njegovemu pravku L. Furlaniju, ki je na mednarodnem turnirju v Ljubljani dosegel proti mojstrom nad tretjino točk, prizna naslov nacionalnega mojstra. Sigurno je, da bo temu predlogu ugodeno. Furlani je tudi že l. 1923. delil prvo mesto na nac. amaterskem turnirju v Novem Sadu, skupno z gg. Čiričem in Kramerjem. Nac. mojster je postal takrat g. St. Čirič, sedanjí predsednik Narodne skupščine in predsednik Jug. šah. saveza.

Za letos je bila napovedana šahovska olimpiada v Bukarešti. Ta napoved je bila že od vsega začetka sprejeta s skepsjo. Res so sedaj Rumuni prireditev odpovedali. Pač pa je že popolnoma zagotovljena za prihodnje leto v Buenos Aires. Vse šahovske zveze na svetu, med njimi tudi Jug. šah. savez, so nedavno prejele uradna vabila Argentinske šahovske zveze za udeležbo na tej olimpiadi. Argentinci nosijo za vse reprezentance (po štirih moji in ene rezerve) vse stroške bivanja in potovanja, tudi po morju. Istotako ugodnosti imajo vse dame dr. prvakinja, ki se udeležijo turnirja za damsko svetovno prvenstvo v Buenos Aires. Z ozirom na to bo predvidoma še letos v Jugoslaviji izvedeno tekmovanje za damsko državno prvenstvo.

Match Keres-Stahlberg v Göteborgu je končal neodločeno, 4:4. V predzadnji partiji je Stahlberg izenačil, zadnjo pa kljub slabši poziciji remiziral. Za Stahlberga je neodločen izid z enim najboljših mladih vele mojstrov znaten uspeh.

Izšla je te dni 4. št. Šahovskega Glasnika. Posvečena je skoro izključno turnirju v Lodžu, s katerega prinaša 18 glasovnih partij. Okoli 1. junija bo izšla 5. št. lista, ki bo poročala izključno o ljubljanskem mednarodnem turnirju.

Damski gambit.

Beli: dr. Aljehin. Črni: B 6 6 k.
(Margate, 6. kolo, 26. aprila t. l.)
1. d2-d4 d7-d5
2. c2-c4 d5:c4
3. Sg1-f3 Sg8-f6
4. e2-e3 e7-e6

Dve ženski

Sveži vonj z vrta je po dežju strujal skozi okna malega salona. Gabrijela je odložila knjigo, ki jo je čitala ter se z vidnim zadovoljstvom nadihalala svežega zraka. Vsa njena zadovoljstva so bila tako mirna in srečna...

Sest let, odkar je obdovela, je stalno živela v svoji mali vili v pariski okolici. Stari domači zdravnik ji je dejal, da je ta kraj najpripravnejši zanjo že zaradi malih hčerki in Gabrijela ni niti trenutke oklevala. Poslušala in izpolnila je njegov nasvet.

Ljudi je bolj mrzila nego upoštevala. Ljubezen pa ni v njenem življenju nikoli igrala velike vloge. Njen mož je bil z njo tako nežen, da si ni mogla misliti nadomestila zanj. Po njegovi smrti je dolgo plakala in tugovala. Ostala mu je tudi zvesta v objubi, da se ljubezen izpripa v materinskem poklicu.

Zdaj je bilo Gabrijeli tri in trideset let. Imela je črne lase in fine poteze, v lica je bila nekoliko bleda. Sijaj njenih črnih oči je motil nekoliko samo njen resen, a blag pogled.

Pod nadzorstvom guvernante sta prišli desetletna Lucija in osemletna Sarlota k nji, da jo poljubita pred odhodom na sprehod. Gabrijela je ponovno segla po knjigi, ko se je čez nekaj časa oglašil zvonec pri vratih.

»Gospod Marange želi govoriti z milostivostjo« je javila sobarica.

Gabrijela je bila iznenadena. Paul Marange je že pred tremi leti vzel v najem vilo, ki je stala tik njene. Bival pa je v nji samo po dva meseca v letu.

Navzlic kratkemu času, ko je Marange živel v bližini Gabrijeline vile, se je razvil med mlado vdovo in zakoncem iskreno prijateljstvo. Gospa Marangejeva je bila mlada, vesela in živahna ženska, ki je kmalu potisnila rezerviranost vdove ob stran. »Prosíte gospoda, naj vstopi!« je velela Gabrijela sobarici.

Marange je vstopil in Gabrijela je takoj opazila, da je možki vznemirjen. Vprašal je brez nadaljnega:

»Ali ste kaj videli mojo ženo?«

Njegov glas je bil tako temen, da je Gabrijela takoj odvrnila:

»Nisem je videla, zares ne. Zakaj tako sprašujete po nji?«

»Zato, ker je odšla...« je dahnul Marange in se spustil v naslanjač. »Nadejal sem se, da jo najdem tukaj!«

»Kako odšla?« je vprašala Gabrijela. »Kako je mogla oditi. In kam?«

»Kako?« je ponovil Marange in glas mu je zvenel bridko ubito. »Odšla je z nekim drugim... S svojim ljubčkom seveda! V pisarno mi je telefonirala, da me zapušča, ker ljubi drugega in ne more več živeti z

menoj pod isto streho... Recite, kaj ni to blazno? Zdrjral sem domov kakor iz uma in sem našel prazno stanovanje... Veste, v možgane mi je šinilo, da se je znabit zatekla k vam. Kadir je človek obupan, poskusil vse, in tako je bilo z menoj. Toda zdaj vidim, da sem nespametno ravnal, kajti če me je zapustila, kaj bi iskala tukaj pri vas?«

»Hm, nezasišana stvar!« je dejala Gabrijela, ki jo je zakonska drama nonadoma zaintrigirala.

»Oprostite, če vam recem, da ni to nič nezasišanega! Jaz sem namreč kriv, da se je to zgodilo. Preveč sem jo ljubil, preveč sem ji kazal svojo ljubezen. Ona pa je ostala takšna, kakor je bila pred poroko. Pameti ni imela prej in je tudi ni primozila, ko je dobila mene. Tepec! Vedel sem, da je koketna, da rada flirta, kljub temu pa sem se zvezel z njo. Videla se mi je tako ljubka, zanosna, kadar je bila na volji. In kako sem jo imel na! Do ljubeznosti sem jo ljubil! Čeprav ji nisem tega nikdar pokazal, sva doživljala strašne prizore in svaje. Oh, ženska, ženska!... Ko sem jo gledal, kako pleše, samo s tenčico ogrnjena, kako drhti v rokah moških znancev, nisem videl, kaj leži na dnu njene duše. Tepec! En sam poljub je zadostoval, da me je zopet premamila. Zdaj sem doživel sad njene ljubezni: ostavila me je in je zbežala z drugim!«

Gabrijela je poslušala. Bila je iznenadena,

Ljubezen... Nezvestoba... Sirovosti... Krivice ljubezni — vse to je poznala samo iz romanov, zdaj pa je stal pred njo živ in resničen človek...

Paul Marange se je naposled pomiril. Vstal je in rekel:

»Oprostite, da sem se zatekel k vam... Mogoče sem vas vznemiril s svojo izpovedjo. A kaj sem mogel storiti drugače? Če bi jo kje zasledil, sam ne vem, kaj bi storil z njo v prvem trenutku...«

Odšel je in se naslednji dan zopet vrnil. Gabrijeli se je zdel tako pošten, da je resnično sočustvovala z njim. Zaupal ji je, da bo posmahal ostal tujak, v njenem sočeststvu.

Gabrijela ga je odtekle čisto videvala. Obiskoval jo je pogosto in ona ga ni mogla odbiti, ker se ji je videl tako nesrečen. Govoril ji je o ženi in nezvestobi, zdaj je zno, zdaj zopet obupan. Zbujal je v Gabrijeli vedno večji občutek usmiljenja in vdova ga je tešila z besedami.

Pomalemu je dosegla uspeh... Marange se je navidez pomiril z usodo. Nazadnje se je zdelo, da je sploh pozabil na pobeglo ženo. Svojo uteho je našel v mladi vdovi, ki je tudi sama zapadla nekakšni simpatiji do Marangeja, čeprav si ni tega niti sama zavedala. Ostavljeni mož je prihajal vsak dan v njeno vilo. Govorila sta o tisoč stvareh in naposled je prišla na jezik tudi beseda o ljubezni. Z nemalim strahom je Gabrijela spoznala, da ljubi svojega sosedo...

Marange je popolnoma pozabil na njo, ki ga je zapustila. Zdelo se je naravnost, da ne misli nikdar več na svoj zakon, posebno ne, odkar je našel nadomestilo v Gabrijeli.

Nekega večera, ko se je vrnil iz Pariza, mu je dejala Gabrijela:

»Danes sem pa imela obisk...«

»Obisk?« se je začudil. »Kdo je bil tukaj?«

»Nu, kaj misliš, kdo je bil?« je dejala Gabrijela in pogledala kvišku. »Veš kdo? Tvoja prejšnja žena...«

Prebledel je in zadržel ro vsem životu.

»Ona je bila tu? Kam pa je šla? Ali je še kje blizu?«

Govoril je tako hitro in zanosno, da ga je Gabrijela sunila malc v stran.

»Vidim, prijatelj, da jo še ljubiš!« je dejala čez nekaj časa. »Pripravi se celo, vrni se k nji, siromak! Torej jaz nisem za nobeno tvojo rabo? Bila sem ti pač dobra za uteho, ko si doživel svoj strašni poraz v zakonu, zdaj pa pomeim zate toliko, kolikor vsaka druga. In biva sem še tako nespametna, da sem hotela postati tvoja. Vem! Za vedno izpred mojih oči!«

Marange je bil ves porazen.

»Grem,« je izdaval, »ampak povej mi, zakaj si mi morala odkriti, da je bila tukaj? Bil sem prepričan, da je ne ljubim več, zdaj pa vidim, da je nasprotno... Ona se ne bo nikdar več vrnila k meni... In misla bi lahko sočino črna skupaj...«

Cesar Mehike - Napoleonov sin...

Ne brat cesarja Franca Jožefa, temveč sin Reichstadtskega vojvode
Skrivnostna afera s skrinjico, ki je najprej izginila, potem pa zopet
prišla na dan

Nesrečni mehiški cesar Maksimilijan

Do danes smo mislili, da je bil v Mehiki tako tragično preminuli habsburški nadvojvoda in cesar Maksimilijan sin avstrijskega nadvojvode Franca Karla in brat cesarja Franca Jožefa. To prepričanje utegne omajati

senzacionalno pismo, iz katerega izhaja, da je bil nesrečni mehiški cesar v resnici sin vojvode Reichstadtskega in s tem Napoleonov vnuk. Odkritje tega pisma je sporočil javnosti znani bruseljski umetnostni strokovnjak Henry Duveen. Njegova rodbina je imela

z jaspisom okrašenno skrinjico za pisma, ki je bila nekoč last Napoleona II. znanega bolj pod imenom Reichstadtskega vojvode, ki je bil sin Napoleona I. Ta skrinjica se je po nesreči razbila in pri tej priložnosti je Duveen odkril pismo na blede zelenem papirju.

Vsebina tega pisma je bila kaj nepričakovana. Začelo se je z

»Moj ljubljeni sine in se je končalo s podpisom »Napoleon II.«

»Jaz, Tvoj umirajoči oče, zapuščam ta svet, medtem ko si Ti komaj stopil nanj.«

velji prvi stavek. Vojvoda Reichstadtski pravi nato da je Metternich stremel za tem, da bi ga ne pustil predolgo živeti. »Bojim se, da ve za

skrivnost Tvojega rojstva. kajti on vé vse. Da bi Te posvaril pred njim. Ti pišem to pismo in upam, da Te bo doseglo ko se naučiš samostojno misliti in delovati. Tvoja mati Ti ne bo ničesar povedala: misli, da je sramota, če je spravila na svet otroka, ki je vnuk in dedič velikega Napoleona.«

Napoleon II. pravi nato svojemu sinu, naj se nekega dne spomni svojega

cesarskega rodu.

če ga bo Francija potrebovala. V naslednjem odstavku pojasnjuje vojvoda nato, kako bo prišlo do tega, da bo njegov sin, ko mu bo 20 let, dobil to pismo v svoje roke. Vojvoda bo poslal materi skrinjico s prošnjo, naj jo shrani za svojega sina in mu jo izroči v njegovem 20. letu. Boji se pa,

da ne bo povedala,

da gre za dar Napoleona II. Zato je dva svoja najboljša prijatelja pooblašil, da ji ta skrinjica njegova in da more Maksimilijanu pripomoči do velike moči. Več ni imel poguma povedati svojima prijateljema, in samo upa, da bo Maksimilijan že po tem njunem sporočilu postal radoveden in si skrinjico natančneje ogledal. Duveen je svoje

odkritje najprej hranil zase, ker je hotel ugotoviti, na koga je bilo pismo naslovljeno. Končno je našel da more biti naslovljenec le Maksimilijan, poznejši mehiški cesar Maksimilijan se je rodil 6. julija 1832. To bi se skladalo s podpisom »Tvoj

umirajoči oče Napoleon II.«, ki je umrl šestnajst dni po tem 6. juliju.

Sofija, Maksimilijanova mati, je bila žena nadvojvode Franca Karla in ni izključeno, da je med njo ter vojvodo Reichstadtskim bilo kakšno skrivno ljubezensko razmerje. Medtem ko je Duveen raziskoval te stvari, so razbito in spet popravljeno skrinjico, katere skrivnost ni nikomur izdal, brez njegove vednosti

prodali belgijskemu trgovcu z umetninami Josephu Volantu. Ta je dejal, da jo je kupil po naročilu neke važne

osebnosti, ki so jo poslali k njemu iz avstrijskega poslanstva v Bruslju. Na žalost je bil Duveen zeleno pismo vtaknil spet v skrinjico, tako da je izginilo z njo.

To je bilo pred leti. Leta pozneje jo je Duveen po naključju odkril v prodajalni nekega drugega bruseljskega trgovca z umetninami. Kupil jo je

za visoko vsoto,

ko pa jo je preiskal, je moral ugotoviti, da je bilo tisto pismo izginilo iz nje. Samo na nekem mestu je bilo videti še sled papirja, ki je bil tam prilepljen. Duveen je prepričan, da je tisti neznanec iz avstrijskega poslanstva vedel za

skrivnost skrinjice in pisma.

Odtlej je minilo deset let in ker ni imel Duveen nobenih dokazov za svoje odkritje razen prepisa, je čakal do danes, ko je to stvar objavil v knjigi svojih spominov »Skrivnosti trgovca z umetninami.« Zgodovinarji imajo sedaj priložnost, da se razgovorijo o stvari.

Reichstadtski vojvoda

SLOVENKE PEREJO

svoje perilo z domačim milom. — To je

Hubertus

milo, ki lepše opere in dalj traja!

»Odkod pa prihajaš, za božjo voljo?«
»Od nogometne tekme.«
»Seveda si igral zraven?«
»Nisem. Bil sem samo za sodnika...«
(s. Travasoc)

Pogojna kazen za petelina

Nenavadna sodna razprava na Angleškem

Nenavadno sodno razpravo so imeli pred kratkim v angleškem mestu Brightonu. Zavoljo neprestanega kaljenja miru se je moral »zagovarjati« Napoleon, krasen petelin, lastovodnik cestne železnice Chica. Sosedje g. Chica so prišli k razpravi v velikem številu in so zahtevali, naj se petelin takoj usmrti, češ da kikirika na vso moč že pred 7. zjutraj in zbujati ljudi. Chick je svojega ljubljence branil z besedami, ki so segale do srca in tako je so-

Ga. Chamberlainova se boji groma

Kakšne trajne vtise zapuščajo dogodki v mladosti, nam kaže primer žene angleškega ministrskega predsednika Chamberlaina.

Ga. Chamberlainova priznava prostodušno, da se nevihte boji. Ko ji je bilo mesec dni, je dobila škotsko strežnico, ki se je imenovala Scottova in ki je trdila, da izvira od slavnega romanopisca Walterja Scotta. Ta strežnica je bila zelo praznoverna. Kadar se je bliskalo in grmel, je zavijala svoja negovančka, sedanjega go. Chamberlainovo in njenega malega bratca, v oče in ju je postavila v omaro, kjer sta ostajala dokler ni bila nevihta mimo. Odtlej se žena ministrskega predsednika, kakor sama pripoveduje, ne more iznebiti strahu pred bliskom in gromom.

Smrtna nesreča „letečega patra“

Izven meja svoje ožje domovine v svetu znani pater John Fagan se je na nekem svojem poletu ponesrečil in treščil iz višine na zemljo, kjer je obležal mrtve pod razbitim letalom. Fagan je obiskoval svoje vernike z aeroplanom in si je pridobil s tem v Ameriki veliko popularnost.

dišče prvič v zgodovini angleške justice petelinu prisodilo samo pogojno kazen. Če bo Napoleon tudi v naslednjih štirih tednih zapel pred 7. zjutraj, bo to pomenilo njegovo smrt. Sprevidnik je obljubil, da bo dal petelina v poseben, temen zaboj, iz katerega ga bo spuščal šele ob tej jutranji uri. Petelin po izjavi izvedencev namreč ne bo pel, dokler mu ne bo mogoče iztegniti vratu.

Praznoverje uničuje nosorože

Uličevanje redke živali v zaščitenem ozemlju

Zaščitno ozemlje Oedjoeng Koelon ob zapadni obali Jave je znano po svojem živalskem bogastvu. Tu dobijo še kakšnih 25 javanskih nosorogov, ki spadajo med zadnje svoje vrste na svetu. V nezaščitenih ozemljih so takšni nosorogi predani najhujšemu zasledovanju, in sicer zavoljo svojih rogov.

Bogati Kitajci plačujejo te rogeve namreč dobesečno z zlatom, ker pripisujejo stara kitajska prazna vera zdravilu iz njih čudovite pomlajevalne sposobnosti. Pred kratkim so holandske kolonialne oblasti ugotovile, da je neki okrajni glavar domačin svoj čin zlorabljal za to, da je na čelu tolpe domačin divjih lovcev po vseh pravih organiziral lov na nosorože v zaščitenem

ozemlju. Sedaj se širijo spet govorice, da je nadaljnjih deset nosorogov postalo žrtev tega nezakonitega lova.

Uradni krogi te govorice sicer zavračajo, vendar pa so poostrišli nadzorstvo v tem ozemlju in pomnožili število čuvajev. Ti dobe na razpolago tudi deset motornih čolnov, da bodo mogli divje lovce zasledovati tudi na morju. Oblasti mislijo nadalje kitajskim lekarnam v svojem področju prepovedati prodajo zdrvil iz nosorogovih rogov.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Potovanje italijanskega kralja v Libijo

Po pohuradnih vestih bo italijanski kralj potoval v kratkem času v Libijo. Kralj ni bil že pet let v tej koloniji.

Pet bratov nori za eno žensko

Ljubka igralka iz majhnega gledališča v Filadelfiji — Bratje se obmetavajo s stoli — Vsakemu posebej je obljubila zakon, na koncu je vsem skupaj pobegnila...

Skoraj vedno se slabo konča, če sta dva moška zaljubljena v isto žensko. Bratje Radnerji iz Buenos Airesa pa so v področju ljubezenskih konfliktov po vsej pri- liki prekosili

vse dosedanje rekorde.

Ob koncu lanskega poletja se je vrnil William Radner, najmlajši izmed bratov, z nekega poslovnega potovanja po Zedinjenih državah. S seboj je razen velikih naročil za ugodno izvozno trdiko Radnerjev privedel tudi

majhno, ljubko igralko, ki je nastopala prej v nekem gledališču v Filadelfiji in ki je bila hči bogatih star. šev.

Ostali bratje, spretni trgovci in vsi samci, spocetka niso bili navdušeni, ko jim je William sporočil, da se hoče osamosvojiti in poročiti z Mary Angutovo, kakor se je imenovala mlada umetnica. Ko so pa v naslednjih tednih pobliže spoznali zaročenko svojega brata, so se njih naziranja spremenila. Pričeli so

medseboj naravnost tekrovati kdo bo modrookli lepotici izkazal več uslug in to se je godilo v obliki, da je začel William postrani gledati. Nekaj časa je trpel, potem je nekega lepega dne na javni cesti tako oklofotal svojega starejšega brata, da so ga morali z realnim avtom

prepeljati v bolnico.

Policija je vzela stvar na protokol in jo izročila sodišču.

Nekoliko tednov je zadeva neštete prijatelje, znance in konkurente Radnerjevih v Buenos Airesu zabavala, do sodne razprave pa ni prišlo, ker je lepa Mary zagrozila, da se vrne v Filadelfijo, če nje ni častilic ne postanejo pametni. Sledila je torej pomiritev, pri kateri so natančno določili, kako se bodo štirje starejši bratje vedli odsej napram igralki in njenemu zaročencu.

Ta mirovna pogodba pa

pa se ni obnesla.

Kdo je bil kriv, lepa igralka, ali William,

ali njegovi štirje bratje, tega javnost ni zvedela, vsekako se je zgodilo, da je imel William kmalu razloge, da je nastopil dejansko proti svojim bratom. Ob začetku tega leta se je v posvetovalnici Radnerjevih odigral prizor, ki je spominjal

na kakšno revolucijo.

Bratje so se obmetavali s stoli, in so pri tem ranili tudi tri nameštence, šele polica, ki si je s težavo utrla pot skozi velkanske množice zabavajočega občinstva je napravila red.

Listi so sedaj malo obširneje razpravljali o groteskni ljubezenski vojni petih trgovcev in objavljali njihove karikature. Bratje — in v tem so si bili spet edini — pa tega zanimanja javnosti za svoje zadeve niso sprejeli milostno in so

vložili več tožb.

Tako se je stvar nadaljevala brez prave odločitve, dokler si ni James Radner, najstarejši brat, po vsem videzu dokončno osvojil srca mlade igralkine in sklenil, da z njo pobegne v Zedinjene države in se tam poroči. Na postaji pa so ga pričakali William in ostali bratje,

prišlo je do prepira

in do nove tožbe, kakršne v zgodovini ljubezenskih sporov menda še ni bilo. Bratje so navajali vsak posebej, da jim je igralka obljubila zakon in obtoževali so Williama, »prvega« zaročenca, da izjava naravnost usoden in zločinski vpliv na ubogo žensko ter jo zavrača k laži.

Tudi bil pač ne bilo treba še posebej pripomniti, da se je izvozna trdika Radnerjev zavoljo teh stvari

približala polomu.

Bratje niso imeli za poslovne zadeve nobenega smisla več in razen tega so tudi tožbe požirale ogromne vsote. Ob koncu preteklega meseca je stalo vseh pet petelinov spet pred sodnikom. Ta jih je skušal pregovoriti k pameti. Ni pomagalo nič. Naslednji dan so stali spet pred sodnikom, a tokrat zavoljo kaznivih krivd. Manjkala je samo glavna priča: lepa Mary. Na skrivaj je bila odpotovala in ostavila sa-

Poskusni zakon brez poljubov

Namesto ločitve zakona — sprava

Newyorški igralec Guy Standing se je pred časom poročil z igralko Glorio Havdokovo. Zakon je bil tako malo srečen, da bi moralo priti do ločitve. Gloria je v ta namen že obiskala svojega pravnega zastopnika in tu je bilo vse pripravljeno za vložitev ločitvene tožbe. Gloria bi morala samo še podpisati. V tem trenutku je prišel v sobo ne mož in jo prosil za nujen pogovor med štirimi očmi.

Liubezen je posebna stvar in marsikaj nam kaže, da se vendar nismo zmotili s poroko. Tako je bilo tudi v tem primeru. Pet minut pozneje je Gloria vsekakor vprašala svojega odvetnika koliko mu je dolžna za obisk, kajti za sedaj ga ne bo dalje nadlegovala. Z

možem sta se zmenila, da poskusi še za šest mesecev »zakon brez privilegijev«. Ko je odvetnik s smehom vprašal, kaj pomeni prav za prav »zakon brez privilegijev«, je lepa Gloria zardela in odgovorila: Nu, lahko bi se imenoval zakon brez poljubov.

Ker se v Ameriki zakonska zadeva med igralci po vsej priliki ne more izvršiti brez reporterjev, so se bili možje časnikov zbrali tudi v tem primeru v sprednji sobi, da bi novo vest potrdili s fotografskimi posnetki. Svoje naloge pa niso opravili tako, kakor so si bili mislili, kajti pred njihovimi očmi sta si dala za poskušajo poročena zakonca vendarle poljub, čeprav sta dejala, da je to le spreten odski poljub.

Pred 225 milijoni let

Neznane vrste plazilcev — Predhodnica dinozavra Mamut na Vranglovem otoku

Odprava, ki jo je opremilo Harwardovo vseučilišče, je na brazilski visoki planoti odkrila nahajališče ostanke predpotopnih živali. Nahajališče spada v triadno dobo in je po številu najdb najbogatejše, kar so jih doslej odkrili v Južni Ameriki.

Našli so pred vsem ostanke plazilcev, pri katerih so še doslej ugotovili 15 do danes neznanih vrst. Posebno pozornost je zbudila ogromna kuščarica z dolžino 2,50 metra, ki so ji učenjaki dali ime edafozaver. Ta žival je imela na hrbtni 60 cm visoko plavut in je morala živeti pred kakšnimi 225 milijoni leti. Bila je po vsej priliki predhodnica dinozavra.

Skoraj istočasno poročajo o novih najdbah ostanke mamuta na Vranglovem otoku. Tudi najnovejši mamut se je v tamkašnjem večnem ledu in mrazu izvrstno ohranil. Bojijo se pa, da ga bo doletela, preden ga spravijo na varno, ista usoda kakor mamuta, ki so ga našli isto tam nekaj prej. Zavoljo nezadostne pazljivosti so pesi, ki so vlekli sani, ponotni vdrli do živali, ki so jo bili z največjo težavo izkopal iz leda. Naslednje jutro so raziskovalci našli samo še okostje, ki pa ni imelo tolikšne vrednosti kakor celotno ohranjeno truplo, kajti mamutova okostja so v polarnih krajih zelo pogosta.

Jedilni list in narodnost

Američanke izbirajo in naročajo — Navade pomagajo spoznavati ljudi

Natakar nekega velikega pariškega restorana je pred kratkim nekemu časnika izjavil, da more že od daleč, po načinu, kako si dvojice naročajo obede, spoznati, katere narodnosti pripadajo.

Če ponudi gospod jedilni list dami in če naroči svoj obed šele potem, ko je ona že izbrala, če med obedom malo govori in se skraj niti ne pogledata, potem sta go. Sveda. Francoza sta če moški najprej sam prebere jedilnik, če predlaga svoji ženi, ali ona in če naroči tiho, pri čemer je obrnjen od svoje spremljevalke. Med obema se potem tiho razgovarjata.

Koral za prehitro vožnjo

V nekem romanu je neki ameriški pisatelj opisoval avto, na čigar pretikalni plošči je ob zmerni vožnji gorela zelena luč. Če je brzina preokročila 80 km na uro, se je zelena luč spremenila v rumeno, pri več nego 100 km je postala rdeča, a pri brzini 120 km se je oglašil koral.

To pisateljevo idejo so v Bostonu sedaj uresničili. Tam lahko občudujete avtomobile, ki kažejo različne brzinske stopnje isto tako z raznobarvnimi lučmi. Pri brzini 120 km pa se oglašijo koral, in sicer z besedilom: »Moj Bog, bližje k Tebi!«

Amerika: Ženska izbira, ženska narava — po navadi zelo mnogo — sama izbere in prepušča ostalo moškemu. Angličanke dvojice polagajo veliko važnost pred vsem na udoben prostor. Izbiro po jedilnem listu ima moški. Moški jedi tudi deli, oba bogato obedujeta in sta pri tem skoraj do sledno vitka.

Nemce spoznaš, če ženska izbira in naroča in tudi moški izbira in naroča. Italija: Moški naroči dva jedilnika, ne on ne ona ne izbirata dolgo, obedujeta hitro in polagata važnost na dobro črno kavo ter na izvrstno pijačo. Poljska: Moški naroči prvi jedilnik, izvrsten obed že v naprej in preseneti z njim žensko. Kar se pa tiče Rusov, se vede moški kakor otrok in prepušča izbero jedi »matuški ženi«.

Ali ste že mislili...

na pomladno obleko ali plašč?

Tvrda DRAGO SCHWAB,

LJUBLJANA

Vam je pripravila krasne pomladne vzorce. Radevolje Vam poslužimo samo z blagom, na željo pa izgotovimo oblačila po meri.

Precizna izdelava — moderen kroj!

A NEKDOTA

Slavni pianist in skladatelj Liszt je obiskal svojega prijatelja, dirigenta Bülowa v Meinengu. V sobo je stopil nad vse spretni koncertni agent Wolff. »Vidiš, je dejal Liszt Bülowu, »to je veliki lastnik menažerije, ki ima vas leve vse v svoji kletki.« — »Zelo pravilno,« je pritrdil Wolff, »samo z razliko, da morajo levi hraniti mene.«

VSAK DAN ENA

Filmška zvezdnika na razpotju — »Če ostanem demonična, obdržim svojo gažo. Če pa postanem naravna, se mi morda posreči uloviti moža...« (Wittig)

SPORT

XVII. in predzadnje kolo

Štiri odločilne ligaške bitke — Ljubljana igra v Zagrebu proti Gradjanskemu

Pogled na ligaško prvenstveno tablico nas pouči, da so se moštva porazdelila v tri skupine: v prvi se borijo za prvo in drugo mesto BSK, Hašk ter Gradjanski; v srednji vrsti tudi se niso vsa mesta dokončno oddana ne Hajduku niti Slaviji ali Jugoslaviji, kajti med njimi je samo po ena točka razlike; na koncu tablice pa so

tri zelene desetice,

ki jih loči samo količnik. Meja med temi tremi skupinami je točno začrtana, tako da nobeno moštvo ne more več iz svoje skupine niti navzgor niti navzdol. V samih skupinah pa so možne še vsakojake razvrstitve.

Vrh in konec tablice se borita skoro vseskozi samo še vzporedno. Samo še današnje srečanje med Jedinstvom in Concordijo nudi direktno borbo, sicer so vsi konkurenti medsebojne borbe že odpravili. Zvečine ima bsk srednja skupina, ona, ki se ji ne mudi več niti v vrh niti se ji ni bati dna, v preostalih dveh kolih še važno soodločujočo besedo v dokončnem oblikovanju najvažnejših delov tablice. Odtod bosta ti dve kolici še nadvse zanimivi v vseh svojih bitkah.

Pred štirinajstimi dnevi so igrali, začudo, vsi trije tekmeči za prva tri mesta na tujih igriščih. Vsi trije so bili poraženi, tako da je ostala distanca med njimi ohranjena. Danes igrajo vsi trije doma. Ali bodo danes vsi trije boljše sreče?

Gradjanski—Ljubljana

Belo-zeleni se odpravljajo na težavno pot. Nade na uspeh so jim znatno manjše od onih na neuspeh. Pa ne pozabimo, da je Gradjanski Ljubljani že odstopil sredi Zagreba eno točko. Takrat je bilo 0:0 in dolgo niso pozabili tiste partije. Med vsemi tremi aspiranti za prvo in drugo mesto bo imel Gradjanski najtrši posel, kajti boriti se mora z moštvi, ki mu gre za vse, dočim imata BSK i Hašk za nasprotnika dve moštvi iz sredine. »Purgerje« so res izraziti favoriti v tej borbi, toda belo-zeleni — pozor! Vaš uspeh bi nas prav tako presenetil kakor razveselil. Jesenskega rezultata še nismo pozabili: 1:0 za nas!

Hašk—Jugoslavija

Igrali bodo predtekmo h gornji tekmi. V beograjskem srečanju so Haškovi s temnim 1:0 odnesli obe točki. Po logiki na papirju bi jim sodili tudi današnji. Tem bolj, ker Jugoslavija enkrat zaigra, drugič ne: v Ljubljani je gladko pustila kožo, da je eno nedeljo pozneje v sijajnem stilu odpravila same »purgerje«. Hašku gre za udeležbo v srednjeevropskem »cupu«, Jugoslaviji za nič. Rekli bi, da bo Hašk zmagal tudi tokrat.

BSK—Slavija

Poleg Haška ima tudi BSK nasprotnika iz sredine tablice. BSK trenutno ni veliko moštvo, dočim je Slavija pravkar pokazala s 5:2 proti Jedinstvu (polčas je bil 2:0 za Jedinstvo), da se z njo ni šali. V Sarajevu je bilo neodločeno 4:4 Najbrže bodo klub vse zmagali beograjski »plavci«, toda prisegli na to ne bi!

Hajduk—Bask

Edino manj pomembno srečanje dneva. Med njima bo šlo za četrto in peto mesto. Trenutno je Hajduk za eno točko na boljšem pred svojim tekmečem. Na boljšem je tudi z domačim terenom. V Beogradu je bilo 3:3, tokrat bi utegnil Hajduk izbiti zase boljši rezultat.

Jedinstvo—Concordia

Tu bo šlo res za vse. Posledenec bo že nekako rešen, kajti v zmagovitem kolu igra Jedinstvo proti Hašku v Zagrebu,

Concordija pa proti Slaviji v Sarajevu; v tem kolu težko da bi se dalo kaj dobiti. S tem bi bila pa tudi Ljubljana še skoro na varnem, ker ima od vseh treh kandidatov za konec tablice najugodnejši količnik. Toda... če se v Beogradu izcim iz bitke fatalen remis? Potem bosta imela oba po eno piko več od naših. V takem izidu je največja nevarnost za belo-zeleni! Navijajmo torej za zmago katerikoli.

Če bo šlo vse po pričakovanju, t. j. če bodo vsepovsod zmagali favoriti, ne bo na tablici nobenih sprememb. Le konec bi se deloma spremenil, kolikor bi se beograjski zmagovalec plasiral pred Ljubljano; ali pa bi, če se v Beogradu naredi remis, padla Ljubljana na poslednje mesto. Potem bi ostalo prav v poslednjem kolu nekatere važnih odločitev. Lahko se pa primeri, da bo še noč prej dokončne jasnosti v vrhu in na dnu tablice.

Podsavetni I. razred

Prvomajsko kolo, od katerega se je igrala samo ena tretjina, kvari jasen razgled v situacijo podsavetnega prvega razreda. Tam je bilo na sporedu srečanje med Zeleničarjem in CSK, ki je kolikor toliko odločilno za prvo mesto. Seveda, sedaj ex post, ko je Maribor tako nepričakovano Čakovčane podrl na njihovem igrišču. Miti še nekoliko tudi neizbravnan račun med Mariborom in Zeleničarjem. Tako bomo morali v podsavetnem prvenstvu počakati na dokončno razbistritev prav do konca meseca, ko bo tudi tega tekmovalca konec.

Današnji spored obsega naslednja srečanja:

Kranj—Železničar

Danes se obeta zanimiva in ogorčena borba za točko.

V Kranj pridejo na revanš mariborski Železničarji, ki so nam že znani iz lanske prijateljske tekme. Takrat so bili Železničarji poleg Ljubljane, najmočnejši klub v banovini in so Kranj lepo odpravili s 4:2. Zdi se, da so letos v formi precej padli in so Kranj v Mariboru v prvi finalni tekmi jedva odpravili s 2:1. Sodeč po zadnjih rezultatih s Celjem in drugimi, so se Železničarji spet nekoliko opomogli. Toda tudi Kranj je, kakor smo videli v zadnji tekmi s Hermesom, slednjič vendarle uredil svoje vrste. Največja rak rana moštva, to je napad, se je zdaj le ustalil in je s pritegnitvijo Senice v centru in Unterterterja v desni zvezi ter Delića na levem krilu, zadobil končno formacijo. Moštvo bo zaigralo v enaki postavi, kakor v nedeljo proti Hermesu z edino izjemo desnega krila, katerega bo zamenjal Jakše. S te tekme hoče Kranj na vsak način izbiti obe točki, da uide tako Celjancem.

Tekma se bo pričela že ob pol 15. Maribor—Hermes. Mariborčanom, ki so tako nenadoma prišli v položaj, da reflektirajo na samo prvo mesto, sta potrebni obe točki. V Ljubljani so s 3:3 prepuščili one Hermesu in prav te jim sedaj tako zelo manjka. Verjetno je, da bodo doma odnesli obe točki.

Celje—CSK. Celjani se v zadnji bitki niso posebno proslavili. Zato je malo verjetno, da bi, čeprav doma, mogli zabrisati poraz 1:3 v Čakovcu. Seveda bodo hoteli gostje čisto zmago, da si ohranijo malo prednost, ki jo trenutno še imajo na prvem mestu. Morebiten, dasi malo verjeten njihov poraz, bi skoraj že odločil vprašanje prvega mesta.

Od drugorazrednih tekem sta na sporedu samo še srečanja Zalec—Jugoslavija in Laško—Hrastnik, pa še nekaj tekem mladine: Svoboda—Hermes jun., Reka—Korotan jun., in Maribor—Rapid jun.

Sabljaški turnir v Pragi

(Pismo za »Jutro« s tekmovalca za prvenstvo Male antante)

Praga, 11. maja.

Na sabljaškem turnirju Male antante, ki se je pričel danes ob 16. v floretu v Tyrševem domu, smo v državni reprezentanci tudi trije ljubljancani — Ilirijani. Razen dejstva, da bi bili zaradi gniljivega slovesa na kolodvoru in zadnjih navodil g. polkovnika Cvetka kmalu zamudili vlak, se nam med vožnjo ni pripetilo nič hudega in srečno smo prispeli v Prago. Pri deviznem pregledu na česko-nemški meji se je službojočemu organu zelo zelo čudno in skoraj neverjetno, da potujemo brez vsakega denarja. Malo je manjkalo, da nas niso pri pregledu popolnoma slekli, v strahu pač, da bi le kdo od nas ne odnesel iz rajuha 10 pfenigov. Kako pa naj bi vedeli, da Ilirijani zmerom potujejo po svetu brez prebite pare v žepu.

Na kolodvoru v Pragi so nas sprejeli delegati českega sabljaškega saveza in takoj odpeljali v »Stefanikov dom«, krasnega poslopja čeških aktivnih in rezervnih oficirjev. Raz strehe plapolajo zastave vseh treh držav Male antante. Zvečer smo gostovali v največjem in najlepšem sabljaškem klubu »Riegle«, ki ima tudi največ deleža pri organizaciji tega turnirja in tudi turnirja za svetovno prvenstvo v Pieštah. Včeraj so nas peljali na ogled mesta s posebnimi avtokarji. Mesta ne bom popisoval, ker so ga že pred menoj drugi opisali lepše in spretnje. Davi smo položili venec na grob Neznanege junaka, na kar nas je sprejelo v praški mestni hiši mestno načelstvo, ki je vsakemu udeležencu podarilo krasno knjigo o Pragi.

Popoldne smo torej pričeli v floretu. Častno mesto med gledalci so zavzeli odličniki, zastopniki vlade in delegacije. Jugoslovnsko poslanstvo je zastopal ataše g. dr. Frido Pogačnik, ki je Ljubljančan po rodu.

Kot prvi smo nastopili Jugoslavnici proti domačinom v postavi Tretnjak, Mažuranić, Pengov in Marion. Čehi pa v postavi: Fras, Kakos, Vochryzek in kap. Kirchman. Mi smo začeli z majhno nesigurnostjo in

tremu, kar se je poznalo tudi na rezultatu, kajti CSR je vodila že z 5:0. Pozneje smo nekoliko oživel, vendar je bil naskok Čehov prevelik, da bi mogli v preostalih 11 borbah dobiti še 8 ali celo 9 zmag. Izgubili smo deloma tudi po »zastulgi« pristranskosti čeških sodnikov, ki so bili ta dan očitno že precej pod vtisom neprijetnih dogodkov v Zagrebu. Dvoboj se je končal z rezultatom 10:6 za Čeha.

Drugi par moštvev sta postavili Rumuniji in CSR. Boj je bil zelo napet in težak; do konca se ni vedelo, kdo bo zmagovalec. Slednjič je bila le sreča na strani Rumunov, ki so zmagali nad Čehoslovaki z 9:7.

Proti Rumunom smo nato mi postavili v moštvo dve naši rezervi za Pengova in ing. Mariona, in sicer ing. Arntsteina ter Ferlana. Ta zamenja se ni obnesla, ker smo proti Rumunom izgubili z precej visokim rezultatom 13:3. Naš najmlajši reprezentant Ilirijan Ferlan je od teh treh zmag prinesel eno s krasnim rezultatom 5:1.

Rezultat tekmovalca je bil torej: I. Rumunija, 2. Čehoslovaka, 3. Jugoslavija.

Za predsednika žirije je bil pri dvoboju Jugoslavija in CSR Rumun Marinescu, pri Rumuniji in CSR ing. Marion, pri Rumuniji in Jugoslaviji Čeh dr. Fišer.

Iz Prage se bom oglašil še enkrat, potem pa tudi še s svetovnega prvenstva, čeprav ne toliko o naših.

Ing. M.

Motociklistom!

Pod pokroviteljstvom bana g. dr. M. Natičana priredi v nedeljo dne 22. t. m. motociklistična Hermesa motorno hitrostno krožno dirko za jugoslovnsko cestno prvenstvo na krožni progi Podutik. Proga bo za dirko v vsakem pogledu pripravljena. Razpis bomo objavili v teku prihodnjih dni. Zaradi sporeda naj se vozači prijavijo najkasneje do petka dne 20. t. m. dopoldne na naslov dr. Ljofe Campa, Ljubljana, Aleksandrova c. št. 4.

Motociklistom.

Spored na igrišču

... ob Tyrševi cesti

SK Ljubljana in ASE Primorje prireditelja danes ob 15. nogometno tekmo SK SLAVIJA—SK LJUBLJANA konča. V odmoru nogometne tekme bodo nastopili svetovni prvaki v težki atletiki Aleksandar Schuis, človek jeklenih rok, Teodor Beck, ki bo nastopil v borbi proti biku in Vitez Saša, kralj fakirjev. G. Vitez se bo dal živ zakaupati dva metra globoko kjer bo ostal pol ure.

Ves dobiček je namenjen fondu za uređitev spornih prostorov obeh klubov ob Tyrševi cesti. Sportniki obiščite to prireditel v čim večjem številu!

... ob Tržaški cesti

Na igrišču Reke ob Tržaški cesti bo ob pol 16. prijateljska tekma med enajsterico Reke in zagrebškim moštvom ZET-a. Ker sta obe moštvi v dobri formi, bo to srečanje gotovo prav zanimivo.

V predtekmi bodo igrali juniorji.

V nekaj vrstah

V petek so bile v Pragi zaključene sabljaške tekme za

prvenstvo Male antante

z nastopi v sabljah. V tej tretji disciplini je Rumunija porazila Jugoslavijo z 9:7. Jugoslovenom so zmage priborili Tretnjak 3, Radović in Marion pa po 2. Nato je Čehoslovaka zmagala nad Jugoslavijo z 12:4. Za Jugoslavijo so zmagali Marion dvakrat ter Tretnjak in Weiss po enkrat. Slednjič je še Čehoslovaka odpravila Rumunijo. Končni vrstni red tega tekmovalca je: Rumunija 5, Čehoslovaka 4, Jugoslavija brez točke. V prihodnjih dnevih bodo sabljači Male antante nastopili še na sabljaškem prvenstvu v Pieštah.

Naš reprezentativni nagometni

igralce Sipoš,

zaradi katerega je bilo zadnje dni toliko pisanja po listih, se je zdaj sam postavil na noge ter stavil svojemu klubu Gradjanskemu ultimatum. Rekel je, da zahteva v roku 10 dni ureditev svoje pozicije v Gradjanskem, sicer pa bo zapustil Zagreb in Jugoslavijo in spet odšel v tujino. Gradjanski bo zdaj poskusil vse, da prihvati Sipošu pri JNS čimprej dovoljenje za igranje v njegovih vrstah, zdi pa se, da bo imel pri tem baš zaradi kampanje, ki jo je v zvezi s Sipošem dvignil proti savezu, precej težko delo. Razen tega pa mora pred tem plačati francoskemu klubu Cettou, od katerega je Sipoša spravil v Zagreb, precej visoko odškodnino. Denar pa za take namene tudi v Zagrebu ne leži po tleh!

Razburjenje po prvem kolu tekem za Davisov pokal se polagoma polega in zdaj že vsi mirno razpravljajo o nasprotnikih v drugem kolu tega tekmovalca. Zdaj bodo

doje igrali v Berlinu Rumunija—Nemčija, v Monaku Monako—Francija, v Varšavi Poljska—Italija, v Stockholmu Švedska—Svica in v Zagrebu Jugoslavija—Anglija. Za tretje kolo se je že kvalificirala Madžarska (brez nastopa proti Norveški), Belgija z zmago nad Grčijo in Indija brez igre z Avstrijo, ki je po priključitvi k Nemčiji izstopila kot samostojna država iz tega tekmovalca.

Letošnji olimpijski dan

bo 19. junija

Za dne 19. junija je določen po vsej državi olimpijski dan, ki naj osredotoči propagando olimpijske ideje po časopisju in radiju, s pomočjo filma in predavanj, dalje sportne prireditve manifestacijskega značaja in sportne tekme v korist olimpijskemu fondu. Za olimpijski fond se bo biral olimpijski dinar in se bodo prodajale značke. Razen v Ljubljani bodo olimpijski dnevi tudi v podeželskih krajih, kjer delujejo sportni klubi, pred vsem na senicah, v Kranju, Trzinu, Kamniku, Trbovljah in Novem mestu. Spored olimpijskega dneva bomo objavili, čim bo dokončno sestavljen.

Dva plavalna tečaja

V ponedeljek 16. t. m. se bosta v plavalni šoli SK Ilirije pričela dva tečaja, namenjena prvi za učiteljske, drugi za učitelje in učence. Tečaja bosta ločena in imata namen, izvežbati udeležence za dobre plavalne učitelje, ki bodo mogli učiti plavanja mladino na svojih službenih mestih. Tečaja bosta trajala 10 dni ter je prijavljenih za tečaj učiteljskih 35 dijakov, za tečaj učiteljev 38 udeležencev. Vodja tečajev je g. Božo Kramaršič, nadzorstvo v dijaškem tečaju pa vodi prof. Zaletel. Oba tečaja sta v zimskem kopališču Ilirije.

Lahkotletski miting v Celju. Na Glaziji v Celju se bo pričel danes ob pol 9. lahkotletski miting SK Celja. Nastopili bodo tekmovalci vseh celjskih klubov in člani ljubljanskega Primorja.

SK Svoboda (Ljubljana). Danes obvezen članski sestanek ob 11 v Delavski zbornici. Udeležiti se ga morajo vsi, zaradi današnjega gostovanja. Oprema naj se dvigne med 10. in 11. v garderobi.

SK Ilirija, lahkotletska sekcija. V ponedeljek, dne 16. t. m. bo ob 18.30 v klubskih prostorih SK Ilirije nad kavarno Evropski članski sestanek. Udeležba je za vse obvezna.

DKSK »Edinstvo« obvešča člane (dirkači), da bo danes obvezen trening; zbirališče pri pivovarni Union. Odhod ob 13 uri.

Motoklub Ilirija. Redni letni občni zbor bo 31. maja t. l. ob 19.30 pri Slamiču. Dnevni red običajen. Članstvo se nujno poziva, da poravnava članarino ter dvigne klubske izkaznice v tajništvo.

Naši javnosti!

V naši narodni zgodovini je mnogo dogodkov, ki pričajo o stalnem stremljenju in nepremagljivi volji našega naroda, da stre okrove tujega gospostva in si ustvari lastno državo. Mučeništvo skozi dolge veke, težko trpljenje ter neštete zane in neznane žrtve so prinesle jugoslovnsko svobodo. Iz potokov krvi naših narodnih junakov in borcev, iz tega najdragocenejšega temelja je zrastle močno drevo, zrasla je naša Jugoslavija. Tisoči in tisoči so pretrpeli neizmerne muke, iz ljubezni do narodnega osvobodjenja in v odločnosti, da ga tudi izvojujejo, so šli do skrajnosti, ko so dajali svoja življenja za dobrobit naše današnje in bodoče generacije, ko so z lastnimi kostmi gradili stavbo Jugoslavije in s svojo krvjo pisali novo dobo v zgodovini našega naroda ter s svojo smrtjo ustvarjali njegovo svobodo. To nam dokazujejo slavne bitke na Cer planini in Rudniku, krvavi boji 1915. leta in albanska Golgota, junaška dejanja v Dobruđi, znamenite borbe na solunskem bojišču in junaško zavzetje Kajmakčalana, prehod čez Črno reko ter osvobodjenje Bitolja in končno s slavo ovcenani preboj solunske fronte, ki je na viden način manifestiral požrtvovanje srbske vojske in vojnih dobrovoljcev za idejo našega narodnega osvobodjenja ter predstavljal fronto naše nacionalne revolucije.

Stopili smo že v leto, ko se bliža dvajsetletnica obstoja naše Jugoslavije in preboja solunske fronte, ko je 15. septembra 1918. leta srbska vojska skupno z vojnimi dobrovoljci naskočila glavne postojanke in jih kljub silnemu odporu Nemcev in Bolgarov zavzela ter odprla pot v notranjost Balkanskega polotoka. Koburžanska Bolgarija je bila premagana, generalisim nemške vojske maršal Hindenburg je v posebni brzojavni predlagal nemškemu kancelarju premirje in sledila je kapitulacija Turčije. V štiridesetih dneh je naša vojska prodrla od Save in Donave, vkovala v Beograd in hitela naprej, da osvobodijo vse jugoslovnske pokrajine in jih združi v lastno državo.

Preboj solunske fronte ima za nastanek Jugoslavije odločilen pomen in predstavlja v vojaškem in političnem oziru izredno važno dejanje, pred katerim so zastrelni ne samo zavezniški, marveč tudi nasprotni vodilni vojaški krogi.

Zmaga na solunskem bojišču je vtisnila našemu celokupnemu narodu neizbrisni pečat samozavestnega, ponosnega in junaškega naroda, ki je pripravljen braniti svoje nacionalne vrednote s preziranjem trpljenja in smrti.

V spomin na solunski preboj in težke borbe, ki so bile s tem v zvezi, ter na vse one neizmerne žrtve, ki so jih doprinesli na oltar svobode naroda in države v vrstah srbske vojske in med vojnimi dobrovoljci bojujoči se heroji, bo pridelila sreska organizacija vojnih dobrovoljcev v Ljubljani kot uvod v jubilejne svečanosti dne 2. junija akademijo, na katero vabi še sedaj našo javnost, da pokaže vernost, zvestobo in hvalnost svojega srca do padlih junakov.

Program in čas akademije bo objavljen pravočasno v dnevnem časopisju. Sreska organizacija vojnih dobrovoljcev, Ljubljana.

Bratinov jubilejni večer v drami

Ljubljana, 14. maja.

Počastitev Vala Bratine v petek zvečer je bila brez dvoma ena najlepših, najbolj pristranskih manifestacij, kar jih je kdaj naša kulturna javnost pridelala slovenskemu igralcu za njegov jubilej. Čeprav je mnogo občinstva odvedel koncert pevskega zbora iz Plovidva v veliko filharmonično dvorano, so številni slavilnečevi spoštovatelji, prijatelji in znanci dobrega napolnili hišo, a še posebno toplem ton je dala večerjo častna udeležba njegovih ožjih rojakov, ki je izprizila, da predstavlja Idrija v našem življenju krepak, zavestno organiziran, uvaževanja vreden kolektiv: po vzgledu Idričjanov naj bi se ravnali Slovenci vseh drugih naših pokrajin in naselij, pa bi bil lahko rešen dober del našega nacionalnega vprašanja.

Ko se je dvignil zastor, je gledalce presenetil pristran prizor. Na odru je bila zbrana družina Narodnega gledališča z intendantom Otonom Zupančičem in direktorjem drame Pavlom Golio na čelu pa predstavniki Idričjanov. Na steni je visela velika oljnata podoba Bratinovega rojstnega doma s cerkvijo sv. Barbare v ozadju, a od stopra je visela še tradicionalna »šina«, davni simbol idrijskega rudarskega revirja. Prvi je slavljencu čestil intendant ter mu na koncu izročil visoko kraljevo odlikovanje, red Jugoslovnske krone V stopnje, nato predsednik Zdrženjca gledaliških igralcev Lujo Dreznovec. Malo je slovenskih igralcev, je rekel med drugim, ki imajo tako mnogo vrstno gledališko udeleževanje za sabo kakor Valo Bratina. Bil je igralec, režiser, vodja mladih idealnih diletantov, direktor. Več ko 30 let dela je pojav, ki že sam po sebi zasluži spoštovanje, a več ko tri desetletja živeti tuje življenje — in to je vsebina delovanja na odru — in s tako ljubeznijo, da fanatično vdanostjo gojiti slovenska dramska dela, kakor je storil to

Bratina kot direktor in vodja, to je vredno pač večjega, posebnega priznanja.

Tajnik združenja Jerman je predčital dolgo vrsto brzojavnih pozdravov od vseh strani, a ko se je iz improvizirane jame dvignil idrijski rudar v uniformi in udaril na »šino« in je zapel sv. Barbare zvon, je bančni uradnik Tone Kos v imenu rojakov poklonil slavljencu krasen venec domačega cvetja in dejal: Prvi Idričan si, ki je prehodil za Talijo dolgo pot 25 let in še čez, vselej njen zvesti in pošteni sluga v veselju in trpljenju. V Idriji zdaj ne rasejo orhideje in rože duhteče, pač pa raseja spomladni na Jeleniku petelinček in orlica, šmarica in lobodika v Strugu, mašnica in primula nad Divjim jezerom muškat, roženkavrt in rožmarin pa na oknu kamrice tihga idrijskega dekleta. Sprejmi v imenu vseh Idričjanov ta sopek pomladnega cvetja, nabranega v Idriji in po vrhovih okoli nje. Prav posebne pozdrave pa sprejmi od idrijskih trpinovrudarjev, ki te pozdravljajo iz globin svojih src in ti poklanjajo iz globine svojih rogov kos živostrebne in cinobrove rude, da boš bolj čutil diih njihovega pozdrava. Vsem se je slavljencu s preprosto, skromno besedo zahvalil za čestitke in poklone, a vso radost trenutka je poklonil slovenskemu gledališču z željo, da bi mogli slovenski igralci še kdaj prikazovati življenje na odru starinskega teatra v njegovem domačem mestu in povsod, kjer je slovenska beseda doma.

Občinstvo mu je priredilo viharne, dolgotrajne ovacije. Sledila je uprizoritev Snudolovih »Lopovščin«, treh skečev iz sodobnega življenja z epilogom, v insecnaciji jublanta, ki je tudi kreiral četvero vlog, in režiji Bratka Krefta. Delo je v celoti doseglo zelo lep uspeh. Avtor, ki je prisostvoval večeru, in Bratina sta bila ponovno deležna viharnega aplavza.

L. M.

Ljubljanski Zvon

na Vrhniki

Vrhnika, 14. maja.

Po gostovanju ljubljanske drame, ki je bilo res dogodek za nas Vrhnikane, se nam je to dni zopet mudil lep pevski večer, ki ga ne bomo zlepa pozabili.

Vodstvo pevskega zbora »Ljubljanski Zvon« se ni ustrašilo truda in stroškov — saj je nastopilo okoli 60 pevki in pevcev — in priredilo v torek 10. maja v sokoletski dvorani koncert slovenskih, hrvatskih, srbskih narodnih in umetnih pesmi.

Zanimanje za koncert je bilo veliko. Kljub neugodnemu vremenu se je zbralo v domu mnogo hvalačnega občinstva, ki je zboru in njega pevovodji po vsaki točki navdušeno aplavdiralo. Spored koncerta je bil pester in skrbno izbran — morda nekoliko pretežek za nas — toda izvajanje je bilo presenetljivo vzorno in vsake pesem res umetniška zasa. Zbor je lepo ubral in upet, vse glasovne skupine, soprani kot alti, ali tenorji in basi se spajajo druga z drugo.

Posavskemu zboru in njega simpatičnemu pevovodji, ki je gotovo ostavil mnogo truda za tako delo, pa želimo še mnogo takih uspehov.

Naše gledališče

DRAMA

Nedelja, 15.: Pokojnik. Izven. Znane osebe od 20 dni nazvali.

Ponedeljek, 16.: Zaprti.

Torek, 17.: Haremske skrivnosti. Gostovanje bolgarske operetnega Kooperativnega teatra. Izven.

Sreda, 18.: Aleksandra. Gostovanje bolgarske operetnega Kooperativnega teatra. Izven.

Premiera Gogoljeve »Ženitev«, ki jo je napisal pisatelj »Popolnoma neverjeten dogodek«, v dveh dejanjih, treh slikah, bo v petek za premierski abonma. Delo spada med najbolj znane odrske komade iz ruske literature ter razkriva vse vrline Gogoljevega hudomušnega duha, ki ustvarja umotvino na podlagi svojega poznavanja človeških slabosti in komičnih značajev. Glavno vlogo bo igral Daneš. Režija Ciril Detevea.

OPERA

Nedelja, 15.: Helteja. Izven. Globoko mišljenje cene od 24 dni nazvali.

Ponedeljek, 16.: Zaprti.

Torek, 17.: Manon. Leocant. Premiera. Premierski abonma.

Sreda, 18.: Lucia di Lammermoor. Red Sreda. Gostujeta gđ. Zupčičova in g. Gošić.

Izredno zanimivo gostovanje renomirane soljskega operetnega »Kooperativnega teatra« pod vodstvom Ivana Staneva, dirigenta Ilje Stojanova, s primadono Mimi Balkansko. Operetni ansambl šteje 56 oseb. V torek bodo uprizorili opereto Valentinova haremske skrivnosti, v sredo Mordot-Simajevovo opereto »Aleksandra«, v četrtek pa Kalmanovo opereto »Princesa Jurta«. Prodaja vstopnic je pri dnevi blagajni v operi. Helteja, opereta domačega avtorja in. Golovina in Leskovic. V glavnih partijah Nolljeva, Smerkolova in Japljeva ter Gorski, Janko, Peček, Zupan in Simončič. Dejanje se godi v Mehiki, ter vsebuje učinkovite plesne in pevске točke mehičanskega in kosaškega značaja.

Ga. Vidalijskega bo poln naslovno partijo v Pucoljevski muzikalno slika prikupni in učinkoviti operi »Manon Leocant«. Des Griexa bo pel Franci, Leocant Janko, Geronta Zupan, Edmonda Gostiša. Čustvene arije, ki jih vsebuje vso Pucoljevsko delo, so v tej operi posebno lepe in pevne, zbori zelo učinkoviti. Nov prevod je oskrbel dirigent Niko Stričič, ki bo opero dirigiral. Režijo ima prof. Šest.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 15. ob 15.: Čigav je grunt. Gostovanje Cirikovčanov. Izven. Ob 20. Igračar. Gostovanje Mariona Vlahoviča. Red B. Zadnjič.

Iz Julijske krajine

FORD KARAVANA

BO V LJUBLJANI

V SREDO 18. MAJA, ČETRTEK 19. MAJA IN PETEK 20. MAJA NA KONGRESNEM TRGU

NAPOLEONOVA TAJNA LJUBEZEN

Zgodovinski roman

Tako sta minila april in maj. Cesar je bil samo nekajkrat odsoten, kadar je moral k prednjim stražam. Več srečnih bojev mu je bilo vrnilo zupanje. Gdansk se je bil vdal Lefebvru. Novi pričetek vojevanja je bil pred durmi.

Dne 6. junija se je Napoleon pridružil armadi. In spet je udaril po bliskovo. Dne 14., na obletnico bitke pri Marengu, je uničil Ruse pri Friedlandu. Car Aleksander je s svojo razbito gardo brez topništva in brez zastav pobegnil čez Njemen.

Zvečer po bitki je Napoleon pisal Mariji Walewskiej kratko pismo:

»Potokli smo sovražnika. Mir se kaže na obzorju. Mislim nate. Ljubim te.

Mir je bil v resnici neogiben. Aleksander je bil od Napoleonovega veleumja kakor oslepljen in ga je prosil za snidenje... Tilža... V nekaj dneh sta zgradila pogodbo in razdelila Evropo. Aleksander naj bi vladal od Vzhodnega morja do grškega otočja, Napoleon pa gospodoval zahodu. Saški kralj je postal veliki vojvoda varšavski. Poljsko so iz ozira na Rusijo le deloma obnovili. Polovica njenih nekdanjih pokrajin je ostala avstrijska ali ruska.

Ta novica je Marijo Walewską silno potrla. Zmaga pri Friedlandu jo je bila navdala z nezmerimi upi. V duhu se je že videla pred popolnim uresni-

čenjem svojih sanj. Tilža jo je okrutno zdramila v resničnost. Njen strastni slovanski značaj je vzplamenel. Preklinjala je Napoleona, ki jo je bil prevaril, in samo da bi mu zabrusila ta očitek v obraz in za zmerom končala z njim, je odpotovala za njim v Kraljevec.

V treh dneh, ki sta jih tam prebila drug z drugim, je Napoleon podvojil svojo nežnost in vnušo. Stori se celó, česar ni bil še nikoli storil ženski na ljubo: dajal ji je pojasnila, ji razlagal svoje politične razloge, ji razvijal svoje načrte. Da bi jo ohranil in prepričal, ji je odkrival tajne nagibe svoje dozdevne zmernosti.

Zmagovalec je sicer bil, a Rusija je bila prej ko slej nevarna, in Napoleon je potreboval miru. Potreboval ga je, da stare angleški odpor. Aleksander ne bi bil nikoli privolil v obnovo Poljske pod njenim starim imenom in v njenih starih mešah.

Velika vojvodina varšavska je bila jedro, okrog katerega naj bi se v bodoče zbirale pokrajine, ki zdaj niso bile dosegle svobode. To obnovo se je moralo vršiti korakoma, da bi bilo trajno. In vobče! Mar ni imel še dovolj časa pred seboj? Najprej je bilo treba sprijazniti Evropo s tem, da stopa Poljska spet v družbo narodov. Ščasoma bo že dobila svoje mesto in svoj pravi obraz. V tem oziru naj se Marija Walewská zanesa nanj. Tako varnost cesarstva, kakor želja, ustreči Mariji, mu neogibno narekuje, da ji prej ali slej podari domovino v njeni stari podobi.

S temi zatrdili in obljubami je potolažil razočaranje Marije Walewskiej. Spet je jela verovati in upati. Treba je bilo potrpeti; torej bo potrpela.

Treba je bilo čakati; torej bo čakala.

Kje? Na Poljskem, med tem ko se bo Napoleon skozi Nemčijo vračal v Francijo? V to ni privolil. Hotel je, naj gre z njim ali vsaj prej ko mogoče pride za njim. Uprla se je ter izjavila, da pojde v Walewice in bo tam živela sama zase. Tedaj se je Napoleon vdal napadu svoje ihtljive, divje jeze. Zgrabil jo je za roke in surovo kričnil nanjo:

»Prideš. Moraš priti. Jaz tako hočem!»

Nato je s solzami v očeh dodal:

»Kaj ne veš, da ne morem več živeti brez tebe?»

In spet je odnehal. Hotela je ostati nekaj tednov pri materi, med tem ko bi cesar obiskal gornjo Italijo, kjer so ga pričakovali, nato pa priti na Francosko.

Priseci mu je morala, da izpolni to obljubo.

Sicer pa ne bi bilo treba prisega... Prišla bo, kajti zdaj ga ljubi. Ona, ki se ga je izprva tolikanj bala in se mu nato podvrgla samo iz upanja, da bo s svojim obsodbe vrednim padcem junaško kupila domovini odrešenje. Se zdaj ne obotavlja več, niti več ne obžaluje. Ob ognju cesarjevih besed in njegovih trpkih milovanj se je vnela kri te hčere severa, ki ji je bila ljubezen še nova. Zdaj ljubi Napoleona; ljubi ga strastno, sama od sebe, za zmerom.

In njemu je v najlepše zmagoslavje zavest, da je ta mlada, nežna, ponosna in zvesta žena, ki se njene roke toli mlo ovijajo njegovega vratu, v bodoče njegova, iz svoje volje, brez računanja, brez častihlepija; da ga hoče samo gledati in biti odvisna od njegovih želj.

Kolikanj jo ljubi zaradi tega tudi on! Kolikanj jo bo zmerom ljubil! On, ki je vse imel, samo tega

še ne, in ki je morda že obupoval, da bi to kdaj dosegel — on čuti pijanost, ki mu stopa v trezno, močno glavo, kadar koli pogleda Marijo.

FOUCHÉ

Bilo je nekaj dni po sprejemu Marije Walewskiej pri cesarici v Tuilerijah. Čeprav je bila ura šele enajst, je bila grofica že povsem oblečena. Pravkar je bila napisala pismo cesarju, ki ji je bil sporočil, da ne utegne priti prej kakor jutri.

Nedaleč od nje je ležala v polkrožnem oknjaku na zofi, pogrnjeni s krasnimi kožami belih medvedov, knežinja Pavlina, njena gostiteljica in prijateljica. Bila je oblečena v pisano tenčico in je imela še čipkasti nočni čepec na glavi.

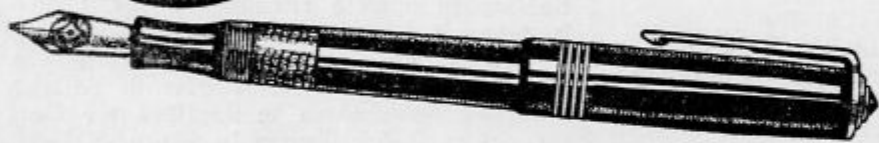
Danes je bil spet eden njenih muhastih dni. Zatrjevala je, da ne zmore niti koraka, a vendar je hotela imeti ljudi okrog sebe. Zato se je bila dala v naslanjaču zanesti k Mariji Walewskiej. Ze celo uro je zdaj veselo kramljala ter pripovedovala grofici Walewskiej, ki jo je raztreseno poslušala, sto in sto zabavnih zgodbic z dvora in iz pariške škandalne kronike.

Pavlina je bila v svoji obleki in svojih muhah izbirčnejša od princeze starega rodu in zanikanjša od kreolke. Tako se je čudno razlikovala od Marije Walewskiej, ki je bila — po Napoleonovih besedah — preprosta in vrla kakor kateri koli njegovih grenadirjev. A dobri tovarišici sta bili vendarle enake: visokost je znala ne glede na svoje nore nagode čislati resnična čuvstva, in Marija Walewská je čutila, da ume biti Bonapartova razvajenka tudi plemenita in pogumna.

Primerno in trajno
darilo za birmo je
„OSMIA“
polnilno pero

- Iridij konica
- Velik rezervoar
- Črnilo je vidno
- Elegantna oblika
- Večletna garancija

M. TIČAR, d. z. o. z., Ljubljana, SELENBURGOVA UL. 1. SV. PETRA CESTA št. 26.

LEPE
GRUDI...

so želja vsake
žene!

JOLIFEMME — ZA NERAZVITE
GRUDI!

Naraven, zunanji in popolnoma uspešen postopek za doseg normalne velikosti in polnosti prsi pri nerazvitih prsni ali kadar prsi oplahnejo zaradi boleznih ali otroške postelje. Pri tem pa se ne ojačajo telo in boki. — Garnitura din 160.—
JUNO — MLAHAVE IN MEHKE
GRUDI!

vrača grudim elastičnost in čvrstost.
Garnitura din 70.—

Nega lepote...? Da!

... toda samo z znamenitimi in naravnimi preparati biološke kulture lepote Schröder-Schenke.

PASTA REGIS — specijalna krema za prehrano kože in proti gubam. Dovršeno negovane dame jo dobro poznajo, no mi izdamo tudi Vam to njihovo »tajnost lepote«. Din 18.—, 36.—, 40.— in 60.—
ASIAMI mandeljovo mleko zoper razširjenje por, zoper ogrce in kožno maščobnost. Din 50.— in 30.—
VODA IZ KUMARIC za suh obraz. Poživlja kožo, pomlaja črte obraza. Odlično odpravi šminko. Din 30.— in 50.—
GUBE IZPOD OČI (VREČICE) izginejo z uporabo dragocenega olja »Muskolöl«, najmoderneje in najuspešnejše. Din 45.—
Razpošiljamo proti plačilu poštne po pošti.

ZAHTEVAJTE
BREZPLAČNO NAVODILA IN NASE
VELIKE ILLUSTRIRANE KATALOGE.

Parf. in kozmetika »OMNIA«, odd. J/3, Zagreb — Gundulićeva ulica 8, visoko pritličje.

TELEFON 97-67.

TELEFON 97-67.

Dobrota Klefiševih salam je priznana. Vsaka Klefiševa salama je opremljena z zgornjo etiketo. Salama, ki te etikete nima, ni Klefiševa salama. Izredno dobre kakovosti je tudi Klefiševa praška šunka kakor tudi vsi drugi mesni izdelki.

INSERIRAJTE
V „JUTRU“:

Parne
stroje,

kotle, turbine, vodne
curbine, pogonske mo-
torje, montira, preure-
ja, popravlja, inducira
ter izdeluje kurošice,
čistilce za vodo, zrak
in olje

DOMŽALE

TEL.
2 9 5 1

DRVA
PREMOG
IV. SCHUMI
DOLENJSKA
CESTA

Hotel Vila Lucija

Aleksandrovo otok KRK

Pension z vsemi taksami od Din 45.— naprej. Prospekti se dobijo brezplačno pri Putniku in pri upravi hotela.

Pošteno blago je najboljša reklama. Še iz oddaljenih mest se Vam izplača priti v Trbovlje po čevlje. Dobite jih v največji izbiri za vsakega v priznani dobri specijalni trgovini čevljev

MARKIČ M., TRBOVLJE

Domaci izdelek in nizke cene. Samo enkrat kupite in prepričani boste. — Pošiljam tudi po pošti.

STARO POHIŠTVO
1x PLESKANO
ZOPET NOVO!!

EDINO
SYNTEX EMAIL BARVA
TO ZMORE.

VSAK LAHKO SAM PLESKA!
Za 1 kuhinj. kredenco Din 32.—
Za 1 kuhinj. opremo € 58.—
Za 1 spalno sobo . . . € 145.—

Zastopstva Syntexa
LJUBLJANA, Prešernova ul. 3
ZAGORJE o./S. (trrdka Suša)

SUŠAR

Brza parobrodna služba iz Benetk in Sušaka v Dalmacijo. Odhod iz Sušaka v nedeljo ponedeljek, torek, četrtek in petek ob 17. uri. — Turistovske proge iz Sušaka (in Benetk) v Dalmacijo ter iz Sušaka (in Trsta) v Grčijo po zmernih pavšalnih cenah. — Dnevno večkratna zveza z vsemi kopališči in letovišči jugosl. obale — Prospekte in navodila daje direkcija na Sušaku ter vsi uradi »Putnika« in družbe »Wagons-Lits« (Cook).

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK
HÖHNER
GENERALNO ZASTOPSTVO
F. SCHNEIDER
ZAGREB NIKOLIĆEVA 10

Iščemo glavne zastopnike

za Savsko, Dravsko, Moravsko, Dunavsko in Vardarsko banovino za prodajo najnovjega preparata za varjenje vseh kovin. — Uporabljajo ga vse tovarne, avtogaraže, strojne, mehanične in ključavničarske delavnice, ladjedelnice itd. Pisati na poštanski pretinac 322, Beograd.

VRTNE
SOLNČNIKE

Izdelujem počeniš
od Din 80.—
BELA FETTMANN
Zagreb,
Masarykova 9.

INSERIRAJTE V „JUTRU“

ZAHTEVAJTE
BREZPLAČNI CENIK
NAJPODPOLNEJŠE
GLASBILA
NAJVEČJE DOMAČE STROJNE VARI-
F. SCHNEIDER
KR. DVORŠ. DOBIVATELJ
ZAGREB
NIKOLIĆEVA 10

V naših krajih so že od davna znana dvokolesa

Ta dvokolesa se še danes izdelujejo v oni znani

STYRIA
prinaša za sezono 1938
NOVE MODELE V KROMIRANI OBLIKI

STYRIA
STARI KVALITETI

ki so jo naše kolesarske generacije spoznale kot najboljšo in nedosegljivo

Dobivajo se v vseh trgovinah te stroke

GENERALNO ZASTOPSTVO:

„RE-KO“ JULIO ROSENBERG,
Zagreb, Račkoga 10

Din. **40.000:-**
denarnih NAGRAD

H kateri točki navodila o uporabi Radiona spada posamezna slika?

Navodilo za pranje z Radionom, ki je tiskano na hrbtni strani vsakega zavitka, ima 6 točk. Potrebno je, da točno doženete, katere točke Radion navodila predstavljajo te slike. Vzemite v roko zavitek Radiona in prečitajte pazljivo vsako točko navodila, pa ga primerjajte s temi slikami. Nato vnesite v prazne kroge na teh slikah številko tiste točke, ki po Vašem mnenju spada k posameznim slikam. Napišete v spodnjem desnem kotu tega oglasa čitljivo Vaše ime in natančen naslov. Izrežite cel oglas in ga pošljite kot tiskovino v odprti kuverti frankirano s 25 para brez vsakega drugega obvestila na: Jugoslavensko d. d. Schicht-Lever, oddelek reklama, Osijek.

POZOR: Poslednji rok za vpošiljatev je 31. maj.

1. nagrada	Din. 10.000.-
2. nagrada	„ 5.000.-
3. nagrada	„ 3.000.-
4. nagrada	„ 2.000.-
200 nagrad po	„ 100.-

Skupaj Din. 40.000.- za pravilno rešitev!

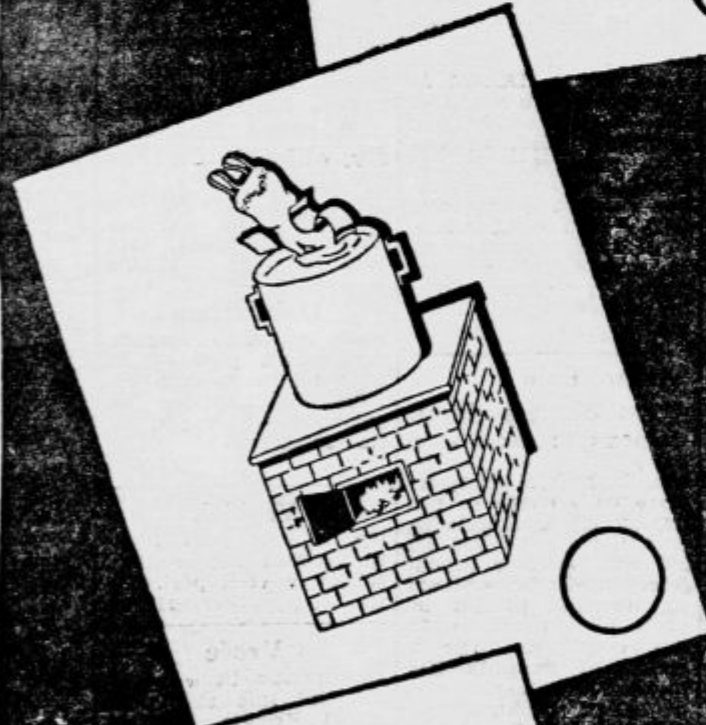
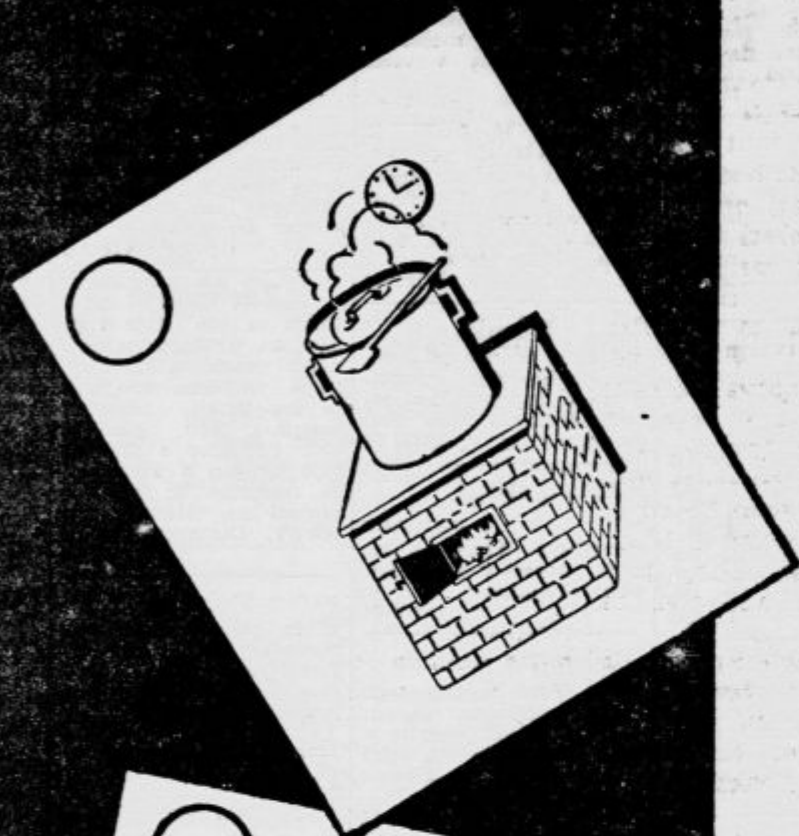
Ugotovitev pravilnosti rešitev, žrebanje in delitev dobitkov izvrši posebna ocenjevalna komisija, katere člani so:

Dr. Mato Perić, kr. javni notar
Kamilo Krvarič, direktor „Hrvatskega Lista“
Inž. Ante Safner, direktor Jugosl. d. d. Schicht-Lever
Dragan Gregurovič, šef reklame Jugosl. d. d. Schicht-Lever

Glavni dobitniki bodo objavljeni 19. junija.

Navodilo o uporabi obeta pri nagradnem tekmovanju dobitnik, točna izpolnitev istega pa prinaša uspeh pri pranju perila!

RADION
pere sam – pere prizanesljivo

Ime in priimek:

Kraj:

Ulica in številka:

Banovina:

EDINSTVENO!

Crepe de Chine, uzorčasti
(imprimé) brez napak

Din 18.- in 20.-

„MANICA“

MANIFAKTURA

KOMANDITNA DRUŽBA
MESTNI TRG 17

CENE MALIM OGLASOM

Fe 60 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopisi in žetvice se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifro ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.- v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpslati v pisnu obenem s naročilom, ali pa po poštni polnolčni na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgornj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičjoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Dr. Fr. KOLTERER

kopališčni zdravnik in specialist
za kopališčno lečenje,
ordinira — kakor vsako leto
V ROGAŠKI SLATINI

Letovišča

Beseda 1 Din, davek 3
Din za šifro ali dajanje
naslova 5 Din. Najmanjši
znesek 17 Din.

Medijske toplice

pri Zagorju. Pivarni ba
seni 28° C na prostem.
Kraška okolica in sprehodi.
Izborna hrana in
postrežba, solitne cene.
Poljske pri upravi kopališča.
Medijske toplice.
Medija—Jizska.

Kamp, kam?

Danes vsi k »Napoleonu«
Tržaška cesta 4. Vsako
nedeljo koncert. Dobra
jedila, pitna pijača.
12105-18

Tudi danes gremo

na Dolenjsko cesto 35
v gostilno pod Gozdom
kjer dobite overtega koz
lička, topla, mrzla jedi
in dobro kumplico.
12198-18

DANES

umetniško igranje na
siti v gostilni pri Lov
cu, Rimska 24. Mnogov
stna izbira dobrih jedi.
Prvovrstna, garantirano
pristna vina. Na sviden
je. 12194-18

Vsi k Lasanu

na zabavo s plesom. Do
bra dalmatinska vina in
dalmatinska kuhinja. —
Janje na rečju. Se
priporoča Lasan. 12296-18

V Šiško

na zabavo s plesom. Do
bra dalmatinska vina in
dalmatinska kuhinja. —
Janje na rečju. Se
priporoča Lasan. 12296-18

Vsi k Lasanu

na zabavo s plesom. Do
bra dalmatinska vina in
dalmatinska kuhinja. —
Janje na rečju. Se
priporoča Lasan. 12296-18

Vsi k Lasanu

na zabavo s plesom. Do
bra dalmatinska vina in
dalmatinska kuhinja. —
Janje na rečju. Se
priporoča Lasan. 12296-18

Vsi k Lasanu

na zabavo s plesom. Do
bra dalmatinska vina in
dalmatinska kuhinja. —
Janje na rečju. Se
priporoča Lasan. 12296-18

Vsi k Lasanu

na zabavo s plesom. Do
bra dalmatinska vina in
dalmatinska kuhinja. —
Janje na rečju. Se
priporoča Lasan. 12296-18

Vsi k Lasanu

na zabavo s plesom. Do
bra dalmatinska vina in
dalmatinska kuhinja. —
Janje na rečju. Se
priporoča Lasan. 12296-18

Vsi k Lasanu

na zabavo s plesom. Do
bra dalmatinska vina in
dalmatinska kuhinja. —
Janje na rečju. Se
priporoča Lasan. 12296-18

Vsi k Lasanu

na zabavo s plesom. Do
bra dalmatinska vina in
dalmatinska kuhinja. —
Janje na rečju. Se
priporoča Lasan. 12296-18

Vsi k Lasanu

na zabavo s plesom. Do
bra dalmatinska vina in
dalmatinska kuhinja. —
Janje na rečju. Se
priporoča Lasan. 12296-18

Vsi k Lasanu

na zabavo s plesom. Do
bra dalmatinska vina in
dalmatinska kuhinja. —
Janje na rečju. Se
priporoča Lasan. 12296-18

Vsi k Lasanu

na zabavo s plesom. Do
bra dalmatinska vina in
dalmatinska kuhinja. —
Janje na rečju. Se
priporoča Lasan. 12296-18

Vsi k Lasanu

na zabavo s plesom. Do
bra dalmatinska vina in
dalmatinska kuhinja. —
Janje na rečju. Se
priporoča Lasan. 12296-18

Vsi k Lasanu

na zabavo s plesom. Do
bra dalmatinska vina in
dalmatinska kuhinja. —
Janje na rečju. Se
priporoča Lasan. 12296-18

Prodajalco

izmerjeno v prodaji galante
rije, železnice, porcelana
sprejem. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Spretna«.
11942-1

Krojaškega

pomočnika
sprejem. takoj za stalno.
Josip Klun, Kočevje.
11907-1

Dva krojaška

pomočnika
sprejem. takoj. — Franjo
Škibec v Ložu. 12215-1

Iščem rudarje

dobrega znanja za notorno
igranje (Blechmusik) eden
kot kapelnik, rudar ali
ključavničar. Ponudbe na
naslov: Alojzij Flies, ober
štajter, rudnik Klečevnik,
Požarevac. 12216-1

Tehnika

stavenbena in strojna —
tudi z nedovršeno šolo, če
mogoče vojaškega prostega,
sprejem. v stalno službo.
Ponudbe z zahtevki na ogl.
odd. Jutra pod »Agilene«.
12196-1

Vzgojiteljico

mlado, skromno, intelli
gentno s perfektnim
znanjem francoskega in
nemškega jezika. Iščem
k 9 letnemu fantku. V
prvi vrsti za poučevanje
francoščine. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Dežela«.
11837-1

Posteno služkinjo

ki zna kuhati in prati
iščem za malo družino
Oglasi se: Svetje 37,
Medvode. 11814-1

Dva mizarska

pomočnika
za fino pohištvo z vsi
oskrbo sprejme Trebar
Anton, mizarstvo, Zadra
ga, p. Križe. 11778-1

Natakarico

pošteno, čedno znanjo
stij, z znanjem nemške
jezika sprejem. Na
stop takoj. Iv. Zala, Go
stolina Planinc Bled.
11836-1

Tolkače kamenja

(gramoz) najraje za
konjski par iščem za
trajno zaposlitev. Na
razpisnem stanovanjske
baraka. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Gra
moza« 11833-1

Upokojenca

oročnika, biciklista za
koj sprejemem za kon
trolnega organa. Zdruje
nje trgovcev, Radovljica.
11919-1

Poslovodkinjo

sprejme proti takojšnji
mu nastopu večje pod
jetje za svojo podružni
co v Mariboru. Potreba
na je večletna trgovska
praksa kakšne večje tr
govine, dovoljna šolska
izobrazba, večja sloven
skega in nemškega je
zika in urna prodajalka.
Ponudbe s sliko poslati
na »Stalna eksistenca«.
11909-1

Prodajalco

za delikatesno zmožno
nemščine sprejem. Po
nudbe na podr. Jutra v
Celju pod »Lurjena«.
11984-1

Sedlarskega

pomočnika
mlajšo moč, ki je vajen
pri avtomobilih takoj
sprejem. Naši v vseh
posl. Jutra. 12050-1

Služkinjo iščem

za 1. junij, ki zna kuhati
preprosto meščansko kuh
in opravljati vsa hišna dela.
Prednost dekleta z lepimi
sprejmi. Požun Dolfi, tr
govcaeva soproga, Trbovlje 1.
12012-1

Prodajalco

ki bi mi ob enem gospodi
nijski sprejem. takoj. Po
nudbe je poslati na Po
držnično Jutra v Celju pod
»Možnost soudeležbe«.
12013-1

Iščem osebo

zmožno trgovskih poslov pri
večjem podjetju ki reflekti
ra na stalno službo. Plača
po dogovoru. Prednost ima
osebe ki so zmole in
kavcije. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Podjetje«.
12080-1

Frizerka

prvovrstna moč v vseh dam
skih strokah dobi stalno
službo. Nastop 30. maja.
Salon Katicic, Ljubljana,
Tirševa c. 38. 12086-1

Brusača

izvečnega delati pri stroju
sprejem. F. Bačnik,
kamnosek Ljubljana—
Moste. 12090-1

Gospodično

sprejem k dvema otrokoma.
Starost 5 in 7 let. Po
izve Gregorčičeva ul.
17-a pisarna. 12131-1

Stalno službo

poslovodje pri večjem tr
govskem podjetju z lepo
plačo in soudeležbo na do
bitki dobi klor vlož v
podjetje din 30.000 proti
javnosti. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Samostoj
en poslovodja«.
12081-1

Pekovski pomočnik

zmožen vsa dela in parne
peči, mešanja s strojem.
dobi stalno službo. Starost 40 let.
Ponudbe pod »Stalna
služba« na ogl. odd. Ju
tra. 12023-1

Mizarskega

pomočnika
potrebujem takoj. Jo
žef Vengar, St. Javor
nik. 12010-1

Dve pomočnici

sprejme krojaška Jer
man, Sv. Petra c. 53-a.
12061-1

Pisarniško moč

veščo trgovino in knji
govodstva sprejem. Na
tačen ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Resno
delo« 12058-1

Krojaškega

pomočnika
zmožnega izdelave veli
kih finih komadov za
stalno sprejme Kaitne
kar Josko, Jesenice. 12009-1

Uradnika

s primerno trgovsko iz
obrazbo s perfektnim
znanjem srbohrvaškega
in nemškega jezika, ve
ščega korespondence in
drugih pisarniških pos
lov slove išče tovarniško
podjetje. V ponudbi je
navesti zahtevke ter pri
ložiti prepise sprejeli.
Lam. predjem. zahte
van odgovarjajoče po
nudbe je nasloviti na
ogl. odd. Jutra pod šif
ro »Sposoben uradnik«.
12024-1

Natakarico

pridno in pošteno, z
znanjem nemške in
slovenskega jezika. Iščem.
Ponudbe s sliko
na ogl. odd. Jutra pod
»Bilzu Celja«.
12054-1

Kleparškega

pomočnika
sprejem. v stalno služ
bo za galanterijska
dela. Josip Otorepec,
— Za gradom 9. 12070-1

Kontoristka

dobra računska in stroje
pisna, priprave vnanosti,
dobro mesto takoj ali kon
ec maja. Ponudbe z vsemi
podatki in sliko na ogl.
odd. Jutra pod »Tudi zmožna
začetnica«.
12220-1

Hlapca

pridnega, zanesljivega, po
štenega h konjem in živini
tudi za vsa domača dela.
Plača po dogovoru. Mesto
dobi takoj. Franc Ovirik,
mesar, Povietova 38, Lju
bljana. 12307-1

Medičar. in slašč.

pomočnik
dobi takoj službo. Medi
čar na Kranj, Dalmatinova
ul. 13, Ljubljana. 12246-1

Službe išče

Vaška beseda 50 par
davek 3 Din za šifro
ali dajanje naslova 5
Din. Najmanjši znesek
12 Din.

Mlada moč

s perfektno blagajniško
in pisarniško prakso 20
let star, vojašnice prost
išče službo. Inskanta
skladničnika, pisarniško
ali službo stalnega hi
šnika. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »št. 22«.
12255-2

Mlad mož

spreten in akretan, zna
semiko in slovensko, želi
poslovne službe pomožnega
delavca, sluge, raznašala
ali kaj podobnega. Je po
polnoma neoporečne prete
čnosti, pošten, vesten in za
nositelj človek prijetne za
nositelj. Ponudbe pod šifro
»Hvaležen za zasluge« na
ogl. odd. Jutra. 11820-2

Trgovski potnik

kolonialne stroke z več
letno prakso, dobro vpe
ljan želi stalno službo.
Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Soliden«.
198-2

Tkalski nadmojster

s dolgoletno prakso za vol
no in strajgarsko blago, išče
mesto. Naslov v vseh po
slovalnicah Jutra. 11957-2

Natakarica

s kavcijo, z din 1000, išče
službo v boljši gostini. —
Vprati: Mlekarna Poko
pališka 1, Moste od 9. do
11. ure. 11938-2

Šofer

s tovarno koncesijo že
st stalno službo. Ponud
be na ogl. odd. Jutra
pod »Družabnik«.
11929-2

Gradbenega

inženerja
ali gradbenega tehnika
sprejem. Naslov v po
slov. Jutra. 12178-1

Tri pletilje

za pletenje rokavic —
sprejem. in nastop ta
koj, mesto stalno. Sam
bolec Franjo, Zedarska
42, Zagreb. 12031-1

Trgovski

pomočnik
manufakturne in meša
ne stroke, agilen prod
ajalec dobi mesto takoj.
Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Dobro pro
dajalec« 12193-1

Služkinja

dobi službo pri manjši
družini. Predstaviti se
vsek dan do 11. do
poldne. Naslov v vseh
posl. Jutra. 12169-1

Prvovrstno frizerko

ali frizerja, vajenico,
brivskega pomočnika in
vajenica sprejem. za sa
lon v centru. Ponudbe
salon Kosec, Prisojina 1.
12179-1

Gospodično

za nemško korespon
denco za nekaj ur te
danske iščem. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Zaupna« 12205-1

Uradnico

začetnico trgovsko ne
obrazovano sprejem. Po
izkusna doba 2 meseci
s plačo 300 din, nadalj
ni 6 mesecev 500 din.
Ponudbe pod »Stalna«
na ogl. odd. Jutra. 12287-1

Zamenjava služb

Podjetje v Ljubljani
zame pisarniško moč
pod pogojem, da bi do
biло mesto za uradnico
v drugem podjetju pod
istimi pogoji. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Zamenjava« 12283-1

Postrežkinjo

za par ur dopolnil res
delavno in pošteno sta
koj sprejme stetje Ška
bar, Aleksandrova 5-II.
Istotam sprejem šivilj
sko učenko, inteligent
no z veseljem do dela
na ogl. odd. Jutra pod
»Bilzu Celja«.
12263-1

Stanovanje 3 sob

in kabinet z vsemi pri
ključniki oddam takoj
ali za junij vsem parki
tirnemu in prestikano.
Zidovska ul. 3-I. 12300-1

Kontoristka

dobra računska in stroje
pisna, priprave vnanosti,
dobro mesto takoj ali kon
ec maja. Ponudbe z vsemi
podatki in sliko na ogl.
odd. Jutra pod »Tudi zmožna
začetnica«.
12220-1

Hlapca

pridnega, zanesljivega, po
štenega h konjem in živini
tudi za vsa domača dela.
Plača po dogovoru. Mesto
dobi takoj. Franc Ovirik,
mesar, Povietova 38, Lju
bljana. 12307-1

Medičar. in slašč.

pomočnik
dobi takoj službo. Medi
čar na Kranj, Dalmatinova
ul. 13, Ljubljana. 12246-1

Službe išče

Vaška beseda 50 par
davek 3 Din za šifro
ali dajanje naslova 5
Din. Najmanjši znesek
12 Din.

Mlada moč

s perfektno blagajniško
in pisarniško prakso 20
let star, vojašnice prost
išče službo. Inskanta
skladničnika, pisarniško
ali službo stalnega hi
šnika. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »št. 22«.
12255-2

Mlad mož

spreten in akretan, zna
semiko in slovensko, želi
poslovne službe pomožnega
delavca, sluge, raznašala
ali kaj podobnega. Je po
polnoma neoporečne prete
čnosti, pošten, vesten in za
nositelj človek prijetne za
nositelj. Ponudbe pod šifro
»Hvaležen za zasluge« na
ogl. odd. Jutra. 11820-2

Trgovski potnik

kolonialne stroke z več
letno prakso, dobro vpe
ljan želi stalno službo.
Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Soliden«.
198-2

Tkalski nadmojster

s dolgoletno prakso za vol
no in strajgarsko blago, išče
mesto. Naslov v vseh po
slovalnicah Jutra. 11957-2

Natakarica

s kavcijo, z din 1000, išče
službo v boljši gostini. —
Vprati: Mlekarna Poko
pališka 1, Moste od 9. do
11. ure. 11938-2

Šofer

s tovarno koncesijo že
st stalno službo. Ponud
be na ogl. odd. Jutra
pod »Družabnik«.
11929-2

Gradbenega

inženerja
ali gradbenega tehnika
sprejem. Naslov v po
slov. Jutra. 12178-1

Blagajničarka

z večletno prakso, zmož
na na knjigovodstva, stroje
pisja, stenografije, slo
venske, hrvaške in nem
ške korespondence, želi
mesto v trgovini v mestu
ali na deželi. Ponud
be pod »Zmožna in agil
na« na ogl. odd. Jutra.
11860-2

Uradnica

urna stroje piska in ste
grafika, dobra knjigovod
kinja in koresponden
ka išče službo v mestu
ali na deželi. Ponudbe
pod »Pridna in agilna«
na ogl. odd. Jutra. 11861-2

Samostojna

kuharka
snažna, pridna in pošte
na išče službo. Naslov
v vseh posl. Jutra

Cebele
več pasov kranjskih kupim. Ponudbe na ogle. Jutra. 11787-7

Železen štedilnik
večji, dobro ohranjen, kupim. Strančkar, Pokopalska 33. 11880-7

Decimalno tehtnico
sposobnost 500 kg kupi vrh. Zraka, zadrga. Njotanje Gorice, Brezovica. 12099-7

Vogalno parcelo
krasno v Trzinu v neposredni bližini mesta, ugodno prodaj za gotovino ali na plačilo. Pisar, Grabljeva, Odvetnik, Dalmatova 2. 12097-7

Vrtne stolce
kupi trdka Jenci, Mengeš 12136-7

Pisalnico mizo
amerikanske in manjšo blagajno kupim. Ponudbe na plačilo. Rimski, c. 7. Ljubljana. 11966-7

Za gotov denar
kupim vsako količino čistilnih pisanih in točnih naslovov odkodkoli. Plačam 25 para za vsako. Za ta posel plačam posebne iskavine, pole, blankete, navodila in dogovor, zahtevam da se mi vsaj ena plačila na koncu stroškov dajo. 27 (poštini) znamk ne sprejemam. S takim poplavljenjem so ljudje lahko zaposleni cele mesece. Samo na odgovor, ki takoj despo, lahko dam. Najbolje nagel odgovor. Berenji, Klemeš, Subotica III, Dalmatova ulica 3. 12015-7

Zbirke starih
znamk
kakor tudi dubletne kupim. Ponudbe na ogle. Jutra pod »Dobro plačilo«. 12132-7

Stare moške obleke
čevlje, perilo, pohištvo kupim. Pridite Dravce Alojzija, Ljubljana, Galusova, natečaj 28. 12133-7

Potrebuemo nujno
na naše interese fotoprotektorne (aparate, stojala, rumenice) tudi takojšnje plačilo. Pathe projektor, kolektor, stivalne, pisalne stroje itd. Vse, kar ne rabite vam prodajamo komisijsko na plačilo. Puharjeva 1 (blizu Pivovarne). 12264-7

Spalnico
dobro ohranjeno, čisto, kupim. Ponudbe na ogle. Jutra pod »Dobro plačilo«. 12305-7

Dragocenosti
Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanj 4 meseek 17 Din.

Vsakovrstno zlato
kupi po najvišjih cenah

CERNE — juvelir
Ljubljana, Wolfova ul.

Knjige
Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanj 4 meseek 17 Din.

Valvazor
»Die Ehre des Herzogs von Kralina« knjiga napredaj. Vprašati: Vile Ulica B št. 6. 11925-8

Obče državljanski zakonik
kupim. R. Perko, Rečjeva cesta 24-I. 12139-8

Valvazorja
Ulsteins Weigechichte in Fuchs Sittengeschichte, kupim. Ponudbe s ceno na ogle. Jutra pod »Kakor nove«. 12252-8

Radio
Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanj 4 meseek 17 Din.

Philips Radio
nov, ugodno prodaj ali zamenjam za motorček kolo. Rome P., Aškerič 87. 12133-9

Oblacila
Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanj 4 meseek 17 Din.

Dve lepi
moški obleki črno in sivo prodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11530-13

Les
Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanj 4 meseek 17 Din.

Borova drva
mešana s bukovimi in hrastovimi okroglicami, več vagonov napredaj. Ponudbe na ogle. Jutra pod »Drva«. 11854-15

Hrastov les
I. in II. raz. od 60 cm debeline napredaj prodaj več vagonov na takojšnjo dobavo po dogovoru. Ceni ali zamenjam za osebni avto. Ljudevit Vernik, Moškanjci. 12051-15

Kupuj domače blago!

Pohištvo
Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanj 4 meseek 17 Din.

Pohištvo
ovo in še rabljeno, ki za šifro prodaj ali za mo dani v shrambo — sprejemamo v posebni oddelki v komisijah prodajo po zelo ugodnih pogojih. Kupci se v istem oddelku vedno do voj za dobro ohranjen pohištvo. Vse reklamirane predmete sami. Spodaj nam na dopisnici ali ustno. Prevezi pohištva v naš komisijah videti preskrbimo sami. Ivan Mathian, Ljubljana, Tyrseva cesta 12. 11912-7

Spalnice, jedilnice, kuhinje
po danah in lastnih na ogle. po jako ugodni ceni. Strojno mištrstvo D. Lancos, Wolfova 12. 219-12

Vsakovrstno pohištvo moderno
Od najfinišnega do najcenejšega. Spalnice, kuhinje, mizice, ... 1800—2000. ... 190—200. ... 90—100. Dobite samo v veliki za ogle pohištva. »SAVA« Mištrstvo, Rožna dolina 2, 4. št. 18. Trgovina pošta. Nebotičnik, Galusova. 12209-12

Spalnice
kuhinje in druge pohištvo po solitnih cenah pripravljamo. Andrej, mištrstvo, zaloge pohištva in posteljnih stvari v vseh poslovalnicah Jutra. 11619-12

Moderno spalnice
in kuhinje opremo po ceni prodaj. Mištrstvo, Galusova, c. 13. Koljevec. 12257-12

Vsakovrstno pohištvo
najcenejše, najmodernejše, priznane solidne izdelave, s dobrih in velikih zalogi trdnosti. »OPRAVA« Ljubljana, Celovška 50. Sprejemajo se naročila. 73-12

Auto, moto
Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanj 4 meseek 17 Din.

Ford
2-tonski, v dobrem stanju, ugodno na prodaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11941-10

Motorno kolo
kupim. Ponudbe na ogle. Jutra pod »Dobro plačilo«. 11786-10

Motor Indian
350 cm ugodno napredaj. Naslov Kajan J. 26f, Rogatec. 11852-10

Avto Opel P4
dobro ohranjen za dajanje 12.500 takoj prodaj. In 12.500 takoj prodaj. Start trg pri Rakeku. 11982-10

Motor
Motosaocche OHV tukaj opremljen s prikolico. Feibler ali brez ugodno prodaj. Vrenko Aleksandrova 7-II. 12000-10

Ford
štirisledno limuzino v zelo dobrem stanju prodaj za dajanje 12.000. — Stanko Pečnik, Stojice—Jelice. 12088-10

Kolesa
Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanj 4 meseek 17 Din.

Prvovrstna kolesa
najnovjši letopisi modeli, s svetlobo, nove trgovine, Ljubljana, Tyrseva cesta 12. (Dunajska c.) nasproti Go-podarske zveze. 11590-11

Damsko kolo
skoraj novo prodaj. Oblak, Rožna dolina, c. VII-7. 12026-11

Moško kolo
dobre znamke, popolnoma novo, serijsko, prodaj po ceni. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12213-11

KOLESA
ženska in moška OTROSKI VOZIČKI najnovjši modeli ter »PROMET« Singer, Pfaff in drugi grezljivi, po zares nizki ceni napredaj. Ceni nasproti križanske cerkve. 12162-11

Avto zamenjam
za motorno kolo 4-5 sedežni opremljen s svetlobo, novejši tip, 250—300 cm, novejši tip. Ponudbe na ogle. Jutra pod »V dobrem stanju«. 11872-10

Motorno kolo
znamke AJS, 500 cm, OHV, sportni, napredaj elektronski svetilnik, malo rabljen, takoj prodaj. Ponudbe na ogle. Jutra pod »Motor«. 12017-10

Motorno kolo
»Zenith« (Jap) 1000 cm OHV s Porges schwingasce, pri kolico in Bosch svetilnik v brezhibnem stanju ugodno napredaj. V. Selzer, Zagreb, Gunduličeva 19. 11946-10

Chevrolet
1 in pol tonski takoj zelo poceni prodaj. Vsem tudi hranilno knjižico v račun. Ogle na dvorišču Jugokometa, Zibertova 7. 12140-10

Kupuj domače blago!

Nov motor NSU
500 cm, 500 km vožen takoj prodaj. Ogle na Gledališna Ljubljana. 11943-10

Avto Opel
Olimpia Cabriolet limuzino zaradi nakupa večjega avta takoj prodaj za 18.000 Din. Ponudbe na Ferdinand Strava, Ptuj. 11908-10

Indian Prince
350 cm v dobrem stanju, poceni prodaj. »Obnovi« d. d. Vošnjakova 22-II, Ljubljana. 12211-10

Motor
kompl. 220-230 v 2 KS, skoraj nov, in manjši pult s steklom, ugodno napredaj. Juvan, Prešernova ul. št. 18. 12212-10

Ford
ugodno napredaj. Nunska 2. Zamenjam tudi za motor novejši tipe. 12200-10

Motorno kolo
s prikolico starejšega modela neverjetno poceni prodaj. Upravnik in lastnik tega sagnalca Kodeljeva. 12199-10

Motorno kolo
malo rabljeno v brezhibnem stanju 200 do 300 cm kupim. Ponudbe na ogle. Jutra pod »Takoj plačilo 99«. 12188-10

Harley Davidson
s prikolico v odličnem stanju ugodno napredaj. Koščič, Milana, Ljubljana VII, Celovška 67. 12290-10

Več DKW
avtomobilov rabljenih, limuzin, in kabriolet, modeli 1936 in 1937 ter druge znamke ugodno prodaj po likvidacijskih cenah DKW zastopstvo J. Lovre Ljubljana, Tyrseva c. 35. 12241-10

Nov avto
znamke Opel Olympia je radi bolezn napredaj. Ponudbe na ogle. Jutra pod »Najnovejša tipa«. 12287-10

Plymouth limuzina
eleganten s sedežni avto kakor nov napredaj. Ogle na ogle. Jutra pod »Najnovejša tipa«. 12269-10

DKW 1938
Meister, kabrio, ravno strokovno možen na prodaj. Izpust cena 5000 Din. Strobe pod »Najno gotovina« na ogle. Jutra. 12297-10

Avtomobile
tovorne, osebne in avto buse dobro ohranjene vseh jakosti, kupite najceneje pri O. Zruček Krupp zastopstvo Ljubljana, Tavčarjeva 11. 12229-10

Diamant motor
v brezhibnem stanju, prodaj Vrenjak, Rožna dolina Cesta VII, 22. 12232-10

Prodaj motor
BSA, 500 cm, tipe 25, dobro ohranjen za 3.500 Din (Pot v Zeleni log št. 19) Cesta dvor cesarje. 12221-10

Avto Chevrolet
kolesa od avto za vozove, peresa, krogičnice, ležaje, vrste stole, plinske peč, razno železo, uporabno in vidarske spoike. Kristan Franc, meh. del. Ljubljana, Tyrseva c. 54. 12283-10

BSA 500 OHV
s prikolico, malo vožen, v brezhibno in kompletno stanju. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 12244-10

Kolesa
Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanj 4 meseek 17 Din.

Pletilni stroj
10-80 in 12-100 prodaj tudi za obroke. Naslov v vseh poslo. Jutra. 12062-28

Šivalni stroj
Stinger, krojaški s okroglim bobnom poceni prodaj. Kolodvorska ul. 11-II. 2. stopnišče, levo. 12256-28

Enofazni motor
pol KS 220 volt, dobro ohranjen, kupim. — Ignac Rotar, pekarna, Vrbnika. 12154-29

Pridelki
Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanj 4 meseek 17 Din.

Kraški teran
najboljši, dobite v restoraciji Slanič. 11802-33

Cvetlični med
doma, tudi najceneje. J. Menart, Domžale. 204-33

7 knjižice Kmetke
od 6 do 50 tisoč skupno 200.000 prodaj najboljšim ponudnikom. Ponudbe pod »Takom majne na ogle. Jutra«. 12254-16

Z visokim kapitalom
pristopim k vstopu v trg, kot spoznata vsja uradniška moč, Ponudbe na ogle. Jutra pod »Damar 3«. 12296-16

JERŠE LEO
Javno skladišče Turk

Damske kolesa
sportni vozilci, oboje takoj prodaj. Ogle na Gledališna Ljubljana. 12285-11

Več koles
rabljenih in novih prvovrstnih znamk poceni prodaj Lipar Oerleje. 11310-11

Kolesa, šivalne stroje
prvovrstnih znamk s garancijami nove in rabljene v veliki izbiri najceneje prodaj trgovina Triglav, Rečjeva 19. 12142-11

Moško kolo
ugodno prodaj. Franciška 10, dvorišče. 12242-11

Glasičila
Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanj 4 meseek 17 Din.

Klavirsko harmoniko
kitaro, violino in kolo prodaj ali zamenjam za motor 60 do 200 cm. Džaber, Sv. Petra cesta 85 ali Jegličeva 10. 11890-28

Klavir harmoniko
od 6 do 60 basov prodaj. Plavnik Janko kol. restavracija, Jesenice. 12008-28

Koncertne citre
dobro ohranjene, ugodno prodaj. Ljubljana - Moste Bačkova 22, visoko prireditelj. 12201-26

Klavir
svetovne znamke, ugašen, lep, zelo ugodno napredaj. Ogle vasko dopolnje na Trški cesti, Glinice 44a, I. nadstropje. 12231-26

Obri
vsaka beseda 2 Din. davek 3 Din za dajanje naslova 5 Din. Najmanj 4 meseek 17 Din.

Novost za dame!!
izvrstnem trajno ondusajo na najnovejšem in najljepšem aparatu se dostopno posebno priporočljivo za občutljive dame. Priznani salon: »Bakare, Prešernova ul. 7, nasproti slaščičarne Koščič, vrhni vhod. 140-30

Milostival
Vsi kramarji plačati vam čez kolektor shrambo, obenem iz vršimo potrebna popravila za polovico cene. Plačilo leži jeni ob prevzemu. I. ROT, Ljubljana, Mestni trg 5, Telefon 20-05. 172-30

Stroje
Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanj 4 meseek 17 Din.

Lokomobil
12 do 150 KS, rabljeno ali samo le v prav dobrem stanju, s ognjenikom za kurjavo z drobnim premogom, kupimo. Ponudbe na ogle. Jutra pod »Lokomobil 150«. 11809-29

Kupim turbine
na vodni pogon oca 20 KS za 15 m padca, sistem Francois ali spiral. Eventualno spojeno s elektrinskim generatorjem 20 KVA transformator 380 V, 50 per. Pisarne ponudbe pod »Turbine« na Publicitas, Zagreb. 11855-29

Francis turbine
za vodno moč 400 cm padca pri 350 lit. na sek. iscem. J. Karara, Maribor, Bilbiško selo 23. 11889-29

Stružnico
rabljeno kupim. Ponudbe Marinko Valentin, Sebejevo št. 73 p. Ljubljana. 12093-29

Pletilni stroj
10-80 in 12-100 prodaj tudi za obroke. Naslov v vseh poslo. Jutra. 12062-28

Šivalni stroj
Stinger, krojaški s okroglim bobnom poceni prodaj. Kolodvorska ul. 11-II. 2. stopnišče, levo. 12256-28

Enofazni motor
pol KS 220 volt, dobro ohranjen, kupim. — Ignac Rotar, pekarna, Vrbnika. 12154-29

Pridelki
Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanj 4 meseek 17 Din.

Kraški teran
najboljši, dobite v restoraciji Slanič. 11802-33

Cvetlični med
doma, tudi najceneje. J. Menart, Domžale. 204-33

7 knjižice Kmetke
od 6 do 50 tisoč skupno 200.000 prodaj najboljšim ponudnikom. Ponudbe pod »Takom majne na ogle. Jutra«. 12254-16

Z visokim kapitalom
pristopim k vstopu v trg, kot spoznata vsja uradniška moč, Ponudbe na ogle. Jutra pod »Damar 3«. 12296-16

JERŠE LEO
Javno skladišče Turk

Cvček
in drugi avtomobili v do-letvin V. Gogol, Raka, Dolanjska. 144-35

Konjakega sena
več tisoč kg prodaj. Rakovec Fr. Notz, Gorice, Brezovica. 12098-35

Večje količine
preklesane slaščice sena — prodaj Fedar Viktor, Kodeljeva, Zadrana 17. 12214-35

Kapital
Beseda 1 Din. davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanj 4 meseek 17 Din.

Ureditev dolga
potom sodnih in izvensodnih poravnav. Nasveti v konkurnih zadevah in vseh drugih trgovskih obitnih poslih. Strokovna knjigovodska revizija. Setava in upravljanje bilanc. Preskrbe kreditov. Nasveti glede hranilnih virov za plačanje istih. Vsi pod kmetičke zaščite. Mlins koncesionarna komercialna pisarna. LOJZE ZAJC Ljubljana, Gledališka 7. TELEFON 38-18.

Hranilne knjižice
3% OBVEZNICE VREDNOSTNE PAPIRJE VOJNO SKODO na vseh vrstah in količinah. Koncesionarna trg. agencija za bančne posle AL. PLANINSEK, Ljubljana, Beethovnova 14. Telefon 35-10. 220-16

Bančno kom. zavod
MARIBOR Aleksandrova cesta 40 kupi takoj in plača najbolje hranilne knjižice vrednostne papirje: 3% obveznice, bone, srečke, denice itd. valute vseh držav. Prodaja srečk, razne razredne loterije. 174-16

Samostojna dama
ki bi hotela skupno go spodobstvo s starejšim moškim, ali kot kompanjona pristopiti k gostinji, vstopiti ali trgovati s živilom, prostim stanovanjem v Ljubljani na ogle. Jutra pod »Poštenje, tajnost, zadržanost«. 11920-16

Ključavničarske stroke
službo 180cm. Pristopim kot družabnik s din 150.000. Ponudbe na ogle. Jutra pod »Ključavničarske stroke«. 11902-16

Družabnika ali posojila
7000 din št. 60m. Ponudbe na ogle. Jutra v Celju pod »Odlični zaslužki«. 11885-16

Iščem kompanjona
za mehansko delavnico. Finančno pomoč ne potrebna. Ponudbe na ogle. Jutra pod »Iščem kompanjona«. 12052-16

32-letna blondinka
prosi do 60 let starega dobrega situiranega gospoda za posojilo 3—5 tisoč din vreden povečanja trgovine. Vrnitev po dogovoru. Ponudbe na ogle. Jutra pod »Iskanje prijatelja«. 12109-16

Posojilo
do 100.000 (vknjižba) — proti mesečnem odplačilu 180cm. Dopise na ogle. Jutra pod »Posojilo«. 12019-16

DENARNE POSLE
posredovanje kreditov. Vnovečanje vlog pri de-narnih zavodih. Naložbe kapitala. Poravnave. — Uprava nepremičnosti, Društvo posredovateljev. Informacije dobite. Ureditev bilance in stalno kontrolo knjigovodstva in vse druge trgovske in gospodarske posle izvršite. 12109-16

»Svetovalec«
koncesionarna trgovsko gospodarska POSLOVALNICA M. Kovčič Ljubljana, Cesta 29. oktobra 7 (preje Rimska cesta). 11994-16

Hranilne knjižice
zaščitenih zalogov vrednostne papirje, denice, kupone, dobropise 3% obveznice kupujemo po najvišjih cenah. Obi. dovoljena pisarna Rudolf Zore LJUBLJANA Gledališna ul. 12. Telefon 38-10. 12207-16

Drž. samoupravni nameštenci
in privatniki dobijo dolgoročna posojila. Brezplačno informacije dobite. Ljubljana, Slomškova ulica 1, pridružje. 12155-16

7 knjižice Kmetke
od 6 do 50 tisoč skupno 200.000 prodaj najboljšim ponudnikom. Ponudbe pod »Takom majne na ogle. Jutra«. 12254-16

Z visokim kapitalom
pristopim k vstopu v trg, kot spoznata vsja uradniška moč, Ponudbe na ogle. Jutra pod »Damar 3«. 12296-16

JERŠE LEO
Javno skladišče Turk

VELIKASTNA SLIKA
MEDA IN DISCIPLINE NAJPOMEMBNEJŠI KULTURNI DOGODEK L. 1938. V ČESKOSLOVANSKI BO

X. VSESOKOLSKI ZLET V PRAGI

VZOREN PREGLED IN ORGANIZACIJA TELESNE VZGOJE S SODELOVANJEM SKUPNO 100.000 TELOVADCEV. ZELO UGODNA DRUŽABNA POTOVANJA IZ VSEH DELOV SVETA. PODROBNE INFORMACIJE DAJEJO RADEVOLJE VSE POTOVALNE PISARNE.

Posojila
daje in hranilne vloge — sprejema Splošno kreditno društvo Ljubljana, Aleksandrova 5. 12204-16

Rafija Industrijo
z z

ZANESLJIV
VODICCHRONOMETRE
ELECTION

V Celju

prodaja dvostanovanjskega, enostanovanjskega, enostanovanjskega vilo za 120 tisoč din. v mesecnem dopolnjenem 800. Pismene ponudbe na področju. Jutra v Celju pod »Balkon« 12279-20

Hišna polovica

ali tudi cela hiša s trgovino ali brez, srednje velike v srednji mestu usodno napredaj. Vprašati pod »Balkon« na ogl. odd. Jutra. 12297-20

Posestvo

na Gorenjskem, 44 j. Gorenjske hiše, gozdovi in polja, ugodno napredaj. Vprašati pod »Balkon« na ogl. odd. Jutra. 12298-20

Parcele

solončnice, peščenica, pri bežigradski šoli, ugodno napredaj. Poizveste pri druž. Sadič. 12165-20

Vilo

s krasnim vrtom, blizu cerkve ob Trstici cest, prodaja. Naslov vseh poslovalnic Jutra. 12224-20

Hišo z vrtom

in niivo, oddam vsled preselitev v našem. Zgodno. Savlje 38. Jutra pri Ljubljani. 12223-20

Svetuje se Vam

da kupite 5-stanovanjsko novo vilo-hišo z veliko parcelo - parkom za 450.000 din. Ponudbe izvolite poslati na ogl. odd. Jutra pod »Balkon« 12291-20

Stanovanje
Besa 1 Din davek 3 Din za štiro ali dajanje naslova 5 Din Najmanj 17 Din

Dvosobno stanovanje
sončno, prostorno, v I. nadstropju oddam za 1. junij. Ponudbe na ogl. odd. Jutra. 12285-21

2-sobno stanovanje
s pritliklami, električno vodovod v hiši. Cena in naslov v ogl. odd. Jutra. 12286-21

Dvosobno stanovanje
sončno, pritliklino, s uporabo vrta din 600.— Golevica ulica 26-1 vila Koutny, za 1. junij ali dogovor. Informacije želimo Koutny, Medvedova 28. 11999-21

Dvosobno stanovanje
komfortno s kopalnico, vrtom in pritliklami, oddam. Ogleda se med 10. in 15. Strojarska 168, blizu kizarskega muzeja. 12049-21

Enosobno stanovanje
strani brez otrok, oddam za junij ali julij. Vprašati od 12.—16. ure Zg. Šiška 14. 12084-21

Dvosobno stanovanje
oddam mirni stranki za 300 din mesečno. Stanko Petek Strojarska 175. 12089-21

Enodružinsko vilo
z vsem komfortom in velikim vrtom, oddam za 1. junij ali dogovor. Vprašati pod »Balkon« na ogl. odd. Jutra. 12091-21

Dvosobno stanovanje
oddam mirni stranki za 300 din mesečno. Stanko Petek Strojarska 175. 12089-21

Enodružinsko vilo
z vsem komfortom in velikim vrtom, oddam za 1. junij ali dogovor. Vprašati pod »Balkon« na ogl. odd. Jutra. 12091-21

Dvosobno stanovanje
oddam mirni stranki za 300 din mesečno. Stanko Petek Strojarska 175. 12089-21

Enodružinsko vilo
z vsem komfortom in velikim vrtom, oddam za 1. junij ali dogovor. Vprašati pod »Balkon« na ogl. odd. Jutra. 12091-21

Dvosobno stanovanje
oddam mirni stranki za 300 din mesečno. Stanko Petek Strojarska 175. 12089-21

Enodružinsko vilo
z vsem komfortom in velikim vrtom, oddam za 1. junij ali dogovor. Vprašati pod »Balkon« na ogl. odd. Jutra. 12091-21

Dvosobno stanovanje
oddam mirni stranki za 300 din mesečno. Stanko Petek Strojarska 175. 12089-21

Enodružinsko vilo
z vsem komfortom in velikim vrtom, oddam za 1. junij ali dogovor. Vprašati pod »Balkon« na ogl. odd. Jutra. 12091-21

Dvosobno stanovanje
oddam mirni stranki za 300 din mesečno. Stanko Petek Strojarska 175. 12089-21

Enodružinsko vilo
z vsem komfortom in velikim vrtom, oddam za 1. junij ali dogovor. Vprašati pod »Balkon« na ogl. odd. Jutra. 12091-21

Dvosobno stanovanje
oddam mirni stranki za 300 din mesečno. Stanko Petek Strojarska 175. 12089-21

Enodružinsko vilo
z vsem komfortom in velikim vrtom, oddam za 1. junij ali dogovor. Vprašati pod »Balkon« na ogl. odd. Jutra. 12091-21

Dvosobno stanovanje
oddam mirni stranki za 300 din mesečno. Stanko Petek Strojarska 175. 12089-21

Enodružinsko vilo
z vsem komfortom in velikim vrtom, oddam za 1. junij ali dogovor. Vprašati pod »Balkon« na ogl. odd. Jutra. 12091-21

Dvosobno stanovanje
oddam mirni stranki za 300 din mesečno. Stanko Petek Strojarska 175. 12089-21

Enodružinsko vilo
z vsem komfortom in velikim vrtom, oddam za 1. junij ali dogovor. Vprašati pod »Balkon« na ogl. odd. Jutra. 12091-21

Dvosobno stanovanje
oddam mirni stranki za 300 din mesečno. Stanko Petek Strojarska 175. 12089-21

Enodružinsko vilo
z vsem komfortom in velikim vrtom, oddam za 1. junij ali dogovor. Vprašati pod »Balkon« na ogl. odd. Jutra. 12091-21

Dvosobno stanovanje
oddam mirni stranki za 300 din mesečno. Stanko Petek Strojarska 175. 12089-21

Enodružinsko vilo
z vsem komfortom in velikim vrtom, oddam za 1. junij ali dogovor. Vprašati pod »Balkon« na ogl. odd. Jutra. 12091-21

Dvosobno stanovanje
oddam mirni stranki za 300 din mesečno. Stanko Petek Strojarska 175. 12089-21

Enodružinsko vilo
z vsem komfortom in velikim vrtom, oddam za 1. junij ali dogovor. Vprašati pod »Balkon« na ogl. odd. Jutra. 12091-21

Dvosobno stanovanje
oddam mirni stranki za 300 din mesečno. Stanko Petek Strojarska 175. 12089-21

Enodružinsko vilo
z vsem komfortom in velikim vrtom, oddam za 1. junij ali dogovor. Vprašati pod »Balkon« na ogl. odd. Jutra. 12091-21

Dvosobno stanovanje
oddam mirni stranki za 300 din mesečno. Stanko Petek Strojarska 175. 12089-21

Trisobno stanovanje

komfortno oddam za 1. junij. Strle, Koblarjeva 11, za Prilsko delavnico. 12272-21

Enosobno stanovanje

podstrešno oddam. Strojarska 91. 11968-21

Trisobno stanovanje

s pritliklami, poceni oddam v centru mesta za 1. avgusta. t. Naslov vseh poslovalnic Jutra. 12208-21

Dve stanovanji

1-sobno stanovanje s pritliklami, oddam za 1. junij. 2-sobno stanovanje, 1. nadstropje, s pritliklami, oddam za avgust. Golevica št. 3, pri Dolenci. 12203-21

Dve stanovanji

4 sobno in moderno 2-sobno oddam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Komfortno«. 12190-21

3-sobna stanovanja

v centru oddam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mirno«. 12196-21

Dvosobno stanovanje

suho oddam eno 1. junija in eno 1. avgusta. Polje se vsek dan oddam. 14. in 19. v Stankovi 21. 12168-21

2-sobno stanovanje

sončno in suho oddam takoj. Dopolne na ogl. odd. Jutra pod »Področje«. 12171-21

Dvosobno stanovanje
oddam za junij. Černe tova 12. Šiška. 12293-21

Enosobno stanovanje
oddam za 1. junij. Kolman, Zg. Šiška 277. 12292-21

Stanovanje
sobe v majhnem obsegu in kuhinji oddam mirni stranki odraslih oseb avgust. Ponudbe na ogl. odd. Jutra. 12285-21

Enosobno stanovanje
čisto, suho, sončno oddam za junij. Ogleda se Krže, Tržaška c. 24. 12286-21

V Splitu
na Bačevih, oddam opremljeno stanovanje 13. t. m. ali pozneje. Naslov vseh poslovalnic Jutra. 12166-21

Solončno stanovanje
lepo, v centru mesta, s 3 sobami in pritliklami, poceni oddam mirni, mali, čisti družini za avgust. Ogleda se od 3.—5. popoldne. Naslov vseh poslovalnic Jutra. 12156-21

Stanovanje
sobe in kuhinje, oddam. Zg. Šiška 152. Kosovo. 12291-21

2-sobno stanovanje
lepo, solončno, veliko, oddam za junij. Naslov vseh poslovalnic Jutra. 12236-21

Enosobno stanovanje
oddam v Valjevičev ul. 19 pri Koleziji za junij ali julij. Trnovo. 12230-21

Enosobno stanovanje
za dve osebi, takoj oddam. Sredina mesta. Naslov vseh poslovalnic Jutra. 12228-21

2-sobno stanovanje
lepo, oddam za avgust v Spodnji Šiški za 600 din mesečno. Naslov vseh poslovalnic Jutra. 12238-21

Stanovanja
Besa 1 Din davek 3 Din za štiro ali dajanje naslova 5 Din Najmanj 17 Din

Enosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Dvosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Enosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Dvosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Enosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Dvosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Enosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Dvosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Enosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Dvosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Enosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Dvosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Enosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Dvosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Enosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Dvosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Enosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Dvosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Enosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Stanovanje iščem

3-sobno s trgovskim lokalom in skladiščem sredi Ljubljane ali večje pritliklino stanovanje za preureditev ene sobe v lokal. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Prometna točka 7«. 11788-21a

Upokojenka

želi dve ali trošno stanovanje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Solidnost«. 12110-21a

Dvosobno stanovanje

za september, najraje v vili ali novi hiši 3-4-sobna družina. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Tišina«. 12074-21a

Hišo

odnosno vilo, vsemem v najem za daljšo dobo, najraje na cesti med Ljubljano in št. Vidom. Cenjene ponudbe z navedbo cene in prostorov pod »Dobra stranka« na ogl. odd. Jutra. 12127-21a

Petrobno komfortno

stanovanje v vili iščem za 1. junij. Gradbena družba Ing. Duklić in drug. 12067-21a

Enosobno stanovanje

s pritliklami, sončno, ne pritliklino išče za julij ves dan odsotna gospodinja. Takojšnje ponudbe pod »Zračno« na ogl. odd. Jutra. 11970-21a

Državni uradnik

rahi dvosobno stanovanje, komforno, pri tramvaju za takoj. Ponudbe pod »Zdrav kraj« na ogl. odd. Jutra. 12255-21a

2—3 sobno stanovanje

s pritliklami, iščem za 1. junij. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Brez otrok«. 12225-21a

Dvosobno stanovanje
solončno, komforno, išče zakona brez otrok za 1. junij. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Lepe«. 12248-21a

Solončno stanovanje
lepo, v centru mesta, s 3 sobami in pritliklami, poceni oddam mirni, mali, čisti družini za avgust. Ogleda se od 3.—5. popoldne. Naslov vseh poslovalnic Jutra. 12156-21

Stanovanje
sobe in kuhinje, oddam. Zg. Šiška 152. Kosovo. 12291-21

2-sobno stanovanje
lepo, solončno, veliko, oddam za junij. Naslov vseh poslovalnic Jutra. 12236-21

Enosobno stanovanje
oddam v Valjevičev ul. 19 pri Koleziji za junij ali julij. Trnovo. 12230-21

Enosobno stanovanje
za dve osebi, takoj oddam. Sredina mesta. Naslov vseh poslovalnic Jutra. 12228-21

2-sobno stanovanje
lepo, oddam za avgust v Spodnji Šiški za 600 din mesečno. Naslov vseh poslovalnic Jutra. 12238-21

Stanovanja
Besa 1 Din davek 3 Din za štiro ali dajanje naslova 5 Din Najmanj 17 Din

Enosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Dvosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Enosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Dvosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Enosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Dvosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Enosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Dvosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Enosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Dvosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Enosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Dvosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Enosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Dvosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Enosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Dvosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Enosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Dvosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Enosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Dvosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Enosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Dvosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Enosobno stanovanje
lepo, čisto, izem za takoj ali pozneje. Ponudbe s opisom in cene stanovanja na ogl. odd. Jutra pod »Balkon«. 12164-21

Sobo
v bližini sodišča, pošte, kopalnice, stajna kurja, oddam takoj, visokopritliklino. — Naslov vseh poslovalnic Jutra. 12071-23

Oporemljeno sobo
oddam takoj. — Rožna dolina, Cesta VI., št. 4. 12122-23

Oporemljeno sobo
oddam takoj Naslov vseh poslovalnic Jutra. 12145

Obliscite naše Primorje

Malinska (otok Krk)

priljubljeno morsko kopališče. Peščena plaža. Večkratna zveza s Sušakom. Popolna penziona z vsemi takami dnevnice: od 50.— do 70.— din. Informacije: Turistički odbor.

Erikvenica

morsko kopališče in letovišče v Hrvatskem primorju. Informacije: kopališče in uradi Putnika.

Therapia — Miramare

vodeča hotela v Primorju. Ista uprava: Palace Hotel, Zagreb.

Palace hotel Lišanji Novi (Dinodolski)

leži tik na plaži. Topla in mrzla voda. Dnevno koncert z zabavo.

Sušak

izhodna točka za vse kraje na Jadranu. Prijetno bivališče v vsaki letni dobi. Moderni hoteli in kopališča. Izleti na Platak. Informacije: Gradski turistički odbor.

Rab

čarobni, najlepši otok na hrvatskem Jadranu. Idealno morsko kopališče in letovišče. Informacije: Turistički odbor.

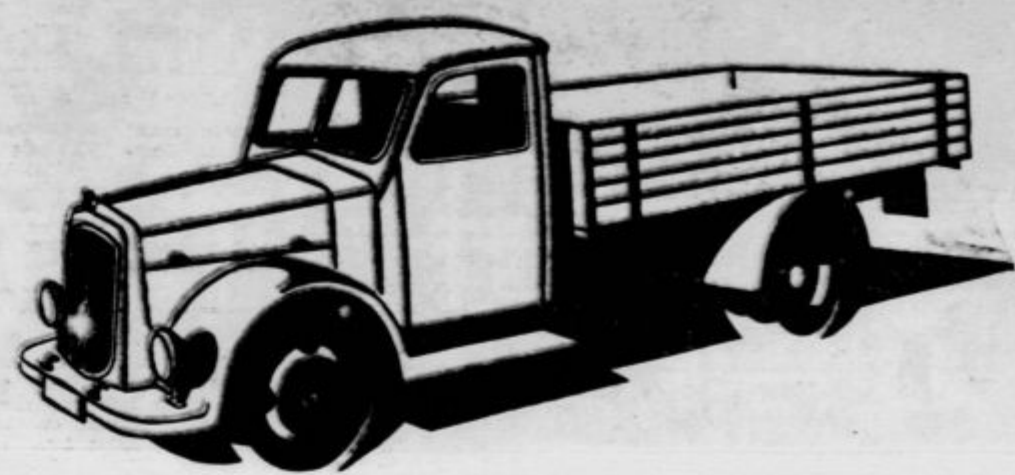
SVEŽOST PRI PREBUJENJU!

Kako je prijeten občutek, ko se s jutraj prebudimo s dobro odpočitimi udili Samo nekoliko kapljic kolinske vode »Soir de Paris« Vas osveži, okrepi in ponovno poživlji. Ta sijajna točkina je dvojno parfuminana s Vašim priljubljenim in znamenitim parfumom »Soir de Paris« Bourjois.

Eau de Cologne BOURJOIS ★ Soir de Paris ★

V vili oddam 5 sobno stanovanje,

s poselsko sobo, verando in vsemi pritlikami. — Blizu centra in Tivolija. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Zanesljiva vožnja

s KRUPP tovornikom
s KRUPP avtobusom

Nenačrtni material!
Močna konstrukcija!
Ekonomičen pogon!
Cene ugodne!

Zahtevajte ponudbe pri zastopstvu:

Hugo Ditterdorff, Spät, Jurga Blankinija ulica 15,
O. Žatec, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 11,
Krupp-Terentini Zastopstvo Avtomobil, Zagreb, Ilca 153
Auto Office d. d., Vuka Karadžića ulica br. 13, Beograd,
Banaz & Rusko, Dubrovnik II,
Braća Popović, Skoplje, Fruškogorska 19,
Nemški auto-service, Vojvoda Mišića 12, Beograd, telefon
br. 25-650. Skladišče originalnih rezervnih delov

**Modni kangarni
športni ševijot**
a fine izbira
velikih obse-
vskih cen
R. MIKLAUC
»PRI SKOFU«
LJUBLJANA
Lingorjeva ul.
Pred sklopit 3

PARKETE

izdeluje in dobavlja po nizki ceni

LEO PAULIN

Otroški vozički
najnovejših modelov

Dvokolesni
motorji, tričkiji

Šivalni stroji
pogrešljivi

Po zelo nizki ceni! Ceniki franko!
»TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta 4.
Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26.

100
uspehov
na
en oglas
»JUTRU«

(HRASTOVE, BUKOVE, JAVORJEVE)

MIZARKE PLOŠČE (Panelplatte)

VEZANE PLOŠČE (Sperrplatte)

parna žaga, tovarna parket in furnirja —
pošta Straža pri Novem mestu — Zel. postaja
Straža-Toplice — Telefon Straža 2

Iz življenja na deželi

Iz Kranja

— Krajevna organizacija Udruga vojnih invalidov v Kranju, priredi letno vrtno veselico 3. julija v primeru slabega vremena pa 10. julija na Laborah v gostilni pri g. Drakslerju. Letos obhajamo 20-letnico obstoja, in ker razdelimo ves čisti dohodek za božičnico siromašnim invalidom, vdovam in sirotam, naprosamo vsa okolišna društva, da na ta dan ne priredijo veselice.

— Kino Narodni dom prikazuje danes ob 4., pol 7 in pol 9 uri zvečer La Jano v krasnem varietetskem vefilmu »Truxa« kralj artilerije. Ples, balet, akrobacije in divni šlagerji!

Iz Jesenic

— Kino Radio predvaja danes ob 15. in 20.30 vefilmi »Peter v snegu«. Med dodatki tudi glasb. film Carmen I., domač Zora tehnik in Paramountov zvočni tehnik. Sledi »Upor v Maroku«.

Iz Litije

— Popravljeni današnja mladinska akademija na novotvorjenem šolskem odru v proslavo naših mamie se bo začela ob 15. uri. (In ne ob 16. uri). Vsi vlijudno vabljeni.
— Priplinska razstava je dospela v naš srec. Doslej so si jo ogledali že kraji okrog Zagorja in železniške postaje Sava. Na tukajšnje postaje pride 15. t. m. ob 21.32 in bo

odprta v ponedeljek in torek. Nato krane 17. t. m. z nočnim vlakom do Kresnice, kjer bo otvorjena ves dan 18. t. m. Oblaszta so izdala vabilo k ogledu. Razstava je poučna za vse in vsakogar.

— Vajno na naše kolesarje. V januarju smo dobili nove kolesarske tablice, ki pa nam jih še niso obhastveno zapiombirali. Zdalj sporočajo, naj se javijo na lastniki koles v nedeljo 22. t. m. ob 7. uri jutraj pred občinsko pisarno, kjer bodo piombirali evidenčne tablice. Po 22. t. m. bo vsak lastnik kolesa, ki ga bo finančna kontrola, otroškiške pariruje ali letna kontrola zasledila brez plobe na evidenčni tablici najetnože kaznovan.

— Užitljivi sber za Dolenjskem. Usttelstvo našega stena, ki je vilenjeno v JUU, bo zborovalo v soboto 21. t. m. v Sliki na Dolenjskem. Zborebo v ljubeči sliki, razen poročil funkcionerjev bo na dnevnem redi tudi naša slika, ki jo bo izvedla gibanjska učiteljska in znana naša pesnica gđ. Vida Janforjeva.

Iz Hrastnika

h— Oseba vest. Rudolfski razvratelj g. inž. Friderik Drola je bil na večletenski dopust. Zastopa za obratovanja g. inž. Pavel Vrbič.

h— Naš Sokol pravi letos Diletnice, in sicer na binkoštno nedeljo 5. julija s obročnim zletom, razvratjen prapor in videnjem marševske plošče v Sokolski dom. Odeki ki si je nadel naoko, da letos oskrbi Sokolskemu domu nove zunanjo lico, je se stopil v akcijo. Upamo, da bo to delo ob priliki proslave 30-letnice že gotovo. Take bo Sokolski dom impozantna stavba tudi z zunaj.

h— Gasilska četa iz Hrastnika a bo to danes Florijanov letet na Visok v anje. protinim. Četa se prično pripravi na svoj gasilski praznik 19. junija. Ta dan se bo razvil nov gasilski prapor.

h— Prenajljanje hiš. Kemična tvornica obnavlja omet pri svojih starob. Zelo je, da bi se se spomnila onih dneh tako starih novih hiš, ki so se stare 60 let, a niso se danes ometane. Kemična tvornica in baje tudi obnovila hiše v Možinovi koloniji. Tam bo podrla dve mali stari hišici in zgradila eno novo stanovanjsko hišo, kar je prav umestno. Pa tudi steklarina prenovila neke objekte. Zanimaja nas pa še to, kdaj se bo prestavila pri steklarni banovinska cesta, ki se prestavlja na papirju že 14 let. To bi bilo prepotrebno.

h— Zvočni kino Sokol bo predvaja danes vefilmi »Osmisljeno srec«.

★

ST. JANZ NA DOLENJSKEM. Ganiivo je bilo slovo od bratov rudarjev, ki so šli v tujino za kruhom. Kako priljubljeno so bili odhajajoči bratje. Jerman, Rom in Sli, je pokazal posklovlni večer. V lepo okrašen dvorani se je zbralo do 50 bratov in sester. Od odhajajočih bratov se je poslovil br. starosta. Poudaril je moč sokolskega bratstva, ki sega preko vseh mej in druž vse prave Sokole v nepremagljivo celoto. Delavnost in poštvalnost odhajajočih bratov naj bosta za zgled vsem, ki se ostanajo. Krepro je zadonela »Pesem sokolskih legij«. Z odhajajočimi je društvo izgubilo tri svoje najboljše člane. Bratje Pepi, Rudi in Janez, v nadi, da vam bo tudi domovina enkrat nudila za služek, vam klidemo: »Na svidenje«. V tujini pa oplemenitite naše rojake s višeno sokolsko idejo. Poldnevne svečanosti na Rakelu se je udeležilo 10 naših bratov v krojih. Vsem, ki so siromašnim in brezposelnim bratom omogočili udeležbo, se uprava društva najtopleje zahvaljuje.

čitajte in širite
»JUTRO«

RAZGLAS

o I. javni pisni ponudbeni licitaciji v skrajšanem roku 20 dni za težaška, zidarska, železobetonska, tesarska, krovška in kleparska dela za novo carinarnico v Mariboru ob Einspielerjevi ulici, ki se bo vršila

dne 13. junija 1938 ob 11. uri dopoldne

v uradnih prostorih mestnega gradbenega urada v Mariboru, Franciskanska ulica št. 8/I, soba št. 5.

Proračunska vsota za težaška, zidarska, železobetonska, tesarska, krovška in kleparska dela znaša

din 5,298.755.96.

kavcija za ta dela pa din 315.000.—, ki jo polagajo jugoslovanski državljani pri blagajni mestne občine v Mariboru, Slomškov trg 11/I najkasneje na dan licitacije do 10. ure dopoldne. Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa na oglasnih deskah kraljevske banske uprave dravske banovine v Ljubljani, mestnega poglavarstva v Mariboru in tehničnih razdelkov v Mariboru levi breg, Celje, Karlovac, Kranj, Novo mesto, Varaždin in Zagreb.

Proračun in pogoji so na vpogled med uradnimi urami pri mestnem gradbenem uradu v Mariboru, Franciskanska ulica 8/I, soba št. 3, kjer se tudi lahko dobijo vsi ponudbeni pripomočki in sicer proračuni in načrti proti plačilu napravni stroškov din 300.— v gotovini, za kar je zaprositi s posebno vlogo, ki jo je kolekovati po tar. post. 1 in 260/a zakona o taksah z din 10.— odnosno z din 835.— t. j. skupaj din 845.—. (Službeni list kraljevske banske uprave dravske banovine 214/36 z dne 4. maja 1938).

Zapečateni ponudbe, kolekovane s koikom za din 800.— in predpisane dokumente je izročiti licitacijski komisiji na dan licitacije med 10. in 11. uro dopoldne.

NAZNANILO.

Viljudno sporočam, da sem

otvoril stavbno podjetje in tehnično pisarno.

Prevzamem izdelovanje načrtov in gradnjo novih stanovanjskih in industrijskih stavb, adaptacije in cenitve poslopij. Tudi najmanjša naročila bom vestno in poceni izvršil.

Radi dolgoletne prakse bom mogel vsakemu dati najboljše strokovne nasvete.

Rudolf Holzer,
STAVBENIK,

Maribor, Aleksandrova cesta 43.

Zelo rentabilno stanovanjsko vilo

v sredini mesta, na najlepšem mirnem kraju, zelo ugodno na prodaj. Interesenti naj pisмено zahtevajo podrobne informacije pod številko: »Rentabilen objekt« na oglasni oddelku »Jutra«, telefonsko pa 27-96.

MORSKO KOPALIŠČE
SUTIVAN

HOTEL VESNA

neposredno ob morju, 40 minut vožnje s parobro dom od Splita. 50 udobnih sob, 80 postelj, sobe za turiste, električna razsvetljava, restavracija z renomirano kuhinjo, prvorazna na ledu hlajna na daljmatinska vina. — Park vrt, dobra pitna voda, sodobne cene. V hiši zdravnik. Ves penzion 68 din. Inf. Putnik in hotel.

**Posebne
novosti,**

vseh oblačil, sport kangarn, oblike, pumparice, perilo t. d. najceneje

PRESKER,
Sv. Petra c. 14.

Cunje

krojške odrezke, stari papir, tekstilne odpadke, ovojno volno, govejo dia ko (aravo), — kupi vsa ko množino ARBEITER, Maribor, Dravska ul. 15.

SOPRANI
EMONA
MONNER
NAJČENJEJE
68.—
120.—
NAGA GLASBILA 50 MED
NAJBOUSIMI NASVETU
PRAV.
MODIC LJUBLJANA
PASAZA NEBOTICNIKA

**ZALOZBA
K
CESTA**

Založba »Cesta« je pravkar izdala svojo tretjo knjigo, najnovejše delo **Davorina Ravljena:**

ČRNA VOJNA

Znani pisatelj nam v tej knjigi opisuje usodne dogodke, ki so se v zadnjem letu svetovne vojne, to je ravno pred 20 leti, odigrali v Judenburgu. Delo bo gotovo vzbudilo v vsej naši javnosti največje zanimanje, zlasti pa bodo segli po njej vsi oni, ki so bili priča judenburških krvavih dogodkov. Knjiga obsega 120 strani in stane v platno vezana 15 din, broširana pa 10 din (s poštnino 1 din več). Naročilo naslovite po dopisnici na naslov: Založba Cesta, Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Po sprejetju naročila vam založba takoj pošlje polnočnico.

Če še nimate prvih dveh knjig založbe Ceste, tedaj jih naročite skupaj s to tretjo knjigo. Doslej sta izšli v založbi Ceste naslednji dve knjigi:

**Ravljen: Zgodbe brez groze;
Klabund: Pjotr — Rasputin.**

